

MOTAENGIL
CENTRAL EUROPE

Raport Roczny 2019

SPIS TREŚCI

4 SŁOWO CEO

8 SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI

- 8 PERSPEKTYWA MAKROEKONOMICZNA
- 14 STRUKTURA RYNKOWA I STRATEGICZNA
- 18 DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA W 2019 ROKU
- 76 PROGNOZY
- 79 POZOSTAŁE INFORMACJE OBOWIĄZKOWE
- 79 PROPOZYCJA ZARZĄDU SPÓŁKI DOTYCZĄCA
PODZIAŁU ROCZNEGO ZYSKU NETTO

80 SPRAWOZDANIE FINANSOWE

- 86 WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
ORAZ ZASADY RACHUNKOWOŚCI
- 121 DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

166 SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI ZA ROK 2019

Szanowni Państwo,

podsumowanie naszej działalności należy rozpocząć od projektów infrastrukturalnych, które w dalszym ciągu stanowią znaczną większość portfela Spółki, stawiając Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad na czele listy największych Zamawiających w naszym portfelu zamówień.

Podsumowując rok 2019, należy podkreślić, że potwierdziła się perspektywa utrzymania wielkości produkcji na poziomie analogicznym do lat poprzednich, będąca konsekwencją podpisanych w 2017 roku umów z GDDKiA w modelu „Zaprojektuj i Buduj” i wymaganym procesem projektowym dla odcinków, dla których rozpoczęcie prac budowlanych zaplanowane zostało na rok 2019. Część projektów uzyskiwało ZRID z opóźnieniem względem oczekiwań i tym samym wartości produkcji zostały automatycznie przesunięte na kolejne lata. Mam tu na myśli m.in. S61 Łomża, S19 Niedzwica-Kraśnik, S7 Szczepanowice-Widoma czy Most na Odrze dla Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze.

W dalszym ciągu rentowność realizowanych w tym czasie kontraktów infrastrukturalnych pozostawała pod presją wzrostu cen materiałów w odniesieniu do lat, w których to umowy były podpisane, wzrostu wynagrodzeń pracowników i zwiększających się kosztów administracyjnych. Znalazło to odzwierciedlenie w wyniku finansowym za rok 2019, który pomimo istotnej poprawy względem poprzedniego roku, w dalszym ciągu pozostaje poniżej oczekiwań zarówno Zarządu, jak i Udziałowców.

Decyzja o konieczności zwiększenia aktywności i wysiłków przedsiębiorstwa w obszarze technicznym i operacyjnym, a także poszukiwanie i wdrażanie innowacji technologicznych dla kontraktów zbliżających się do fazy realizacji była słuszną i stanowi obszar, gdzie Spółka musi szukać dalszych optymalizacji i oszczędności. Poszukiwanie najbardziej innowacyjnych, a co za tym idzie, optymalnych ekonomicznie rozwiązań projektowych mających na celu ograniczenie negatywnych skutków wzrostu cen materiałów i usług oraz zwiększanie realizowanego zysku na

przyszłych projektach, pozostaje jednym z kluczowych wyzwań w obszarze segmentu infrastrukturalnego.

Należy również podkreślić bardzo aktywne działania Spółki w kontekście roszczeń i domagania się dodatkowych płatności wynikających z zapisów kontraktowych. Na tym polu odnotowujemy sukcesy, niewątpliwie mające wpływ na wyniki finansowe osiągnięte w 2019 roku.

Naszym celem jest dalsze pozyskiwanie projektów, które poprzez wdrożenie nowoczesnych technologii i optymalnych rozwiązań projektowych, a także szczegółową analizę ryzyka, mają przynieść rentowność na założonym poziomie finansowym. Skupiamy się na selektywnym podejściu do postępowań przetargowych, wybierając te zadania, na których możemy zbudować przewagę konkurencyjną.

W obszarze infrastruktury zaobserwowaliśmy wzmożoną aktywność wielu Generalnych Wykonawców w postępowaniach przetargowych, gdzie niejednokrotnie poziom cenowy składanych ofert był niski i w moim odczuciu może powodować problemy w realizacji. W 2019 roku pozyskaliśmy jeden kontrakt na dokończenie budowy S3 Polkowice po poprzednim wykonawcy i z pewnością »

oddamy tę drogę do użytkowania w zakładanych terminach i z zakładaną rentownością. Chciałbym przy tym przypomnieć, że w przeszłości realizowaliśmy już z sukcesami odcinki po poprzednich wykonawcach (A1 obwodnica Łodzi, czy S69 Bielsko- Żywiec).

W obszarze budownictwa kubaturowego podpisaliśmy 4 nowe umowy, które realizujemy zgodnie z harmonogramem czasowym oraz zakładaną rentownością. Jesteśmy coraz bardziej rozpoznawalni w tym obszarze budownictwa i w dalszym ciągu rozwijamy ten segment naszej działalności.

W zeszłym roku podkreślałem, że: „*Naszą ambicją nie jest bycie największą Spółką, ale Spółką rzetelną, która dzięki doświadczonej kadrze realizuje zadania w najwyższych standardach oraz w terminach kontraktowych*”. W tym roku mogę potwierdzić, że jest to właściwy kierunek, a Mota-Engil Central Europe jest Wykonawcą, który realizuje inwestycje na czas i w dobrej jakości. W 2019 roku otwieraliśmy do ruchu kolejne odcinki dróg ekspresowych, przy zadowoleniu Zamawiającego, jak i użytkowników dróg (S3 Jawor – Bolków, S3 Lubin, S17 Skrudki – Sielce, czy S5 Kościan – Radomicko). Jestem pewien, że jesteśmy postrzegani jako rzetelny Wykonawca, realizujący kontrakty nawet w trudnych warunkach. Nasza kadra (ponad 1300 osób na umowę o pracę) i siły własne

pomagają wypracować przewagi konkurencyjne i jest to widoczne na niemal każdej naszej budowie.

W dalszym ciągu w 2020 roku MECE będzie nadal zwiększać swoje zaangażowanie w obszarze rozwoju kadr, skupiając się szczególnie na procesach rekrutacyjnych, szkoleniach i programach rozwojowych pracowników. Obszar rozwoju i pozyskiwania kadr staje się kluczowym elementem działalności Spółki w tak konkurencyjnym środowisku, jakim jest polski rynek budowlany.

Cały czas patrzymy pozytywnie w przyszłość z poczuciem odpowiedzialności korporacyjnej i społecznej. Jesteśmy gotowi na wyzwania nowego cyklu inwestycyjnego, zmierzając do zachowania pozycji MECE jako jednego z przodujących uczestników polskiego rynku.

Na koniec pragnę ponowić słowa uznania dla wszystkich naszych Pracowników i Współpracowników za ich niezmiennie zaangażowanie zawodowe, osobiste i wkład w rozwój Spółki. Tradycyjnie chciałbym również podziękować naszym Udziałowcom za ich oddanie i wspieranie strategii firmy w trudnym okresie, naszym Klientom za ich lojalność oraz naszym Partnerom Finansowym i Dostawcom za ich wartościową współpracę. □

CEO
Maciej Michałek

1

PERSPEKTYWA MAKROEKONOMICZNA

MIĘDZYNARODOWE TRENDY EKONOMICZNE

Polska, będąc członkiem Unii Europejskiej, podlega wpływom zarówno sytuacji w Unii, jak i na rynkach międzynarodowych. W odniesieniu do Eurostrefy, spadek wzrostu gospodarczego okazał się większy niż się spodziewano – szczególnie w przypadku Niemiec (jednego z głównych partnerów handlowych Polski) i Włoch. Produkt Krajowy Brutto w Niemczech wzrósł w 2019 roku tylko o 0,6 procent. Obniżenie wzrostu było spowodowane paroma negatywnymi czynnikami, które wpłynęły równocześnie na europejską ekonomię – jak obniżenie eksportu do Chin czy spadek w międzynarodowej sprzedaży samochodów (Niemcy zmagają się ze zmianami w sektorze motoryzacyjnym, który jest kluczowy dla ich gospodarki).

Brexit Finansowe i ekonomiczne skutki Brexitu w Europie Środkowej mogą dotknąć również Polskę. Roczne przepływy finansowe od Polaków mieszkających za granicą sięgają kwoty 4 mld EUR, znaczna część z nich pochodzi z Wielkiej Brytanii. Jednakże, wystąpienie Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej na podstawie umowy o wyjściu wiąże się z rozpoczęciem tzw. okresu przejściowego od 1 lutego 2020 roku – okres tranzytacji będzie trwał do końca grudnia 2020 roku i ma on na celu zapewnienie kontynuacji bieżących i niezmiennych stosunków pomiędzy Unią Europejską a Wielką Brytanią. W dalszej perspektywie Brexit może oznaczać niższe europejskie fundusze strukturalne, odgrywające znaczącą rolę w rozwoju gospodarczym Polski. Brak umowy pomiędzy Londynem a Brukselą na koniec 2020 roku będzie skutkował stosowaniem ceł w wymianie handlowej z początkiem 2021 roku. Zmiana ta będzie szczególnie dotkliwa dla eksporterów do Wielkiej Brytanii.

COVID-19 Wybuch COVID-19 w pierwszym kwartale 2020 roku to główny czynnik szokowy dla globalnych oraz europejskich gospodarek, stanowiący wyzwanie zarówno w skali gospodarki, jak i indywidualnych gospodarstw domowych. Wpływ gospodarczy COVID-19 różni się w zależności od branży i przedsiębiorstwa, ma na to wpływ szereg czynników, takich jak skala wykorzystania pośrednich środków produkcji z Chin, elastyczność zamiany na alternatywnych dostawców, a także istnienie zapasów czy poleganie tylko na bieżącej produkcji. W każdym kraju nastąpiło lub nastąpi uwolnienie środków budżetowych ma- »

jących na celu zwiększenie wydajności systemów opieki zdrowotnej, by zapewnić pomoc obywatelom i branżom szczególnie narażonym na obecną epidemię. Jednakże, według prognoz, zaimplementowane środki nie powstrzymają skutków COVID-19 w postaci spadku PKB we wszystkich krajach, wzrostu zarówno bezrobocia, jak i liczby niewypłacalnych przedsiębiorstw z różnych branż. □

POLSKA

Po szczytowym PKB w 2018 roku (równym 5,1%), wzrost gospodarczy stopniowo zwolnił do poziomu 4,3% w 2019 roku, według wstępnych szacunków Głównego Urzędu Statystycznego. Po-

mimo tego faktu, gospodarstwa domowe były zasilane przez wysokie transfery (ze względu na cykl wyborczy), miał miejsce wzrost w zatrudnieniu oraz płacach, a także spadek stopy bezrobocia – według kalkulacji Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w grudniu 2019 roku było mniej niż 900 000 bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędach Pracy, co jest najlepszym wynikiem w tym obszarze od trzech dekad.

4,3%

PKB

w Polsce 2019 r.

Inflacja konsumencka wyniosła 3,4% w grudniu 2019 roku. Największe wzrosty cen dotyczyły żywności oraz wywozu śmieci. W ujęciu całego 2019 roku, był to największy wzrost cen od 2012 roku.

3,4%

inflacja konsumencka w grudniu 2019

Prywatna konsumpcja stanowiła główny katalizator wzrostu PKB w 2019 roku. Było to spotęgowane znaczącym wpływem zmian fiskalnych (rozszerzenie socjalnych benefitów, kontynuacja wypłaty 13-stej emerytury, obniżenie obciążeń podatkowych – zmiana podatku PIT z 18% na 17%), jak również ciągle sprzyjająca sytuacja rynkowa dla pracowników (relatywnie wysoki wzrost płac, podwyższenie płacy minimalnej).

Stopy procentowe pozostawały niskie – nie zmieniły się od marca 2015 roku, kiedy to były obniżone do poziomu 50 punktów bazowych. Główna stopa refe-

rencyjna była nadal na poziomie 1,5%, co skutkowało preferencyjnymi warunkami do zaciągania kredytów.

W 2019 roku pod względem inwestycji w sektorze finansów publicznych, wydatki inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego spadły, podobnie jak wykorzystanie środków unijnych na inwestycje w sektorze finansów publicznych. Jeśli chodzi o inwestycje sektora prywatnego, były one napędzane przez silny popyt gospodarstw domowych na mieszkania w 2019 roku, a także przez wspomniane niskie stopy procentowe, co pobudzało wciąż rozwijający się rynek nieruchomości. □

RYNEK BUDOWLANY W POLSCE W 2019 ROKU

GDDKiA uznało rok 2019 za kolejny rekordowy rok – 460 km nowych dróg zostało oddanych do użytku, co daje obecnie łączną długość dróg szybkiego ruchu w Polsce w liczbie 4 146,4 km, z czego 1 166,2 km to autostrady, a 2 450,3 km to drogi ekspresowe. Trwają postępowania przetargowe na kolejne drogi o łącznej długości 382,4 km.

460 km

nowych dróg oddanych do użytku
w 2019 r. Obecnie w Polsce mamy
4 146 km dróg szybkiego ruchu

Dynamika wzrostu rynku budowlanego nieco spowolniła. Pierwsza połowa 2019 roku warunkowana była nieco gorszą sytuacją ekonomiczną, przede wszystkim spadkiem prac w segmencie infrastruktury transportowej, jak również słabnącą dynamiką inwestycji jednostek samorządu terytorialnego. Jednakże, spadek liczby projektów doprowadził do stabilizowania się cen materiałów, usług oraz płac na rynku budowlanym. Najgorsze wyniki zostały osiągnięte w segmencie dróg, na które kontrakty były podpisane w latach 2015-2017 (oferty na granicy rentowności, niższe ceny materiałów budowlanych i kosztów pracowniczych). Z drugiej strony powstała możliwość korzystania z rewizji cen kontraktów. »

Według eksperckiej oceny nasila się konkurencja cenowa pomiędzy dostawcami, gdyż jest jeszcze wiele kontraktów do wygrania w obszarze budowy dróg i kolei z funduszy unijnych, jak również istnieje miejsce na więcej inwestycji z zakresu energii i hydrotechniki.

W 2019 roku firmy budowlane osiągnęły wynik netto prawie dwa razy wyższy niż rok wcześniej. W pierwszej połowie roku odnotowano wzrost z około 800 mln złotych do około 1,5 mld złotych.

Kiedy w pierwszej połowie 2019 roku osłabła intensywność pracy na rynku budowlanym, firmy budowlane zmniejszyły swoje potrzeby w zakresie zatrudnienia pracowników fizycznych, a także spowolniła rekordowa presja płacowa w sektorze budowlanym. □

2

STRUKTURA RYNKOWA I STRATEGICZNA

INFRASTRUKTURA

Rok 2019 charakteryzował się mniejszą dynamiką wzrostu rynku budowlanego niż rok 2018 – wpłynęły na to między innymi kończące się realizacje wielu dużych kontraktów infrastrukturalnych oraz mniejsza niż w 2018 roku liczba ogłaszanych przetargów publicznych. Dynamiczny wzrost cen materiałów, jaki obserwowaliśmy w roku 2018, znacząco wyhamował, co przełożyło się na nieznaczną poprawę wyników firm budowlanych, zwłaszcza w odniesieniu do długoterminowych kontraktów pozyskanych przed wzrostem cen.

20

W 2019 roku Mota-Engil Central Europe S.A. uczestniczyło w 20 przetargach infrastrukturalnych na całkowitą wartość ponad **5 mld złotych**.

241^{mln zł}

W wyniku tych postępowań firma pozyskała kontrakty na łączną kwotę prawie 241 mln złotych.

W 2020 roku należy oczekiwać dalszego ogłaszania dużych przetargów infrastrukturalnych, choć już nie w takiej liczbie jak w latach poprzednich, zarówno przez GDDKiA i PLK, jak i Zarządy Dróg Wojewódzkich oraz jednostki samorządowe. Większość dużych przetargów planowanych do ogłoszenia przez GDDKiA w 2020 roku dotyczyć będzie inwestycji zlokalizowanych na tzw. ścianie wschodniej, gdzie Mota-Engil Central Europe S.A. aktualnie realizuje wiele zadań i gdzie od wielu lat posiada swoje zaplecza produkcyjne. Stanowią one niewątpliwie przewagę konkurencyjną i pozwalają patrzeć optymistycznie na nadchodzące przetargi.

Dużym wyzwaniem stojącym przed Mota-Engil Central Europe S.A., jak i innymi firmami budowlanymi w 2020 roku, pozostaje brak dostępności wykwalifikowanych pracowników, który może się nasilić z uwagi na otwarcie rynku niemieckiego dla pracowników z Ukrainy. □

BUDOWNICTWO KUBATUROWE

W 2019 roku obszar budownictwa ogólnego w Polsce kontynuował trend intensywnego wzrostu, co finalnie spowodowało znaczny skok produkcji budowlano-montażowej dla budynków mieszkaniowych o 8,9% r/r i 7,4% dla budynków niemieszkaniowych.

8,9%

Budynki mieszkaniowe

7,4%

Budynki niemieszkaniowe

Biorąc pod uwagę perspektywy związane z budownictwem kubaturowym, Mota-Engil Central Europe S.A. po raz kolejny zwiększyło udział tego obszaru w swoich przychodach oraz pozyskało nowe kontrakty, jednocześnie poszerzając liczbę kontrahentów oraz wchodząc w nowe segmenty (np. Dom Studencki w Gdańsku).

Rok 2019 w liczbach:

222 mln złotych netto

(wzrost 36% rok do roku)
przychody spółki w obszarze
budownictwa ogólnego

140 mln złotych netto

pozyskanie 4 projektów o łącznej
wartości 140 mln złotych netto

Dodatkowo w ostatnim kwartale 2019 roku spółka była skupiona na takich przetargach jak: parking w formule PPP w Warszawie, budynki mieszkaniowe w Łodzi dla Echo Investment oraz apartamenty nadmorskie w Gdańsku dla Develia. Przetargi te zostały sfinalizowane w marcu 2020 roku i powiększyły portfel zamówień o 185 mln złotych netto.

Podkreślenia wymaga fakt, że rok 2019 pokazał, że zaczęliśmy być lepiej rozpoznawalni i oceniani na rynku jako solidny generalny wykonawca w obszarze kubaturowym, któremu można powierzyć nawet najbardziej prestiżowe projekty, jak np. Browary Warszawskie.

Biorąc pod uwagę powyższe aspekty oraz możliwość kontynuacji współpracy z największymi deweloperami w Polsce (Develia, Echo Investment) i aktualnym portfelem zamówień w obszarze budownictwa kubaturowego (0,5 mld złotych netto) można z optymizmem patrzeć w przyszłość, jeśli chodzi o rozwój spółki w tym obszarze, pomimo ryzyka pojawienia się spowolnienia gospodarczego w skali makro.

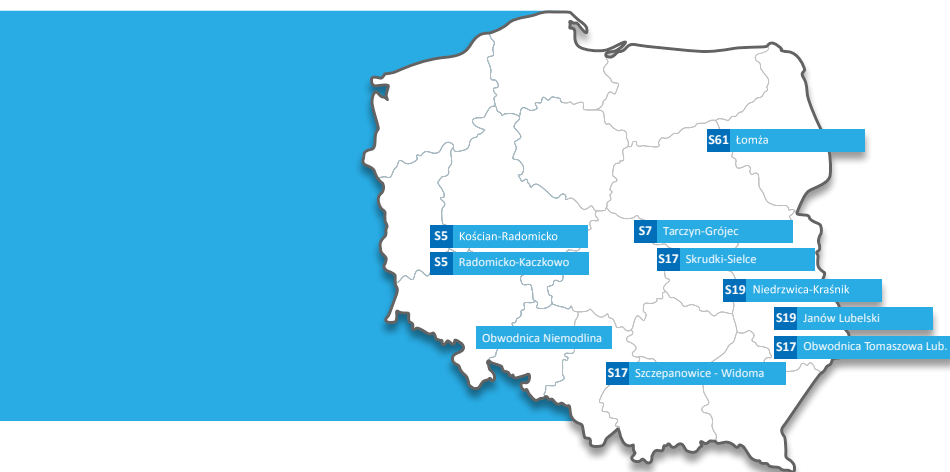
W 2020 roku będziemy skupieni na budowaniu wysokomarżowego zdywersyfikowanego portfela zamówień, jednocześnie starając się po raz kolejny powiększyć grono potencjalnych inwestorów – co spowoduje, że budownictwo kubaturowe będzie stanowić coraz istotniejszy obszar działalności dla spółki. □

3

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA W 2019 ROKU

3.1. PRODUKCJA/KONTRAKTY

3.1.1. BUDOWNICTWO INŻYNIERYJNE

Poniżej przedstawiono najważniejsze kontrakty inżynierskie realizowane w 2019 roku:

S17 Skrudki – Sielce

Zadanie inwestycyjne pn.: „Zaprojektowanie i budowa drogi ekspresowej S17 Garwolin – Kurów na odcinku granica województwa mazowieckiego i lubelskiego – węzeł „Sielce”” obecnie „Kurów Zachód (bez węzła)” zostało podzielone na 3 części:

- część nr 1:** odcinek granica województwa mazowieckiego i lubelskiego – węzeł „Skrudki” (wraz z węzłem);
- część nr 2:** odcinek węzeł „Skrudki” (bez węzła) – węzeł „Sielce” obecnie „Kurów Zachód” (bez węzła);
- część nr 3:** odcinek dojazd do przeprawy mostowej na rz. Wiśle w m. Puławy.

Mota-Engil Central Europe S.A. realizuje część 2 – budowa drogi ekspresowej S17 Garwolin – Kurów na odcinku: węzeł „Skrudki” (bez węzła) – węzeł „Sielce” obecnie „Kurów Zachód” (bez węzła) od km 20+164,72 do km 33+324,00 wraz z obiektami inżynierskimi oraz zabezpieczeniem i rozbudową urządzeń obcych kolidujących z ww. drogą.

Realizowany odcinek jest częścią drogi ekspresowej S17 Warszawa – Hrebenne (granica z Ukrainą) w ciągu trasy europejskiej E372. Łączy on aglomerację warszawską z Lubelszczyzną i poprowadzi ruch dalej w kierunku Lwowa. Pomiędzy Kurowem a Piaskami droga przebiega na wspólnym odcinku z S12, tworząc główną oś transportową w województwie lubelskim.

Budowana droga S17 ma nawierzchnię betonową. Na obiektach inżynierskich oraz na drogach zbiorczych znajduje się nawierzchnia z betonu asfaltowego. Przedmiotowy odcinek drogi o długości 13,17 km został wykonany w czasie 34 miesięcy, nie wliczając okresów zimowych od 15 grudnia do 15 marca (na wykonanie dokumentacji projektowej przewidziano okres 16 miesięcy). Inwestycja została zrealizowana w 2019 roku.

S19 Janów Lubelski

Zadanie inwestycyjne pn.: „Projekt i budowa drogi ekspresowej S19 Lublin – Rzeszów, odc. Lublin – koniec obw. Kraśnika” zostało podzielone na 3 części:

- część nr 1:** odc. realizacyjny Kraśnik (węzeł „Słodków” obecnie „Kraśnik Południe” – bez węzła) – Janów Lubelski (węzeł „Kopce” obecnie „Janów Lub. Północ” – bez węzła) początek obwodnicy, długości ok. 18 km;
- część nr 2:** odc. realizacyjny obwodnica m. Janów Lubelski (węzeł „Kopce” obecnie „Janów Lub. Północ” – węzeł „Jonaki” obecnie „Janów Lub. Południe” z węzłami), długości ok. 7 km;
- część nr 3:** odc. realizacyjny Janów Lubelski (węzeł „Jonaki” obecnie „Janów Lub. Południe” – bez węzła) – węzeł „Łążek Ordynacki” obecnie „Łasy Janowskie” (z węzłem), długości ok. 8 km.

Mota-Engil Central Europe S.A. realizuje część 2 – odc. realizacyjny obwodnica m. Janów Lubelski (węzeł „Kopce” obecnie „Janów Lub. Północ” – węzeł „Jonaki” obecnie „Janów Lub. Południe” z węzłami), długości ok. 7 km.

S17 Skrudki - Sielce

Realizacja drogi ekspresowej jest inwestycją o znaczeniu europejskim. Została ona zaliczona do bardzo ważnych zadań rządowych. W ramach inwestycji przewidziana jest budowa dwóch węzłów drogowych, pięciu obiektów inżynierskich oraz dwóch Miejsc Obsługi Podróżnych. Umowa została podpisana 30 października 2017 roku, a termin zakończenia budowy przypada na koniec kwietnia 2021 roku. Wartość kontraktu wynosi ponad 148 mln złotych.

S17 Obwodnica Tomaszowa Lubelskiego

Budowa jednojezdniowej drogi ekspresowej S17 długości ok. 10 km na odcinku obwodnicy Tomaszowa Lubelskiego wraz z węzłami: „Tomaszów Lub. Północ” i „Tomaszów Lub. Południe” (w rozwiązaniu docelowym dla dwóch jezdni), która stanowi fragment drogi ekspresowej S17 relacji Warszawa – Hrebennie (granica z Ukrainą), ma za zadanie połączyć aglomerację warszawską z Lubelszczyzną i poprowadzić ruch dalej, w kierunku Lwowa.

W ramach inwestycji przewidziana jest budowa jedenastu wiaduktów oraz jednego mostu nad rzeką. Umowa została podpisana 17 listopada 2017 roku, a termin zakończenia »

budowy przypada na drugą połowę kwietnia 2021 roku. Wartość kontraktu wynosi ponad 193 mln złotych.

S19 Niedzwica – Kraśnik

Zadanie inwestycyjne pn.: „Projekt i budowa drogi ekspresowej S19 Lublin – Rzeszów, odc. Lublin – koniec obw. Kraśnika” zostało podzielone na 3 części:

- część nr 1:** odc. realizacyjny Lublin (węzeł „Konopnica” obecnie „Lublin Węglin” – bez węzła) – węzeł „Niedzwica D.” obecnie „Niedzwica Duża” z węzłem, długości ok. 12 km;
- część nr 2:** odc. realizacyjny węzeł „Niedzwica D.” obecnie „Niedzwica Duża” (bez węzła) – Kraśnik (węzeł „Kraśnik” obecnie „Kraśnik Północ” – bez węzła) początek obwodnicy, długości ok. 20 km;
- część nr 3:** odc. realizacyjny obwodnica m. Kraśnik (węzeł „Kraśnik” obecnie „Kraśnik Północ” – węzeł „Ślōdków” obecnie „Kraśnik Południe” z węzłem), długości ok. 10 km.

Mota-Engil Central Europe S.A. realizuje część 2 – odc. realizacyjny węzeł „Niedzwica D.” obecnie „Niedzwica Duża” (bez węzła) – Kraśnik (węzeł „Kraśnik” obecnie „Kraśnik Północ” – bez węzła) początek obwodnicy, długości ok. 20 km. W ramach inwestycji przewidziana jest budowa jednego węzła drogowego, czterech Miejsc Obsługi Podróżnych oraz siedemnastu obiektów inżynierskich. Umowa została podpisana 28 lutego 2018 roku, a termin zakończenia budowy przypada na koniec marca 2021 roku. Wartość kontraktu wynosi ponad 498 mln złotych.

S5 Radomicko – Kaczkowo

Budowa drogi ekspresowej S5 na odc. Radomicko – Kaczkowo, etap I odc. Radomicko (bez węzła) – Leszno Płd., która stanowi element europejskiego szlaku komunikacyjnego E261, w zakresie korzyści bezpośrednich ma dwójaki cel: dla społeczności lokalnej – wyprowadzenie ruchu tranzytowego z dróg prowadzących przez centrum miasta, dla wszystkich użytkowników dróg w Polsce – poprawa warunków podróży (zwiększenie przepustowości, płynności i bezpieczeństwa) na kierunku Wrocław – Poznań. Kontrakt przewidywał: budowę odcinka drogi ekspresowej o długości 19,14 km o przekroju 2x2 (dwie jezdnie po dwa pasy ruchu) z poszerzonym pasem dzielącym, który uwzględnia możliwość dobudowy trze-

kiego pasa dla każdej jezdni, czyli docelowo uzyskanie przekroju 2x3, 2 węzłów drogowych, 16 obiektów inżynierskich oraz całej sieci dróg poprzecznych i dojazdowych. Umowa została podpisana w dniu 16 maja 2016 roku, termin zakończenia budowy przypadł na listopad 2018 roku, a następnie kontynuowano roboty dodatkowe związane z infrastrukturą MOP.

S5 Kościan – Radomicko

Realizacja drogi ekspresowej S5 na odcinku Kościan – Radomicko, rozpoczęła się w kwietniu 2016 roku. Projektowana droga będzie drogą klasy S o dwóch jezdniach, każda z dwoma pasami ruchu w obu kierunkach, a w pasie rozdziału będzie rezerwa terenowa na trzeci pas. Efektem rozbudowy drogi S5 będzie przede wszystkim poprawa bezpieczeństwa oraz przepustowości i prędkości ruchu na kierunku Poznań – Wrocław, gdyż przedmiotowy odcinek jest jednym z etapów budowy drogi ekspresowej S5 łączącej Poznań (A2 – węzeł „Głuchowo”) z Wrocławiem (A8 – węzeł „Widawa”). Na przedmiotowym odcinku S5 powstaną cztery bezkolizyjne węzły drogowe, które zapewnią dostępność drogi dla ruchu lokalnego, przy zachowa- »

niu pełnego bezpieczeństwa pojazdów poruszających się na relacji północ-południe. Ponadto, przewidziano przebudowę istniejących dróg publicznych w rejonie projektowanych węzłów, w celu utworzenia spójnego lokalnego układu komunikacyjnego. Odcinek drogi od Węzła Kościan do Węzła Radomicko będzie miał 15,715 km długości, a jego wartość wynosi ponad 246 mln złotych netto.

S7 Tarczyn – Grójec

Podpisanie umowy na odcinek „C” od węzła „Tarczyn Północ” (bez węzła) do początku obwodnicy Grójca w ciągu istniejącej drogi ekspresowej S7 nastąpiło 17 sierpnia 2017 roku. Odcinek stanowi ważny element drogi ekspresowej S7 jako część południowego wylotu Warszawy w stronę Krakowa. Kontrakt realizowany w systemie „Zaprojektuj i Wybuduj” przewiduje wybudowanie dwóch jezdni drogi ekspresowej S7 o nawierzchni betonowej długości 7,89 km, wraz z niezbędną infrastrukturą, 11 obiektami inżynierskimi, jednym węzłem drogowym. W 2017 roku rozpoczęły się prace projektowe wraz z niezbędnymi uzgodnieniami. Odcinek został podzielony na 4 niezależne sekcje, dla których procedowane były niezależne decyzje o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. W listopadzie 2018 roku uzyskano wiążącą Decyzję dla jednego odcinka, w grudniu 2018 roku na kolejne. Rozpoczęcie prac nastąpiło po przerwie zimowej, w marcu 2019 roku, a zakończenie budowy planowane jest na koniec pierwszego kwartału 2021 roku. Zamawiającym jest warszawski oddział GDDKiA.

S61 Łomża

Podpisanie umowy na odcinek od węzła „Łomża Południe” (z węzłem) do węzła „Łomża Zachód” (bez węzła) wraz z budową drogi krajowej nr 63 nastąpiło 21 grudnia 2017 roku. Planowana droga ekspresowa S61 stanowić będzie część szlaku z Ostrowi Mazowieckiej do Budziska (granica z Litwą). Na granicy połączy się z litewską A5 prowadzącą w kierunku Kowna i Rygi. Droga S61 będzie stanowić jedną z polskich części trasy E67, Via Baltica i Via Carpatia. Kontrakt realizowany w systemie „Zaprojektuj i Wybuduj” przewiduje wybudowanie dwóch jezdni drogi ekspresowej S7 o nawierzchni betonowej długości 7,2 km, budowy drogi krajowej nr 63 o przekroju 1x2 o długości 8,9 km, wraz z niezbędną infrastrukturą, 15 obiektami inżynierskimi i jednym węzłem drogowym. Uzyskanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zostało przesunięte względem pierwotnego terminu ze względu na zmiany względem początkowych wymagań zamawiającego i przyznanie wydłużenia. Rozpoczęcie właściwych robót budowlanych zaplanowano na trzeci kwartał 2019, a zakończenie budowy planowane jest na maj 2021 roku. Zamawiającym jest białostocki oddział GDDKiA.

S7 Tarczyn- Grójec

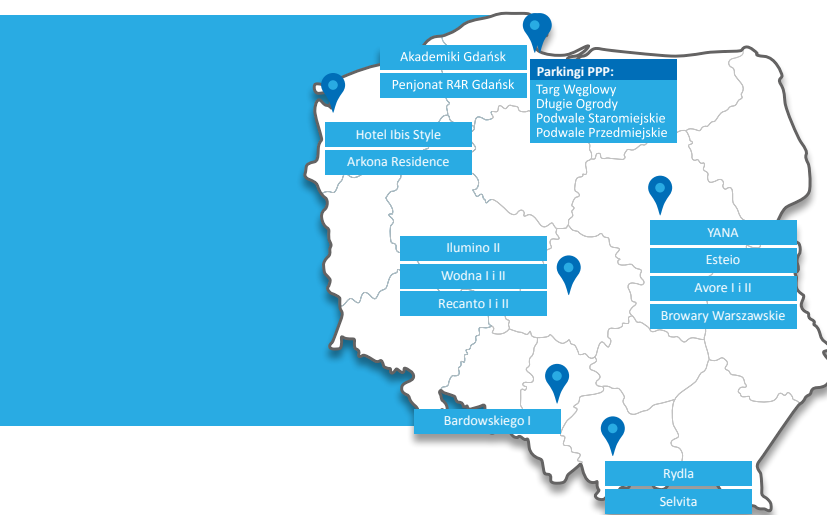
S7 Szczepanowice – Widoma

Podpisanie umowy na odcinek „S7 Szczepanowice – Widoma” nastąpiło 08 stycznia 2018 roku. Kontrakt realizowany w systemie „Zaprojektuj i Wybuduj” przewiduje wybudowanie dwóch jezdni drogi ekspresowej S7 o nawierzchni bitumicznej, przekroju 2x2 i długości 13,1 km wraz z niezbędną infrastrukturą, 18 obiektami inżynierskimi, dwoma węzłami drogowymi, dwoma miejscami obsługi podróżnych (MOP) oraz obwodem utrzymania drogi (OUD). Inwestycja przewiduje m.in. wybudowanie estakady ES02 o długości całkowitej 711 m wykonywanej w technologii nasuwania podłużnego, wykonanie nasypów z gruntu rodzimego uszlachetnianego spoiwami, z czego część nasypów zaprojektowano do wysokości 28 m. 8 listopada 2018 roku został złożony do Urzędu Wojewódzkiego wniosek o decyzję ZRID. Termin rozpoczęcia robót budowlanych zaplanowano na II kwartał 2019 roku. Zakończenie planowane jest na drugą połowę 2021 roku. Zamawiającym jest małopolski oddział GDDKiA. □

3.1.2.

BUDOWNICTWO

KUBATUROWE

W 2019 roku spółka Mota-Engil Central Europe S.A. kontynuowała realizację rozpoczętych w poprzednim roku inwestycji, jak również rozpoczęła całkowicie nowe projekty o różnorodnym przeznaczeniu w różnych rejonach Polski.

Kilińskiego II (Ilumino II)

Kilińskiego II to drugi etap Inwestycji realizowany w centrum Łodzi. Otoczony jest terenami zielonymi, placówkami kulturalnymi i obiektami sportowymi, wieloma punktami komercyjnymi i usługowymi, ośrodkami biznesowymi i edukacyjnymi. Składa się z kompleksu czterech budynków: D, E, F i G. Wszystkie budynki połączone są ze sobą wspólnym trzypoziomowym garażem (-1, 0, +1).

W budynku mieszczą się 274 mieszkania o powierzchni od 32 do 122 metrów kwadratowych. Należy zwrócić uwagę na strefę wypoczynkową, opracowaną z myślą o komforcie

mieszkańców. Wydzielone zielone patio zostało zaprojektowane do wspólnego użytkowania przez wszystkich mieszkańców. Ponadto, wiele mieszkań wyposażonych jest we własne balkony, tarasy i loggie pozwalające na korzystanie z niezwyklej atmosfery Łodzi. Dzięki przeszkłonym balustradom mieszkańcy mogą cieszyć się widokiem na panoramę miasta. Inwestycja z pewnością przyniesie wiele korzyści estetycznych, jak i praktycznych ulicy Kilińskiego dzięki zagospodarowaniu tej części miasta.

Na działce znajduje się secesyjny dom cechowy z początku XX wieku. Obecnie znajduje się pod opieką konserwatora zabytków i zostanie włączony do inwestycji.

Inwestycja została zakończona – 12 listopada 2019 roku uzyskano pozwolenie na użytkowanie budynku.

Bukowińska Avore I

Projekt Avore to wielorodzinny budynek mieszkalny z wydzieloną przestrzenią komercyjną i parkingiem podziemnym, znajdujący się w Warszawie, przy ul. Bukowińskiej 24. »

Budynek posiada dwupoziomowy garaż podziemny oraz 7 pięter mieszczących 78 mieszkań. Część usługowa zajmuje fragment poziomu 0 i nie jest wliczana do liczby lokali. Pozostałą powierzchnię zajmuje 68 lokali mieszkalnych oraz 10 lokali biurowo-usługowych.

Inwestycja ponadto obejmowała budowę infrastruktury technicznej, nawierzchnie wewnętrzne i ukształtowanie krajobrazu.

Inwestycja została zakończona – 4 marca 2019 uzyskano pozwolenie na użytkowanie budynku.

Bukowińska Avore II

Projekt AVORE II (drugi etap) jest autonomicznym budynkiem zajmującym 90% powierzchni działki budowlanej. Budynek wkomponowano w istniejącą zabudowę oraz infrastrukturę. Inwestycja od strony zachodniej bezpośrednio przylega do budynków BUKOWIŃSKA 24, od strony północnej graniczy z budynkiem AVORE I. Od strony południowej przylega do istniejącego skweru, natomiast stronę wschodnią ogranicza „Pawiówka”. Dojazd do budynku możliwy jest od ulicy Cieszyńskiej bezpośrednio do garażu podziemnego, z którego wychodzi się na 7 kondygnacji nadziemnych. Drugi etap obejmuje 27 mieszkań na 7 poziomach i jedną kondygnację podziemną z 31 miejscami do parkowania.

Planowana data ukończenia to pierwszy kwartał 2020 roku.

Wodna (I i II)

Wodna to dwa budynki wielorodzinne z usługami, zlokalizowane przy ul. Wodnej 23 w Łodzi. Inwestycja podzielona jest na dwa etapy.

Etap I sąsiaduje bezpośrednio z istniejącymi budynkami przy ul. Wodnej 21 i ul. Wodnej 25. Budynek ma 3 klatki schodowe, 1 kondygnację podziemną i 6 kondygnacji nadziemnych + antresolę. Budynek mieści 51 miejsc parkingowych. Na parterze od strony ul. Wodnej znajdują się 4 lokale usługowe. Pozostała część budynku ma charakter mieszkalny i obejmuje 83 mieszkania.

Inwestycja została zakończona – 11 lipca 2019 roku uzyskano pozwolenie na użytkowanie I etapu.

Senatorska (Recanto)

Etap II jest budynkiem wolnostojącym z 1 kondygnacją podziemną i sześcioma kondygnacjami naziemnymi. Budynek ma 4 klatki schodowe i mieści 109 miejsc parkingowych oraz 219 lokali mieszkalnych, z czego 90 stanowią lokale typu PAK (studio).

Inwestycja została zakończona – 3 października 2019 roku uzyskano pozwolenie na użytkowanie II etapu.

Senatorska (Recanto I i II)

Obiekt znajduje się w centrum Łodzi, przy ul. Senatorskiej 50-54 i obejmuje dwa etapy.

Etap I to 175 mieszkań w kompleksie trzech połączonych budynków – A, B i C – które połączone są ze sobą dwoma jednokondygnacyjnymi garażami z 175 miejscami do parkowania.

Inwestycja została zakończona – 10 września 2019 roku uzyskano pozwolenie na użytkowanie I etapu.

Etap II obejmuje strefy mieszkalne i komercyjne w budynkach D i E, 84 mieszkania i 59 podziemnych miejsc parkingowych, jak również 32 zewnętrzne miejsca parkingowe. »

Intrygująca fasada budynku, ciekawe zagospodarowanie terenu zielonego oraz bliskość centrum miasta to główne atuty tej inwestycji.

Inwestycja została zakończona – 10 września 2019 roku uzyskano pozwolenie na użytkowanie II etapu.

Rydla

Inwestycja realizowana dla Echo Investment. Budowa znajduje się blisko centrum Krakowa, przy ul. Rydla.

Obiekt składa się z dwóch czterokondygnacyjnych budynków mieszkalnych z garażem podziemnym. W budynkach zaplanowano wykonano 91 mieszkań, 4 lokali usługowych oraz 109 miejsc parkingowych w garażu.

W 2019 roku budowa ta została doceniona przez inwestora i zajęła 1. miejsce w konkursie BHP wśród wszystkich inwestycji naszego klienta w Polsce.

Inwestycja została zakończona – 30 lipca 2019 roku uzyskano pozwolenie na użytkowanie budynku.

Jana Kazimierza (YANA)

Inwestycja YANA znajduje się na warszawskiej Woli, jednym z najszybciej rozwijających się obszarów deweloperskich. Inwestycja zlokalizowana jest przy ul. Jana Kazimierza 35/37. Miejsce otoczone jest zielenią i jest idealne dla osób, które cenią sobie wysiłek fizyczny w plenerze. W najbliższym otoczeniu znajduje się Park Szymańskiego, Park Sowińskiego i Park Powstańców Warszawy.

Inwestycja YANA to obszerny i funkcjonalny budynek mieszkalny z 238 mieszkaniami o różnych wymiarach – od wygodnych kawalerek po mieszkania pięciopokojowe. Każde z nich wyposażone jest w balkon, loggię lub ogród. Wybrane mieszkania na ostatnim piętrze posiadają tarasy będące idealnymi miejscami do odpoczynku po pracy.

Inwestycja YANA składa się z dwóch budynków o różnej liczbie pięter, 2 kondygnacji podziemnych i 12 kondygnacji naziemnych.

Planowany termin zakończenia inwestycji to I/II kwartał 2020 roku.

»

Jana Kazimierza (YANA)

Bardowskiego 1

Bardowskiego 1

Bardowskiego 1 to kameralna inwestycja powstająca na Osiedlu Witosa — jednej z najatrakcyjniejszych i najbardziej przyjaznych dzielnic Katowic.

W czterech budynkach znajdzie się łącznie 150 mieszkań o zróżnicowanych układach i metrażu. Budynki połączone są ze sobą jednopoziomowym garażem podziemnym, na którym znajduje się 146 miejsc parkingowych.

Zakończenie inwestycji zaplanowane jest na II kwartał 2020 roku.

Budynek laboratoryjno-biurowy – Selvita S.A.

Budynek laboratoryjno-biurowy zlokalizowany jest w Krakowie przy ul. Podole. Obiekt przeznaczony będzie dla firmy Selvita S.A.

Jest to budynek wolnostojący, sześciokondygnacyjny, w tym pięć kondygnacji nadziemnych o podstawowej funkcji laboratoryjno-biurowej oraz jedna podziemna, w której zlokalizowano garaż wielostanowiskowy. Budynek będzie pełnił funkcję obiektu badawczo-rozwojowego. Budynek jest w całości podpiwniczony. Największą część kondygnacji podziemnej zajmuje garaż mieszczący 65 miejsc parkingowych.

Główne elewacje będą w całości szklane w systemie fasadowym z pionowymi podziałami w postaci aluminiowych lameli wystających poza płaszczyznę szklaną na pełną wysokość budynku tworzącymi regularny układ i podział całej fasady. Ostatnia kondygnacja od strony północnej zostanie nadwieszona w postaci otwartego tarasu widokowego.

Zakończenie inwestycji zaplanowane jest na II kwartał 2020 roku.

Grodkowska (Esteio)

Inwestycja Esteio znajduje się na warszawskiej, bogatej historycznie dzielnicy Bemowo. Esteio położone jest przy ul. Grodowskiej, w bliskiej okolicy ul. Górczewskiej, łączącej Wolę z Bemowem.

Na projekt składają się dwa budynki mieszkalne ze zróżnicowaną wysokością zabudowy. Budynek A liczyć będzie od 6 do 9 kondygnacji, natomiast B – 7. Szóstą i dziewiątą kondygnację budynku A pokrywać będą „zielone dachy”.

»

Selvita S.A.

Grodowska (Esteio)

W ofercie dostępne są 124 mieszkania, w przewadze dwu- i trzypokojowe o średnich metrażach od 40 do 60 m². Przewidziane są również miejsca postojowe w garażu podziemnym, komórki lokatorskie oraz stojaki na rowery. Z wyjątkiem lokali na pierwszej kondygnacji, wyposażonych w ogródki, wszystkie pozostałe mieszkania posiadają balkony.

Budynki będzie charakteryzowała nowoczesna stylistyka z balkonami z przeszklonymi balustradami oraz elewacją w kolorze szarobiałym z elementami w czekoladowej tonacji.

Planowana data ukończenia inwestycji to koniec III kwartału 2020 roku.

Hotel Ibis Style

Obiekt znajduje się w starym zabytkowym centrum Szczecina. Inwestycja powstaje w miejscu dawnego Hotelu ARKONA. Budynek składa się z 161 pokoi hotelowych. Zbudowana architektonicznie dopasowana jest do okolicy, z zewnątrz przywodząc na myśl rząd starych kamieniczek. W środku natomiast znajduje się nowoczesny i technologicznie zaawansowany hotel w standardzie ACCOR.

Ukończenie inwestycji zaplanowano na IV kwartał 2020 roku.

Arkona Residence

Obiekt zlokalizowany jest w starym zabytkowym centrum Szczecina. Inwestycja powstaje w miejscu dawnego Hotelu ARKONA. Budynek składa się z 62 mieszkań o metrażach od 29 do 100 m². Budynek Arkona Residence będzie posiadał łącznie 7 kondygnacji, w tym garaż z 24 miejscami postojowymi i komórkami lokatorskimi oraz lokale usługowe. Inwestycja zostanie wykończona materiałami o wysokim standardzie, a część powierzchni biologicznie czynnej umiejscowiona będzie na dachu, tworząc oryginalną i ekologiczną ozdobę budynku. Zabudowa architektonicznie dopasowana jest do okolicy i z zewnątrz przypomina rząd starych kamieniczek.

Ukończenie inwestycji zaplanowano na IV kwartał 2020 roku.

Parkingi kubaturowe (PPP)

Projekt realizowany w ramach PPP (partnerstwa publiczno-prywatnego) z Miastem Gdańsk obejmuje zaprojektowanie, sfinansowanie, wybudowanie i eksploatację 4 ogólnodostępnych parkingów w ścisłym centrum Gdańska w lokalizacjach:

I. Targ Węglowy

– parking podziemny jednokondygnacyjny na 112 miejsc postojowych.

II. Podwale Staromiejskie

– parking podziemny dwukondygnacyjny na 337 miejsc postojowych.

III. Podwale Przedmiejskie

– parking podziemny dwukondygnacyjny na 260 miejsc postojowych.

IV. Długie Ogrody

– czteropiętrowy parking nadziemny na 493 miejsca postojowe.

Wszystkie parkingi znajdują się w strefie ochrony konserwatorskiej, dlatego też przed ich realizacją wymagane jest wykonanie badań archeologicznych oraz uzgodnienie projektów budowlanych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W grudniu 2019 roku wydano decyzje odmawiające zgody na badania archeologiczne i związane z nimi wycinki drzew dla 3 lokalizacji parkingów. Dla lokalizacji Długie Ogrody, gdzie decyzja konserwatora była pozytywna, wniesiono odwołanie przez organizację społeczną uznaną za stronę postę- »

powania. Odwołano się od wszystkich negatywnych decyzji konserwatora zabytków do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, gdzie obecnie toczy się postępowanie administracyjne w trybie odwoławczym.

Równolegle toczą się prace projektowe oraz pozyskiwanie wymaganych zgód i decyzji administracyjnych (m.in. Decyzji o Środowiskowych Uwarunkowaniach). Negocjowane są również warunki aneksu do zawartej Umowy Koncesji odnośnie napotkanych trudności w pozyskiwaniu pozytywnych decyzji administracyjnych od konserwatora zabytków. Przy założeniu, iż pozyskanie tych decyzji dla wszystkich 4 lokalizacji parkingowych nastąpi do 20 czerwca 2020 roku, zakończenie realizacji przewiduje się na jesień 2022 roku (dla parkingu Długie Ogrody) oraz na jesień 2023 roku dla pozostałych parkingów. Okres eksploatacji obejmuje 40 lat.

Browary Warszawskie – Etap E (Echo Investment)

Browary Warszawskie to nowy, pięknie zaprojektowany i kompleksowo przemyślany obszar miasta. Między ulicami Grzybowską, Wronią, Chłodną i Krochmalną miasto ożyje na nowo. Z wielką dbałością zaprojektowano miejsce, gdzie harmonijnie współistnieją architektura historyczna i nowoczesne przestrzenie prywatne oraz publiczne, zieleni i zabudowa. Będzie to przestrzeń, gdzie wygodnie się mieszka, pracuje i miło spędza czas.

Projekt prestiżowego studia JEMS Architekci, wyrastający z historycznych odniesień, harmonijnie wkomponowuje się w zabytkową zabudowę.

Fasada Apartamentów przy Warzelni to dzieło sztuki architektonicznej. Przyjęte rozwiązania i szlachetne materiały są ukłonem w stronę dawnej zabudowy – dyskretnie wchodzą z nią w dialog, dzięki wykorzystaniu paneli w kolorze miedzianym, idealnie współgrającym z otoczeniem.

Ukończenie inwestycji zaplanowano na III kwartał 2020 roku.

Akademiki Gdańsk

Obiekt akademików realizowany jest w Gdańsku na zlecenie Lakina Sp. z o.o. Inwestycja obejmuje wykonanie kompletnie wykończonego budynku oraz infrastruktury zewnętrznej. Budynek składa się z 8 kondygnacji naziemnych i części podziemnej, w której zlokalizowano urządzenia techniczne budynku. Łącznie w budynku znajduje się 341 pokoi studenckich. Budynek posiada prostą, nieskomplikowaną konstrukcję, jak i elewację.

Browary Warszawskie

Przewidywany termin zakończenia inwestycji to wrzesień 2020 roku.

Pensjonat R4R Gdańsk

Obiekt Pensjonatu położony jest na sąsiadującej działce z budową akademików. Inwestorem jest spółka R4R. Budowa obejmuje wykonanie budynku pensjonatu wraz z uzbrojeniem terenu. Budynek składa się z 8 kondygnacji nadziemnych o powierzchni 15 tys. m² oraz jednej kondygnacji podziemnej o powierzchni 3,8 tys. m², w której zlokalizowany jest parking na 124 miejsca postojowe. W budynku znajdują się 302 pokoje hotelowe, których wykończenie jest poza zakresem umowy.

Zakończenie inwestycji przewidziano na marzec 2021 roku. □

3.1.3.

BUDOWNICTWO ELEKTROENERGETYCZNE

Stacja Glinki

Inwestycja polegała na całkowitej przebudowie stacji elektroenergetycznej 220/110 kV Glinki zlokalizowanej w Szczecinie. Prace obejmowały m.in. demontaż dotychczasowej aparatury stacyjnej, przebudowę budynku stacji, przebudowę kanałów kablowych, podłączenie i uruchomienie nowej aparatury stacyjnej, stworzenie infrastruktury przeciwpożarowej, przeciwdeszczowej i kanalizacyjnej.

Przebudowa stacji elektroenergetycznej 220/110 kV Glinki była inwestycją ponadlokalną, mającą istotny wpływ na poprawę funkcjonowania infrastruktury elektroenergetycznej, ograniczając do minimum ryzyko związane z wystąpieniem awarii systemowych. Przedmiotowa inwestycja została zakończona na koniec 2018 roku i ostatecznie odebrana w styczniu 2019 roku.

Stacja Pabianice

Inwestycja obejmowała całkowitą przebudowę stacji elektroenergetycznej 220/110 kV Pabianice, zlokalizowanej przy ul. Rypułtowskiej w Pabianicach (woj. łódzkie). Prace zawierały m.in. demontaż dotychczasowej aparatury stacyjnej, budowę Systemu Sterowania i Nadzoru stacji, podłączenie i uruchomienie nowej aparatury stacyjnej, modernizację i wykonanie nowych dróg, przebudowę oświetlenia, ogrodzenia stacji oraz wykonanie ochrony obwodowej obiektu, zazielenienie terenu, realizację budynku technologicznego wraz z przyłączem wodnym i zbiornikiem szczelnym na ścieki bytowe.

Inwestycja miała na celu zminimalizować ryzyko wystąpienia awarii systemowych. Wszystkie prace na przedmiotowej inwestycji zostały zrealizowane w 2018 roku, a ostatecznie odebrane przez Inwestora w lutym 2019 roku.

Stacja Piaseczno

Stacja, zlokalizowana w Piasecznie przy ul. Energetycznej 18, stanowi węzeł sieci przesyłowej 220 kV i dystrybucyjnej 110 kV. Przedmiot zamówienia „Rozbudowa rozdzielni 220

Stacja Glinki

kV w stacji 220/110 kV Piaseczno” obejmuje: modernizację i rozbudowę rozdzielni 220 kV z układu H3L na H5 w stacji, modernizację pól 110 kV autotransformatorów AT1 i AT2, wybudowanie nowego budynku technologicznego dla potrzeb rozdzielni 220 kV i pól autotransformatorowych 110 kV, przeniesienie całej infrastruktury technicznej w zakresie obwodów wtórnych i pomocniczych z budynku nastawni stacji 220/110 kV do nowego budynku technologicznego.

Rozbudowa stacji elektroenergetycznej 220/110 kV Piaseczno jest inwestycją mającą znaczącą rolę w poprawie funkcjonowania infrastruktury elektromechanicznej.

Umowny termin zakończenia inwestycji to czerwiec 2019 roku. Ze względu na uwarunkowania wskazane przez Inwestora dotyczące wprowadzenia układu przejściowego dla zachowania ciągu przesyłowego Kozienice-Mory-Piaseczno termin zakończenia został wydłużony aneksem do czerwca 2020 roku. □

3.1.4.

PPP

Mota-Engil Central Europe S.A. w ramach dywersyfikacji prowadzonej działalności aktywnie uczestniczy w postępowaniach przetargowych realizowanych w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego (PPP).

Projekty te stanowią uzupełnienie podstawowej działalności prowadzonej przez Spółkę i obejmują m.in.: wybudowanie/przebudowę, sfinansowanie i zarządzanie/utrzymanie projektów kubaturowych, parkingów oraz innych projektów infrastrukturalnych (drogi publiczne, linie tramwajowe).

Mota-Engil Central Europe S.A. jest jednym z liderów na polskim rynku PPP zwłaszcza w zakresie projektów parkingowych, posiadając w swoim portfelu trzy tego typu projekty we Wrocławiu, w Gdańsku oraz w Warszawie, znajdujące się na różnym etapie realizacji.

W przypadku projektów parkingowych Mota-Engil Central Europe S.A., we współpracy z wyspecjalizowanymi partnerami parkingowymi, przygotowuje założenia biznesowe na podstawie precyzyjnych prognoz popytowych, pozwalających na osiągnięcie oczekiwanej stopy zwrotu.

W zakresie pozostałych projektów kubaturowych i infrastrukturalnych poniesione koszty wraz z założoną stopą zwrotu zwracane są przez Podmiot Publiczny w formie opłaty za dostępność w wysokości wynikającej z umowy PPP.

W 2019 roku spółka należąca do Mota-Engil Central Europe S.A. kontynuowała projektowanie parkingowego projektu PPP w Gdańsku. Złożona została również oferta na unikatowy w zakresie finansowania przetarg na zaprojektowanie, wybudowanie, sfinansowanie oraz zarządzanie parkingiem podziemnym w Warszawie. Umowa z Zamawiającym została podpisana pod koniec I kwartału 2020 roku.

Dodatkowo Spółka zarządza pierwszym w Polsce parkingowym projektem koncesyjnym we Wrocławiu (parking podziemny pod placem Nowy Targ) opartym na zmienionym w 2009 roku ustawodawstwie o PPP. Umowa została zawarta w 2013 roku z Miastem

Parking Nowy Targ

Wrocław. Projekt został sfinansowany przez Europejski Bank Rozbudowy i Rozwoju. Operatorem parkingu jest spółka celowa Immo Park Sp. z o.o. należąca do Mota-Engil Central Europe S.A. Projekt ten zapewnia stabilny zysk netto i pozytywne przepływy finansowe.

Mota-Engil Central Europe S.A. aktywnie uczestniczy w etapach negocjacyjnych najważniejszych projektów PPP dotyczących parkingów i obiektów kubaturowych (budynki administracji publicznej) oraz projektów infrastrukturalnych takich jak drogi czy linie tramwajowe.

Segment PPP jest traktowany przez Spółkę strategicznie jako istotna alternatywa dla finansowania projektów infrastrukturalnych po zakończeniu obecnej perspektywy finansowania z UE.

W długoterminowej perspektywie, po zakończeniu obecnej perspektywy budżetu Unii Europejskiej, dynamika i liczba projektów w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego znacząco się zwiększy, do czego Spółka jest już obecnie dobrze przygotowana. □

3.1.5.

SEGMENT DEWELOPERSKI

W 2019 roku wprowadzone zostały zmiany organizacyjne w obszarze Deweloperskim, łącznie z nowym Zarządem, które miały na celu wprowadzenie nowej strategii w segmencie biznesowym – skoncentrowanej na kontynuacji rozwoju projektów mieszkaniowych oraz stworzeniu nowego portfela projektów w zakresie współdzielonych nieruchomości takich jak Akademiki Studenckie, Domy Opieki oraz Sektor Projektów na Prywatny Najem.

Mota-Engil Real Estate Management Sp. z o.o. (MEREM), zarządzająca projektami deweloperskimi, z wieloletnim doświadczeniem związanym z sektorem deweloperskim, wykazała wysoką zdolność do terminowego dostarczenia projektów z zagwarantowaniem wysokiej jakości. Potwierdzeniem tego są nagrody otrzymane w 2019 roku przez MEREM – Dewelopera Roku przyznana przez Krajowe Biuro Certyfikatów oraz nagrody za najlepsze inwestycje w kilku miastach w Polsce.

Zasady funkcjonowania operacyjnego oraz spółki celowe (SPV) pozostają niezmienione i obejmują cały proces inwestycyjny: przygotowanie gruntu pod inwestycję, nadzór nad projektami inwestycyjnymi w części mieszkalnej oraz komercyjnej podczas okresu budowy, oraz sprzedaż mieszkań i lokali użytkowych.

Na dzień sprawozdania finansowego poniższe inwestycje są w trakcie budowy:

- **Bukowińska Project Development Sp. z o.o.** to projekt mieszkaniowy o nazwie **Avore**, zlokalizowany przy ulicy Bukowińskiej w Warszawie. Inwestycja znajduje się w południowej części miasta, w dzielnicy Mokotów. Inwestycja Avore obejmuje wzniesienie 2 budynków mieszczących 93 mieszkania i 13 lokali komercyjnych. Pierwsza faza została zakończona sukcesem i oddana do użytku w 2019 roku. Na etapie drugim planowane jest zakończenie budowy w 2020 roku i oddanie do użytku do II kwartału 2020 roku.
- **Mota-Engil Vermelo Sp. z o.o.** to projekt mieszkaniowy o nazwie **Vermelo** zlokalizowany przy ulicy 29 Listopada w Krakowie. Inwestycja obejmuje wzniesienie 2 budynków mieszczących łącznie 312 mieszkań i 7 lokali komercyjnych. Spółka uzyskała pozwolenia na użytkowanie obu etapów w 2018 roku.

- **Senatorska Project Development Sp. z o.o.** to inwestycja o nazwie **Recanto** zlokalizowana przy ulicy Senatorskiej w Łodzi. Inwestycja składa się z 2 budynków mieszczących łącznie 259 mieszkań. Projekt był prowadzony w dwóch etapach. Obecnie projekt posiada pozwolenie na użytkowanie, a większość mieszkań została oddana do użytkowania przez Klientów.
- **Grodkowska Project Development Sp. z o.o.** to inwestycja zlokalizowana przy ulicy **Grodkowskiej w Warszawie**, na granicy dzielnic Bemowo i Wola. Inwestycja składa się z 2 budynków mieszczących łącznie 124 mieszkania. Zakończenie etapu budowy projektu zaplanowane jest w 2020 roku.
- **Kilińskiego Property Investment Sp. z o.o.** to spółka prowadząca inwestycję o nazwie **Illumino**. Jest to inwestycja składająca się z dwóch faz. Pierwsza została zrealizowana oraz w całości sprzedana. Budowa etapu drugiego została zakończona pod koniec 2019 roku. Obecnie ma miejsce oddanie do użytku. Etap drugi obejmuje 274 mieszkania oraz 13 lokali komercyjnych.
- **Project Development 2 Sp. z o.o.** to spółka prowadząca inwestycję o nazwie **YANA**. Jest to projekt znajdujący się na warszawskiej Woli, jednym z najszybciej rozwijających się obszarów deweloperskich, przy ul. Jana Kazimierza 35/37. Inwestycja YANA to obszerny i funkcjonalny budynek mieszkalny z 223 mieszkaniami o różnym rozmiarze, od wygodnych kawalerek po mieszkania pięciopokojowe. Każde z nich wyposażone jest w balkon, loggię lub ogród. To idealne miejsce do odpoczynku po pracy. Wybrane mieszkania na ostatnim piętrze posiadają tarasy. Inwestycja YANA składa się z dwóch budynków o różnej liczbie pięter, 2 kondygnacji podziemnych i 12 kondygnacji naziemnych. Projekt jest w trakcie realizacji.
- **Project Development 1 Sp. z o.o.** to spółka realizująca nową inwestycję w Szczecinie o nazwie **Arkona Residence**. Projekt został rozpoczęty w 2019 roku. Jest on zlokalizowany w samym centrum starego miasta na ulicy Panieńskiej. Inwestycja składa się z 62 mieszkań oraz 2 lokali komercyjnych wraz z podziemnymi miejscami garażowymi oraz dodatkowymi pomieszczeniami magazynowymi. Jest to projekt o unikalnej architekturze mający na celu podniesienie segmentu rynku mieszkaniowego w Szczecinie. Rok 2019 był okresem rozszerzenia działalności deweloperskiej na nowe miasto w Polsce. □

3.2.

PODSUMOWANIE FINANSOWE

Spółka Mota-Engil Central Europe S.A. odnotowała całkowity przychód z działalności operacyjnej w wysokości 0,82 mld złotych, w porównaniu do 0,84 mld złotych w roku 2018.

0,82 mln PLN
przychód MECE w 2019 r.

2,3 mln PLN
wynik netto

37,3 mln PLN
EBITDA 2019

1,76 mld PLN
portfel zamówień 2019

Wskaźnik EBITDA (zysk z działalności operacyjnej + amortyzacja + rezerwy i odpisy aktualizujące) wzrósł do poziomu 37,3 mln złotych (4,6%), w porównaniu do 14,5 mln złotych (1,7%) w 2018 roku. Zasadniczy wpływ na poprawę EBITDA w 2019 roku miało rozpoczęcie realizacji projektów infrastrukturalnych pozyskanych w latach 2017-2018 (szereg wcześniej pozyskanych projektów zostało zakończonych i rozliczonych w 2018 roku) oraz dalszy wzrost udziału projektów budownictwa kubaturowego (ok. 30% przychodu w 2019).

Pozycja / Position	2019	2018
1. Zysk z działalności operacyjnej (EBIT) / Profit from operating activity (EBIT)	11,3	-13,2
2. Amortyzacja / Depreciation and amortization	31,8	24,3
3. Rezerwy i odpisy aktualizujące / Provisions and write-offs	-5,8	3,4
4. EBITDA (Pozycja 1 + Pozycja 2 + Pozycja 3) / EBITDA (Position 1 + Position 2 + Position 3)	37,3	14,5

Wynik netto wzrósł do poziomu 2,3 mln złotych w porównaniu do -17,0 mln złotych w 2018 roku.

Kapitał podstawowy został podwyższony o 20 mln złotych do poziomu 220 mln złotych (całkowicie pokryty), a wartość kapitału własnego z uwzględnieniem wyniku za 2019 rok wyniosła 206 mln złotych. Współczynnik samofinansowania (kapitały własne/suma aktywów) osiągnął poziom 22%. »

Wskaźnik płynności bieżącej wyniósł 1,07 (aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe).

Zbilansowany poziom zadłużenia netto z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu leasingu operacyjnego zgodnie z IFRS 16 (28 mln złotych) – spadł do kwoty 68 mln złotych (zobowiązania finansowe minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty), przy wartości środków pieniężnych i ich ekwiwalentów równej 148 mln złotych.

Portfel zamówień na koniec 2019 roku kształtuje się na poziomie 1,76 mld złotych.

UDZIAŁY I AKCJE WŁASNE

Spółka nie posiada akcji własnych oraz nie dokonała nabycia i zbycia w roku obrotowym 2019.

ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Polityka zarządzania ryzykiem finansowym Spółki służy minimalizacji ewentualnych ujemnych skutków wywołanych niepewnością właściwą rynkom finansowym. Niepewność ta, znajdująca odbicie w rozmaitych aspektach, wymaga szczególnej uwagi oraz podejmowania konkretnych, skutecznych środków w toku zarządzania ryzykiem finansowym.

Działania polegające na zarządzaniu ryzykiem finansowym są koordynowane przez Dział Finansowy, pod bezpośrednim nadzorem Dyrektora Finansowego Spółki, przy wsparciu Działu Controllingu oraz są prowadzone zgodnie z wytycznymi zatwierdzonymi przez Zarząd.

Podejście Spółki do zarządzania ryzykiem finansowym jest ostrożne i zachowawcze. Charakteryzuje je stosowanie instrumentów pochodnych w celu zabezpieczenia ryzyka, w stosownych okolicznościach. Zawsze towarzyszy temu punkt widzenia, że ryzyko to jest powiązane ze zwykłą, rutynową działalnością Spółki. Instrumenty pochodne ani inne instrumenty finansowe nigdy nie są traktowane z nastawieniem spekulacyjnym.

Różne rodzaje ryzyka finansowego korelują ze sobą, a rozmaite środki zarządzania nimi, choć swoiste dla każdego z rodzajów ryzyka, są w dużej mierze ze sobą powiązane. Taka korelacja służy osiągnięciu tego samego, wspólnego celu, jakim jest ograniczenie niestabilności przepływów gotówkowych oraz spodziewanych zwrotów.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą: kredyty bankowe, pożyczki, umowy leasingu finansowego finansujące zakup środków trwałych, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na finansowanie bieżącej oraz inwestycyjnej działalności Spółki. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują: ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko kredytowe oraz ryzyko związane z płynnością. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Celem strategii zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest optymalizacja kosztów zadłużenia oraz zapewnienie, by zobowiązania finansowe nie stały się nadmiernie niestabilne, co oznacza kontrolę i zmniejszanie ryzyka ponoszenia strat w wyniku wahań stóp procentowych, do których indeksowany jest dług Spółki, w całości denominowany w złotych.

Na koniec 2019 roku Spółka nie posiadała zawartych kontraktów na zamianę stóp procentowych. Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych (pożyczek i kredytów długoterminowych oraz długoterminowego leasingu). Spółka korzysta ze zobowiązań o oprocentowaniu zmiennym, opartym o WIBOR 1M i 3M.

Spółka jest narażona na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje przede wszystkim w wyniku ustalania wartości przychodów w zawieranych kontraktach w EUR, podczas gdy większość zakupów wyrażona jest w walucie sprawozdawczej jednostki. Spółka zawiera transakcje „outright forward” w taki sposób, aby odpowiadały one warunkom zabezpieczanych pozycji i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczania. W ujęciu historycznym narażenie Spółki na ryzyko wahań kursowych pojawiało się tylko wyjątkowo i miało nieistotny charakter, dzięki czemu zyski Spółki były mniej podatne na wahania kursowe. Na koniec 2019 roku spółka nie posiadała zawartych transakcji na ryzyko wahań kursowych.

Spółka stara się zawierać transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Narażenie Spółki na ryzyko kredytowe jest bardzo niewielkie, jako że jej najwięksi klienci to podmioty z sektora publicznego, zatem Spółka jest w bardzo »

ograniczonym zakresie zdana na należności z tytułu sprzedaży materiałów — wierzytelności zabezpieczonych kontraktowo.

Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest ograniczone. Łagodzenie ryzyka kredytowego ma charakter prewencyjny, następuje bowiem jeszcze przed jego wystąpieniem, dzięki wsparciu podmiotów udzielających informacji o ryzyku kredytowym oraz przedstawiających profile takiego ryzyka, dostarczając tym samym podstaw do decyzji o przedłużeniu kredytu. Następnie, po przedłużeniu kredytu, łagodzenie ryzyka polega na zorganizowaniu oraz utrzymywaniu struktur kontroli kredytu, a w szczególnych przypadkach na występowaniu z roszczeniem z tytułu zabezpieczenia kredytu wobec poręczycieli na rynku.

Środki te umożliwiają utrzymywanie wierzytelności klientów na poziomie niezagrażającym stabilnej sytuacji finansowej Spółki.

Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy poprzez okresowe planowanie płynności, uwzględniając terminy wymagalności/zapadalności zarówno inwestycji, jak i aktywów finansowych oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem zarządzania ryzykiem związanym z płynnością jest zapewnienie, by środki dostępne co pewien czas wystarczały na terminowe zaspokajanie zaciągniętych zobowiązań. Polega to zatem na zapewnieniu, by Spółka dysponowała środkami finansowymi (saldami i wpływami pieniężnymi) wymaganymi do zaspokojenia jej zobowiązań (wydatków pieniężnych), kiedy te stają się wymagalne.

Zapewnienie sporej elastyczności finansowej, nieodzownej dla zarządzania tym ryzykiem, jest dokonywane za pomocą następujących środków:

- stworzenie partnerskich stosunków z podmiotami finansowymi, pozyskanie długofalowego wsparcia finansowego z ich strony;
- zawieranie kontraktów oraz pozyskanie nadmiarowych linii kredytowych, służących jako rezerwy płynności, dostępnych do wykorzystania w każdej chwili;
- skrupulatne planowanie finansowe w przedsiębiorstwie, w tym przygotowanie i okresowy przegląd rachunków przepływów gotówkowych, co umożliwia prognozowanie nadwyżek oraz deficytów finansowych;

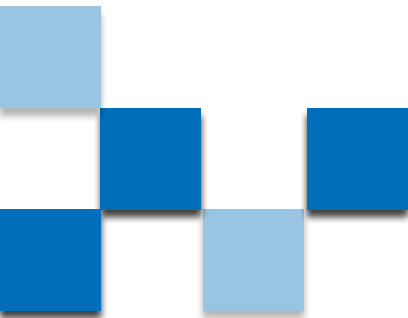
- finansowanie inwestycji średnio- i długoterminowych, dostosowywanie terminów płatności długów oraz planu spłaty zobowiązań pożyczkowych do możliwości projektu lub przedsiębiorstwa w zakresie generowania przepływów gotówkowych.

PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA

Na podstawie stabilnego portfela zamówień posiadanego przez Spółkę w 2020 roku planowane jest znaczne zwiększenie wielkości przychodów zwłaszcza w obszarze budownictwa infrastrukturalnego (drogi, mosty) wynikające z zawartych kontraktów oraz utrzymanie udziału sektora budownictwa kubaturowego (mieszkalnego, usługowego, PPP) w całości przychodów Spółki na poziomie około 25-30% obrotu rocznego.

Marże operacyjne powinny się stabilizować z pozytywną perspektywą z uwagi na stabilizację kosztów materiałów oraz cen usług podwykonawców na rynku.

Fakt posiadania przez Spółkę zasobów zmobilizowanych na rynku polskim, wieloletniego doświadczenia w realizacji projektów infrastrukturalnych oraz rosnącej dywersyfikacji profilu działalności pozwala z umiarkowanym optymizmem patrzeć w przyszłość. □

3.3.

ROZWÓJ KADR

3.3.1.

ZASOBY LUDZKIE

ROZWÓJ KADR

W porównaniu z rokiem ubiegłym, w 2019 roku średnia liczba pracowników w Mota-Engil Central Europe S.A. zwiększyła się. Nastąpił wzrost o 4,78% w stosunku do roku ubiegłego (średnia liczba zatrudnionych badana jest z dwunastu miesięcy, a stan do obliczeń brany jest na ostatni dzień każdego miesiąca). Porównując liczbę pracowników zatrudnionych na ostatni dzień roku tj. 31 grudnia 2019 roku, wzrost był nieco większy, bo o 10,01% w stosunku do roku ubiegłego. Przyglądając się zmianom w podziale na pracowników fizycznych i umysłowych – na koniec roku występuje tendencja wzrostowa wśród pracowników umysłowych i tendencja spadkowa wśród pracowników fizycznych. Pracowników umysłowych jest więcej o 22,12% w stosunku do roku poprzedniego, badając stan na ostatni dzień roku, natomiast pracowników fizycznych jest mniej o 2,48%. Duży wzrost liczby pracowników umysłowych, w szczególności biurowych, spowodowany jest włączeniem Spółki Mota-Engil Business Support Center do Mota-Engil Central Europe S.A. »

Tabele poniżej przedstawiają przebieg zatrudnienia w ostatnich latach:

Dynamika zatrudnienia / Evolution of employment	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	średnia / average	31.gru	Średnia / average	31.gru	średnia / average	31.gru	średnia / average	31.gru	średnia / average	31.gru	średnia / average	31.gru
Zarząd / Board	4	4	6	6	5	5	4	5	4	3	5	5
Pracownicy umysłowi / White-collar employees	542	545	546	568	556	552	518	515	529	514	652	660
Pracownicy fizyczni / Blue-collar employees	958	828	804	785	746	707	716	724	703	662	641	646
OGÓŁEM / TOTAL	1 504	1 377	1 356	1 359	1 307	1 264	1 238	1 244	1 236	1 179	1 298	1 311

Poniższa tabela ukazuje dynamikę w strukturze kadr w podziale na kategorie zatrudnienia:

Rozwój kadr w podziale na kategorie / Evolution of staff by categories	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pracownicy biurowi (Office Staff)	177	146	135	113	109	214
Dyrektorzy / Menedżerowie / Majstrzy (Directors / Managers / Foremen)	269	299	281	264	271	299
Inżynierowie / Technicy / Pracownicy laborato- rium (Engineers / Technicians / Laboratory Staff)	103	129	143	143	137	152
Kierowcy / Operatorzy (Drivers / Operators)	260	286	255	244	252	260
Mechanicy (Mechanics)	24	23	23	20	22	21
Zbrojarze (Steel fixers)	26	16	11	12	7	6
Cieśle (Carpenters)	60	87	82	78	69	62
Elektrycy (Electricians)	35	18	14	10	9	6
Ślusarze / Spawacze (Locksmiths / Welders)	22	27	20	14	11	10
Pracownicy (Workers)	373	305	272	315	268	261
Pracownicy niewykwalifikowani (Non-qualified workers)	28	23	28	31	24	20

Całkowity koszt wynagrodzeń w roku raportowanym ukształtował się na poziomie przekraczającym 106 mln złotych, co oznacza wzrost na poziomie 8,32% w stosunku do roku ubiegłego.

Koszty wynagrodzeń kadr / Labour costs	2014	2015	2016	2017	2018	2019
OGÓŁEM wynagrodzenia / TOTAL labour costs (PLN)	87 754 153,81 zł	90 669 961,56 zł	89 209 506,95 zł	89 024 395,43 zł	98 043 118,58 zł	106 939 282,04 zł

Wzrost wynagrodzeń jest konsekwencją dużego zapotrzebowania na specjalistów z branży budowlanej oraz wzrostem liczby pracowników w związku z połączeniem Spółek. □

3.3.2.

SZKOLENIA

W 2019 roku działania szkoleniowo-rozwojowe koncentrowały się na budowaniu strategicznych kompetencji ze względu na zmiany organizacyjne w firmie. Realizowano program szkoleniowy Akademii Młodego Managera dedykowany osobom, które awansowały do roli kierowniczej. W 2020 roku program będzie kontynuowany i wzmocniony dzięki wdrożeniu projektu Planów Sukcesji dla stanowisk managerskich, które pozwolą zaplanować ścieżkę dla pracowników wysokorozwojowych.

Zespół HR Development organizował wewnętrzne szkolenia onboardingowe dla nowych pracowników, które wspierają wdrożenie pracowników do nowego miejsca pracy. W 2020 roku planowane jest usprawnienie procesu i zwiększenie jego zasięgu na kontrakty poza granicami województwa małopolskiego za pomocą wewnętrznego systemu, który wspiera inne procesy personalne. Wsparcie tej platformy umożliwi stworzenie programów e-learningowych również w pozostałych obszarach szkoleniowych, które obecnie realizuje Zespół HR Development.

W 2019 roku duża część działań szkoleniowych była ukierunkowana na dzielenie się wiedzą w organizacji. Rozpoczęto projekty szkoleń wewnętrznych, które odnoszą się do technicznych obszarów działalności firmy, jak i rozwoju kompetencji miękkich. Zespół HR Development rozpoczął cykl szkoleń dotyczących delegowania zadań, odpowiedzialności prawnej kierownika oraz przeciwdziałania mobbingowi. Szkolenia te obejmą pracowników w centrali, jak i na budowach.

Szkolenia zewnętrzne w firmie dotyczyły głównie kompetencji technicznych pracowników, podnoszenia kwalifikacji inżynierskich oraz uzyskania lub odnowienia świadectw i uprawnień zawodowych. Duża część szkoleń dotyczyła aktualizacji wiedzy w związku z wprowadzaniem nowych rozwiązań w firmie.

Duże znaczenie dla Mota-Engil Central Europe S.A. ma również doskonalenie umiejętności językowych. Firma stwarza możliwości uczestnictwa w kursach języka angielskiego na różnych poziomach nauczania. Zajęcia językowe stanowią istotny odsetek w ogólnej liczbie szkoleń i od lat cieszą się dużą frekwencją. Jest to również ważny element systemu benefitów w firmie. »

Szkolenia – podsumowanie / Trainings – summary	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Szkolenia ogółem / Total number of trainings	254	283	626	467	56	66	84
Liczba szkoleń wewnętrznych prowa- dzonych przez osoby z zewnątrz / Number of internal trainings	199	228	604	430	7	18	32
Liczba szkoleń zewnętrznych / Number of external trainings	55	55	22	37	49	48	52
Suma godzin szkoleniowych / Total number of training hours	2 954	3 291	5548	4529	5561	3079	3625
Łączna liczba uczestników / Total Number of participants	1 039	1 323	1734	932	840	489	520
Liczba uczestników szkoleń wewnętrznych / Number of participants in internal trainings	865	829	1650	839	628	250	377
Liczba uczestników szkoleń zewnętrznych / Number of participants in external trainings	174	494	84	93	212	239	143
Łączna wartość przeprowadzonych szkoleń / Total value of the trainings executed	PLN 344 638	PLN 618 324	PLN 584 107	PLN 774 293	PLN 164 359	PLN 367 930	PLN 365 860

W 2019 roku poza programami szkoleniowo-rozwojowymi, realizowane były także inicjatywy o charakterze integracyjnym oraz z zakresu employer branding.

Dzień Dziecka

Dzień Budowlańca

Rowerem do Pracy

Kiermasz świąteczny

Mota-Engil Central Europe S.A. stara się dbać o integrację pracowników firmy oraz promować swój pozytywny wizerunek zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz organizacji. W tym miejscu warto wyróżnić kilka inicjatyw, które zostały zrealizowane w 2019 roku przy współpracy z Działem Komunikacji i Relacji Zewnętrznych, tj. Dzień Dziecka, Dzień Budowlańca, Rowerem do Pracy oraz Kiermasz świąteczny. Wydarzenia te miały na celu wzrost zaangażowania pracowników, integrację oraz satysfakcję ze wspólnej realizacji projektu społecznego. Największą korzyścią z podejmowania takich działań jest tworzenie przyjaznej atmosfery w pracy oraz zwiększenie identyfikacji z firmą. □

3.3.3.

AKTYWNOŚĆ REKRUTACYJNA

W 2019 roku zgłoszono do działu HR o 38,6% więcej rekrutacji niż w roku poprzednim. Zwiększone zapotrzebowanie rekrutacyjne wynikało z rozpoczęcia prac na nowych kontraktach kubaturowych i infrastrukturalnych, które weszły do procesu produkcyjnego. W 2019 roku działania rekrutacyjne koncentrowały się na pozyskaniu pracowników w rejonach Polski, w których firma do tej pory nie prowadziła swojej działalności.

38,6%

więcej rekrutacji niż w 2018

Największy wzrost zapotrzebowania widoczny był w obszarze stanowisk inżynierskich i specjalistycznych na kontraktach.

Potrzeba pozyskania nowych pracowników wynikała zarówno z rotacji na stanowiskach, jak i z potrzeby obsadzenia nowych wakatów w związku z nowymi inwestycjami.

Znacząca większość procesów rekrutacyjnych została zrealizowana przez wewnętrzny zespół HR Development. Jedynie kilka rekrutacji zamknięto w wyniku wewnętrznego transferu. □

Rekrutacje – podsumowanie / Recruitment – summary	2017	2018	2019
łączna liczba rekrutacji zgłoszona do działu HR / Total value of recruitment processes	174	138	225
łączna liczba zatrudnionych za pośrednictwem agencji zewnętrznych / Total value of recruitments supported by external agencies	5	1	0
łączna liczba rekrutacji zamknięta w ramach rotacji wewnętrznej / Total number of internal recruitments	3	3	6

3.3.4.

DODATKOWE PROJEKTY HR

W 2019 roku przygotowano wdrożenie długofalowych projektów, wspierających zarządzanie efektywnością pracowników w firmie:

Kontynuowano dostosowywanie procesów wewnętrznych do korporacyjnych rozwiązań w zakresie systemów premiowych i zarządzania karierą zawodową.

Rozpoczęto działania na rzecz zdrowia psychicznego pracowników, które wiążą się z ustanowieniem polityki antymobbingowej i przeciwdziałaniu dyskryminacji.

Wprowadzono elastyczne rozwiązania w zakresie czasu pracy i pracy zdalnej, które wychodzą naprzeciw oczekiwaniom pracowników.

W 2019 roku kontynuowano prowadzenie wywiadów z osobami odchodzącymi z Mota-Engil Central Europe S.A. i monitorowano występowanie przejawów niepożądanych zachowań w ramach ochrony interesów pracowników.

Wprowadzono procedurę rocznej oceny pracowników, która jest obowiązkowa dla wszystkich pracowników umysłowych i ułatwia prowadzenie innych procesów personalnych wewnątrz organizacji. Dokonano również usprawnień procesu oceny pracowników w systemie SAP Success Factors za pomocą harmonogramu wraz z rozwiązaniami optymalizacyjnymi w zakresie poszczególnych jej etapów.

Zrewidowano proces rekrutacji i jego poszczególne elementy oraz zmieniono procedurę rekrutacyjną w zakresie optymalizacji, które pozwolą na skuteczniejszą ochronę prawną Mota-Engil Central Europe S.A.

Włączono budżet szkoleniowy wszystkich jednostek organizacyjnych do budżetu Zespołu HR Development. Zbadano również potrzeby szkoleniowe poszczególnych działów w celu stworzenia planu szkoleniowego. Tego typu nowe podejście do szkoleń w Mota-Engil Central Europe S.A. pozwoli na efektywniejsze zarządzanie szkoleniami i planowanie rozwoju pracowników.

Wdrożono Plany Sukcesji dla stanowisk kierowniczych, które zapewnią ciągłość zarządczą w zespołach, większą stabilność i pozwolą na planowanie ścieżek rozwoju i awansów dla pracowników. Projekt zostanie rozszerzony na inne stanowiska, które są kluczowe dla branży budowlanej. □

3.4.

BHP I ŚRODOWISKO

3.4.1.

BEZPIECZEŃSTWO PRACY W MOTA-ENGIL CENTAL EUROPE S.A.

W 2019 roku doszło do 22 wypadków przy pracy, co jest lepszym wynikiem w stosunku do roku poprzedniego, w którym doszło do 32 wypadków przy niemal identycznej ilości przepracowanych godzin.

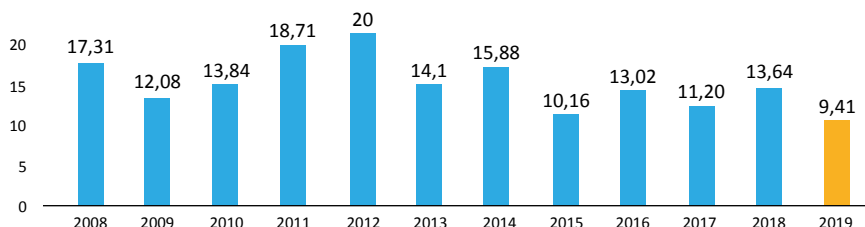
W 2019 roku nie doszło do żadnego ciężkiego, zbiorowego ani śmiertelnego wypadku.

W 2019 roku zakończono wdrażanie struktury, w której zmienione zostały zasady współpracy Działu BHP i Środowiska z budowlami kubaturowymi. Na budowach znajdujących się w południowej części kraju powołano Koordynatorów ds. BHP w zespołach realizujących budowy, a Specjalistów ds. BHP przesunięto do wsparcia i opieki nad kilkoma projektami. Ponadto w listopadzie nastąpiła zmiana personalna na stanowisku kierownika Działu BHP i Środowiska. □

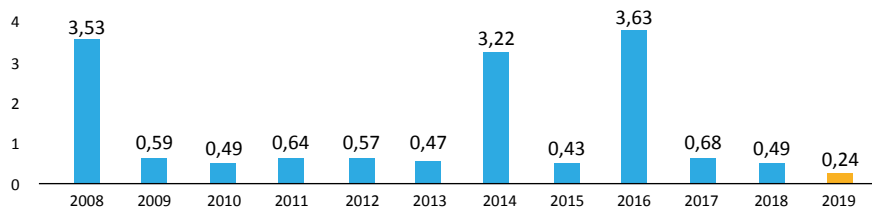
3.4.2.

STATYSTYKI WYPADKOWOŚCI

Wskaźnik częstotliwości wpływów w Mota-Engil Central Europe S.A.
(2008-2019)

Wskaźnik ciężkości wypadków w Mota-Engil Central Europe S.A.
(2008-2019)

3.4.3.

DZIAŁANIA W RAMACH POROZUMIENIA DLA BEZPIECZEŃSTWA W BUDOWNICTWIE

**Porozumienie
dla Bezpieczeństwa
w Budownictwie**

W ramach pracy Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie w ubiegłym roku zrealizowano szereg inicjatyw, których celem było uświadamianie pracowników o zagrożeniach i poprawa bezpieczeństwa na placach budów. Zrealizowane projekty to przede wszystkim:

ukończenie filmu szkoleniowego z tłumaczeniem na język ukraiński, co ułatwi przekaz informacji i zasad bezpiecznej pracy przy wprowadzeniu na nasze place budów firm podwykonawczych bazujących często na pracownikach z Ukrainy. Z racji, że film przedstawia również najczęstsze błędy organizacyjne i ludzkie na placach budów, uczestnicy szkolenia są angażowani do wskazywania nieprawidłowości;

szkolenia okresowe – przygotowano nowe prezentacje do przeprowadzania szkoleń okresowych na stanowiskach robotniczych. Prezentacje te zostały wzbogacone o filmy instruktażowe i ćwiczenia;

sfinalizowano tłumaczenie 50 tematów standardów dla prac wykonywanych na terenie budowy. Przygotowane materiały są ogólnodostępne i bezpłatne. □

3.4.4.

KAMPANIE ŚWIADOMOŚCI, SPRZĘT I MATERIAŁY W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA PRACY

Tydzień Bezpieczeństwa

W dniach 13-17 maja 2019 roku już po raz szósty Mota-Engil Central Europe S.A., wraz z pozostałymi sygnatariuszami Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie, przeprowadziło ogólnopolską akcję „Tydzień Bezpieczeństwa”, której hasłem przewodnim było „Nigdy nie idź na skróty”. Dzięki zaangażowaniu kierownictwa budów, specjalistów ds. BHP oraz pracowników produkcyjnych, podwykonawców i dostawców możliwe było zorganizowanie zróżnicowanych wydarzeń w 22 lokalizacjach. W wydarzeniach zorganizowanych przez Mota-Engil Central Europe S.A. wzięło udział około 800 pracowników firmy oraz około 750 pracowników firm podwykonawczych. Ponadto zaangażowanych było 6 partnerów i instytucji wspierających. Zrealizowano 75 działań (wydarzeń na budowach). Po raz pierwszy zorganizowano zawody w udzielaniu pierwszej pomocy. W zawodach wzięły udział trzyosobowe zespoły reprezentujące każdą z firm Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie. »

Pracownicy uczestniczyli między innymi w:

- kontroli stanu technicznego sprzętu użytkowanego podczas transportu pionowego;
- szkoleniu z zakresu bezpiecznej realizacji prac w sąsiedztwie napowietrznych linii energetycznych;
- prelekcji na temat oznakowania i zabezpieczania robót realizowanych na drogach krajowych;
- przeglądzie narzędzi i elektronarzędzi;
- próbnej ewakuacji oraz w przeglądzie sprzętu przeciwpożarowego;
- szkoleniu z zasad bezpiecznego użytkowania podestu roboczego do pracy na wysokości;
- testach środków ochrony indywidualnej.

Ulotka dot. bezpieczeństwa w trakcie upałów

Opracowano ulotkę „Uwaga na upały” skierowaną do wszystkich pracowników budowy. Materiał przedstawia wytyczne jak organizować pracę w czasie upałów, informuje o zaleceniach, które pomogą uniknąć skutków upałów, a także co robić, gdy wystąpią niepokojące objawy zdrowotne. Ulotki rozdyskrebowano na kontraktach.

Wdrożenie systemu LOTO w Kopalni Górka

W marcu 2019 roku zakończono prace nad wdrożeniem systemu Lockout Tagout na instalacji krusząco-sortującej zlokalizowanej w kopalni. System ten służy pracownikom utrzymania ruchu do dodatkowego zabezpieczenia instalacji przed przypadkowym jej uruchomieniem przez nieupoważnione osoby.

Zestawy głośnomówiące oraz ograniczniki prędkości w samochodach ciężarowych

Przystąpiono do stopniowego wyposażania samochodów ciężarowych Mota-Engil Central Europe S.A. w zestawy głośnomówiące. W tym samym czasie rozpoczęto wyposażanie starych jednostek w system, który ma za zadanie ograniczyć prędkość samochodu w sytuacji podniesionej skrzyni ładunkowej. Zakupione nowe jednostki posiadają system jako wymaganie podstawowe.

BHP przy obsłudze żurawi wieżowych i szybkomontujących

W związku z nowym Rozporządzeniem Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 22 października 2018 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze żurawi wieżowych i szybkomontujących opracowano instrukcję ewakuacji operatora żurawia. Dostosowano również dotychczasową dokumentację na budowach do wymagań prawnych tj. Plan BIOZ, kartę ORZ dla hakowego i sygnalisty, IBWR na transport pionowy oraz materiał na instruktaż stanowiskowy hakowych i sygnalistów Mota-Engil Central Europe S.A. Wyraźnie rozdzielono funkcję hakowego i sygnalisty oraz przeszkolono pracowników w zakresie zmian. Brygada montażystów żurawi została wyposażona w profesjonalne urządzenie ewakuacyjne oraz przeszkolona w zakresie jego stosowania. □

3.4.5. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

Licznik dni bez wypadku

Już po raz ósmy zorganizowano firmowy konkurs „Licznik dni bez wypadku”, podczas którego sumowaliśmy dni bezwypadkowe na budowach Mota-Engil Central Europe S.A. Zwycięskie kontrakty zostały uhonorowane tytułem „Bezpieczna budowa Mota-Engil”, a także nagrodami rzeczowymi. »

Poniżej laureaci konkursu:

- w kategorii „Duże kontrakty”: *Budowa obwodnicy Tomaszowa Lubelskiego w ciągu DK17 z wynikiem 297 dni;*
- w kategorii „Budownictwo kubaturowe”: *Budowa zespołu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w Łodzi przy ul. Wodnej 23 z wynikiem 334 dni.*

Ideą konkursu jest promowanie dobrych praktyk w ramach organizacji bezpiecznych stanowisk pracy w procesie realizacji obiektów budowlanych oraz wzbudzenie wewnętrznej, pozytywnej rywalizacji w walce o bezpieczny plac budowy.

Konkurs „Buduj bezpiecznie”

Celem organizowanego przez Państwową Inspekcję Pracy konkursu „Buduj bezpiecznie” jest promowanie wykonawców robót budowlanych, zapewniających bezpieczne stanowiska pracy ze szczególnym zwróceniem uwagi na wartościowe, zasługujące na wyróżnienie dokonania, które powinny przyczyniać się do wzrostu ogólnego poziomu bezpieczeństwa pracy na budowach.

W 2019 roku kontrakt Budowa drogi ekspresowej S19 Lublin – Rzeszów, odcinek obwodnica miasta Janów Lubelski, realizowany przez Mota-Engil Central Europe S.A., został wyróżniony przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Lublinie za prezentowany poziom bezpieczeństwa. □

3.5.

SPRZĘT I ZASOBY

3.5.1.

DZIAŁ SPRZĘTU

Stan na zakończenie 2019 roku wynosi 103 samochody ciężarowe, 97 jednostek sprzętowych (między innymi do robót ziemnych, stabilizacji oraz betonowania ślizgowego), 335 sprzętów lekkich (elektronarzędzia) oraz 394 pojazdy do 3,5 ton. Dodatkowo w obszarze odpowiedzialności znalazły się również kontenery, wagi samochodowe, szalunki, rusztowania i sprzęt elektroniczny. W 2019 roku z Działu Sprzętu zostały wydzielone jednostki do robót bitumicznych, przechodząc do Działu Bitumicznego.

103	samochody ciężarowe
97	jednostek sprzętowych
335	sprzętów lekkich
394	pojazdy do 3,5 ton

Poprzez odświeżenie parku maszyn średni wiek jednostek nie przekroczył 8-9 lat. Redukcja starego sprzętu przyczyniła się do optymalizacji kosztów warsztatowych, jak również zmniejszenia średniej konsumpcji paliwa, a co za tym idzie mniejszego zanieczyszczenia środowiska. Na rozpoczynające się kontrakty zostało dostarczone ponad 30 nowych spełniających najnowsze normy środowiskowe jednostek.

Wprowadzone zostały zmiany w strukturze działu, których celem było ujednolicenie procesów związanych z kontraktowaniem sprzętu i transportu. Umożliwiło to zdecydowanie lepsze planowanie oraz poprawiło terminowość realizacji potrzeb sprzętowych na budowach. Przyczyniło się również do zmniejszenia kosztów pracy sprzętu na budowach.

Największy nacisk położony został na utrzymanie rentowności jednostek. Duża dostępność sprzętu na rynku oraz wysoka konkurencyjność sprawiły, że poziom opłacalności jest na bardzo niskim poziomie. Mimo to w zeszłym roku wzrósł udział wynajmu jednostek Działu Sprzętu poza obszar budów MECE.

Wykorzystanie systemów telemetrycznych, których urządzenia zamontowane są w każdej maszynie, dostarczając wszelkich danych i parametrów pracy jednostek,

umożliwiło przeprowadzenie trafniejszych analiz oraz zwiększenie efektywności ich wykorzystania.

Aktualnie zdecydowana większość jednostek w parku maszynowym jak spycharki czy równiarki posiada systemy 3D/GPS ułatwiające, przyspieszające i umożliwiające wykonanie bardziej precyzyjnej pracy.

Udało się również ograniczyć ilość wykorzystanego zewnętrznego sprzętu lekkiego (elektronarzędzi) na rzecz jednostek własnych. Rok 2019 był kolejnym rokiem, podczas którego udało się optymalizować zarówno koszty napraw, jak i ilości posiadanych zasobów.

Nieustannie podnoszenie świadomości oraz wiedzy operatorów i kierowców w zakresie BHP zaowocowało bardzo niską wypadkowością oraz brakiem ciężkich wypadków w minionym roku pracy. □

3.5.2.

KOPALNIE

Kopalnia Górka utrzymała wysoką produkcję pomimo wystąpienia w trzecim kwartale stagnacji na rynku kruszyw oraz utrzymywania się dużych zapasów wyrobów gotowych, co wiązało się z większymi kosztami ich odwożenia na składowiska.

W 2019 roku wydobyto 994 tys. ton, osiągając tym samym 98% założeń budżetowych.

Ze względu na bardzo trudny rok w aspekcie sprzedaży – znacząco osłabiona koniunktura oraz wstrzymane inwestycje sektora budowlanego – założenia budżetowe nie zostały w pełni zrealizowane, aczkolwiek udało się je utrzymać na wysokim poziomie 84% zakładanych wartości. Sprzedaż zewnętrzna to 74% całego wolumenu sprzedaży, natomiast sprzedaż wewnętrzna to w głównej mierze zaspokojenie potrzeb kontraktów budowy drogi ekspresowej S5 oraz obwodnicy Niemodlina. »

W 2019 roku przeprowadzono dwie znaczące inwestycje w ZG Górka. Pierwsza z nich to zakup nowej koparki CAT352, której pozyskanie w dużym stopniu przyczyniło się do zabezpieczenia zaplecza sprzętowego kopalni, wyeliminowania przestojów pracy oraz rezygnacji ze zdecydowanie mniej ekonomicznego wynajmu zewnętrznego. Drugą inwestycją był remont generalny kruszarki HP400, w której zostały wymienione, po raz pierwszy od wprowadzenia do użytkowania, nowe ulepszone części składowe kruszarki. Ta modernizacja przyczyniła się zarówno do zwiększenia wydajności maszyny, jak i do ograniczenia kosztów napraw.

Prowadzono również działania w kierunku uzyskiwania wymaganych pozwoleń i dokumentów w tym:

- wykonano i zatwierdzono nowy plan ruchu na następnych 6 lat, czyli na lata 2020-2025;
- uzyskano pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie wód roztopowych i opadowych pochodzących z dachów budynków oraz terenów utwardzonych zakładu przeróbki kamienia (ważne na następne 30 lat);
- uzyskano pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie wód opadowych i roztopowych gromadzących się w rzępiu wyrobiska do dnia 23 marca 2027 roku.

W dziedzinie ochrony środowiska zaprojektowano i zamontowano wiatę nad wysypem kruszarki wstępnej, co stanowi następny etap w kierunku zmniejszenia uciążliwości zakładu przeróbki kamienia dla okolicznych mieszkańców.

Rok 2020, ze względu na przesuwające się w czasie realizację inwestycji drogowych oraz zauważalne obniżenie rynkowych cen kruszyw, będzie dużym wyzwaniem dla pionu sprzedaży. W ostatnim kwartale 2019 roku zostały podjęte negocjacje z potencjalnymi odbiorcami frakcji hydrotechnicznych. Sprzedaż tego asortymentu pozwoliłaby na utrzymanie ciągłości produkcyjnej zakładu przeróbczego przy jednoczesnym zachowaniu płynności finansowej Kopalni. □

Wytwórnia mas bitumicznych

3.5.3.

WYTWÓRNIĘ MAS BITUMICZNYCH

Produkcja mieszanek mineralno-asfaltowych w 2019 roku osiągnęła wielkość 412 tys. ton, co stanowiło 72% planów budżetowych, które zakładały produkcję na poziomie 575 tys. ton. Brak realizacji zakładanego planu ma związek z opóźnieniem rozpoczęcia kontraktów: S19 Kraśnik, S7 Kraków oraz mniejszym odbiorem przez klientów zewnętrznych niż zakładano z WMB Motycz (62% planu).

W kwietniu 2019 roku została zakończona produkcja dla kontraktu S5 Leszno, a w grudniu dla kontraktu S5 Kościan. »

W 2019 roku dokonano relokacji następujących wytwórni:

- Beninghoven TBA-240 – przeniesienie z miejscowości Wilkowice (listopad 2019) do miejscowości Jaksice dla potrzeb kontraktu S7 Szczepanowice – Widoma. Planowany termin uruchomienia to kwiecień 2020 roku;
- Bernardi MET 50/PCT – przeniesienie z miejscowości Paszowice do miejscowości Wilkołaz dla potrzeb kontraktów S19 Janów Lubelski oraz S19 Kraśnik. Planowany termin uruchomienia to kwiecień 2020 roku;
- Amman UNIGLOBE 200 – przeniesienie z miejscowości Krzeczyn Wielki (październik 2018) do miejscowości Kolonia Łaszczówka.

Z końcem 2019 roku przekazano plac dzierżawiony od GDDKiA w miejscowości Paszowice dla potrzeb wytwórni produkującej mieszanki mineralno-asfaltowej dla kontraktu S3 Jawor do następnego najemcy wraz ze sprzedażą stacji transformatorowej oraz elementów zasieków. Przekazanie bezpośrednio do następnego dzierżawcy pozwoliło uniknąć poniesienia kosztów związanych z rekultywacją użytkowanego przez nas placu (obowiązek ten został przeniesiony na nowego dzierżawcę).

W IV kwartale 2019 roku rozpoczęto sprzedaż zakontraktowanego na własne potrzeby asfaltu z firmy Orlen Asphalt Sp. z o.o. do firm zewnętrznych. Sprzedaż wynikała z mniejszej niż zakładano produkcji i konieczności wywiązania się z zobowiązań umownych – odebranie zakontraktowanej ilości pod rygorem nałożenia kar. Łącznie sprzedana ilość pozwoliła zamknąć rok 2019, wywiązując się w 100% z zobowiązań umownych.

W 2019 roku sprzedaż mieszanek mineralno-asfaltowych na potrzeby zewnętrzne na wytwórniach w Jaworniku k. Myślenic oraz Motycz k. Lublina osiągnęła wartość 155 tys. ton, co stanowiło 37% całej produkcji oraz spadek o 28% względem zeszłorocznej produkcji dla klientów zewnętrznych. **Głównymi zewnętrznymi odbiorcami mas bitumicznych były przedsiębiorstwa:**

- PORR S.A. – odebrał masę z WMB Motycz o wartości przekraczającej 4,6 mln złotych netto;
- PPTHU ROLBUD – odebrał masę z WMB Motycz o wartości przekraczającej 2,4 mln złotych netto;

- STANLUB – odebrał masę z WMB Motycz o wartości przekraczającej 1,4 mln złotych netto;
- DROGBUD Sobaniak – odebrał masę z WMB Jawornik o wartości przekraczającej 2,3 mln złotych netto;
- JANDA Janina Janda – odebrał masę z WMB Jawornik o wartości przekraczającej 1,4 mln złotych netto;
- KAL-TRANS Kalata – odebrał masę z WMB Jawornik o wartości przekraczającej 1,3 mln złotych netto.

W roku 2019 średnioroczna cena asfaltu nieznacznie spadła względem roku 2018, a najniższe ceny zanotowano w IV kwartale. Ceny kruszyw, analogicznie jak w 2018 roku, notowały wzrost połączony ze zmniejszającą się jego dostępnością, jak i problemami z transportem (modernizacje torowisk, zamknięcia placów przeładunkowych).

Rok 2020 to kontynuacja produkcji dla dużych kontraktów z zakładaną produkcją na poziomie 659 tys. ton oraz ciągły zrównoważony rozwój sprzedaży zewnętrznej z zakładaną produkcją na poziomie 124 tys. ton. □

3.5.4.

ROBOTY BITUMICZNE

Dział Robót Bitumicznych został utworzony w 2019 roku jako jednostka łącząca wszystkie aktywa oraz ludzi związanych z wykonaniem robót bitumicznych. W 2019 roku w skład tego działu wchodziły 4 zespoły.

Konsekwencją opóźnień w otrzymaniu pozwoleń na realizację inwestycji drogowych na nowych kontraktach, było również opóźnione rozpoczęcie działalności w obszarze robót bitumicznych. W związku z tym od początku roku dział Robót Bitumicznych wspierał inne »

działy w realizacji działań, znajdując tym samym zajęcie dla swoich zespołów. Wśród obszarów, które były wspierane przez zespoły działu Robót Bitumicznych, znalazły się między innymi:

- Roboty Gwarancyjne;
- Kontrakt Grójec;
- Kontrakt Skrudki-Sielce;
- Dział Sprzętu;
- Dział Utrzymania Robót;
- Wytwórnice Masy Bitumicznej.

Działanie to umożliwiło uniknięcie kosztów stałych wynikających z przestoju zespołów oczekujących na roboty bitumiczne oraz dodatkowo zmniejszyło zapotrzebowanie na wynajem zewnętrznej siły roboczej.

Pod względem produkcji w 2019 roku dział Robót Bitumicznych pracował na następujących kontraktach:

- **S17 Skrudki – Sielce** – kontrakt był blisko zakończenia robót, zostało wyłożone około 15 000 ton masy bitumicznej;
- **S5 Kościan** – pod względem liczby wyłożonych ton kontrakt był najbardziej znaczący dla działu Robót Bitumicznych w 2019 roku, w prace zaangażowane były 2 zespoły, które zaaplikowały 220 000 ton masy bitumicznej;
- **S17 Tomaszów Lubelski** – prace na tym kontrakcie były wykonywane pomiędzy sierpniem a listopadem, z aplikacją 35 000 ton masy bitumicznej;
- **S7 Tarczyn – Grójec** – prace zostały wykonane w okresie od sierpnia do listopada z aplikacją 34 000 ton masy bitumicznej.

Wytwórnia mas bitumicznych

Dział Robót Bitumicznych, oprócz robót wykonanych dla kontraktów infrastrukturalnych, zajmował się również wykonaniem wewnętrznych robót dla kontraktów kubaturowych, takich jak Selvita w Krakowie oraz Jana Kazimierza (Yana) w Warszawie.

W nawiązaniu do działalności handlowej zostały rozpoczęte rozmowy dotyczące podwykonawstwa na dostawę oraz aplikację mieszanki bitumicznej na sumaryczną wartość 250 000 ton. □

3.5.5.

ROBOTY BITUMICZNE

- SPRZĘT

Dział Sprzętu Robót Bitumicznych został założony w 2019 roku, w tym okresie 56 jednostek sprzętu zostało przeniesionych do tego działu.

We wrześniu 2019 w celu uzupełnienia braków w sprzęcie na kolejny rok, został stworzony plan inwestycyjny, składający się z 2 rozścielaczy z sonicznymi listwami zawierającymi:

1

rozścielacz o szerokości 12 metrów,

3

ładowarki kołowe z Bobcat

3

walce ogumione

2

naczepy niskopodwoziowe
oraz jedna jednostka ciągnikowa

Decyzja o zakupie 12 metrowego rozścielacza była podyktowana umownymi wymaganiami technicznymi w niektórych lokalizacjach, gdzie będą realizowane roboty kontraktowe w latach 2020-2021 przez Mota-Engil Central Europe S.A. Za znaczący powód można uznać również kwestię posiadania przez Mota-Engil Central Europe nieruchomości, który może być używany wyłącznie z tego rodzaju rozścielaczem.

Inwestycja w soniczne listwy była również podyktowana kontraktowymi wymaganiami na nowych kontraktach infrastrukturalnych.

Wzrost jednostek sprzętowych w Dziale Robót Bitumicznych był spowodowany planowaną produkcją na rok 2020, w ilości około 800 000 ton, która prowadzi również do konieczności zwiększenia zespołów zajmujących się robotami bitumicznymi.

Naprawy wszystkich maszyn zostały w znaczącym stopniu przeprowadzone przez operatorów pracujących na danych jednostkach, przy pomocy mechaników z działu Sprzętu i Transportu.

Ulepszone zostały procesy warsztatowe, co zaowocowało szybszą i dokładniejszą weryfikacją oraz zwiększoną wydajnością usług. Średni czas naprawy i wskaźnik awarii poprawiły się w porównaniu do poprzednich lat. Duży nacisk został położony na poszukiwanie i analizowanie przyczyn, a nie tylko usuwanie skutków awarii.

Czas zaangażowania operatorów w naprawę i konserwację został zoptymalizowany, szczególnie w temacie montażu i demontażu na placach budowy. Podczas tworzenia Działu Robót Bitumicznych większość procesów została skopiowana z Działu Sprzętu i Transportu. □

4

PROGNOZY

Zgodnie z prognozami, 2020 rok przyniesie kontynuację wyzwań stojących przed sektorem w minionym roku. Przed sektorem budownictwa infrastrukturalnego stoi nadal zadanie polegające na skutecznym zrealizowaniu kontraktów pozyskanych w ubiegłych latach i wykonaniu ich przy ograniczonym dostępie do kluczowych zasobów tj. pracowników produkcyjnych i wysoko wykwalifikowanej kadry inżynierskiej, odpowiedniej jakości i cenie materiałów budowlanych oraz przy wyższych cenach usług podwykonawczych. Dlatego też, dla powodzenia realizacji projektów w nadchodzącym roku, kluczowe może być zwiększenie efektywności zasobów posiadanych przez spółki budowlane w tym Mota-Engil Central Europe S.A. oraz ścisła i dalsza partnerska współpraca z publicznymi Zamawiającymi, oparta na wzajemnym zrozumieniu i konsensusie.

Mota-Engil Central Europe S.A., posiadając wykwalifikowaną i doświadczoną kadrę specjalistyczną oraz rozbudowane zaplecze sprzętowe, przygotowana jest do realizacji zarówno już posiadanych, jak i nowych projektów infrastrukturalnych, przy dochowaniu staranności i determinacji do zapewnienia Spółce optymalnych marż na tych projektach.

Kolejne lata Mota-Engil Central Europe S.A. na polskim rynku budowlanym zgodnie ze strategią Spółki, przyniosą kontynuację wysiłków zmierzających do konsolidacji portfela zamówień, utrzymania stabilnego poziomu sprzedaży i zwiększenia jej rentowności. Posiadany przez Mota-Engil Central Europe S.A. portfel zamówień w segmencie infrastrukturalnym wynoszący ok. 1,5 mld złotych, pozwoli osiągnąć w 2020 roku zaplanowany poziom przychodów przy jednoczesnej pełnej determinacji spółki do utrzymania i dalszej poprawy perspektywy wynikowej.

Główny kierunek dalszej działalności Spółki w obszarze budownictwa infrastrukturalnego związany jest z kontynuacją jej udziału w Krajowym Programie Budowy Dróg Ekspresowych i Autostrad, w którym Mota Engil Central Europe S.A. aktywnie uczestniczy od samego początku. Jako jeden z liderów segmentu infrastrukturalnego w Polsce, Mota-Engil Central Europe S.A. zamierza aktywnie uczestniczyć w drogowych postępowaniach przetargowych, będąc wiarygodnym i rzetelnym partnerem, gwarantującym realizację projektów w uzgodnionym czasie i z wymaganą jakością. Przy czym korzystając z 24-letniego doświadczenia aktywnej obecności na polskim rynku budowlanym, zdobytych w tym czasie know-how i zbudowanych przez te lata siłach własnych, Mota-Engil Central Europe S.A. planuje prowadzić politykę przetargową w sposób rozważny i selektywny, koncentrując swoje wysiłki na zagwarantowaniu osiągnięcia w przyszłości marż na poziomie oczekiwanym przez Spółkę.

»

Równie ważnym zadaniem dla Mota-Engil Central Europe S.A. w 2020 roku i kolejnych latach będzie zwiększanie rozpoznawalności Spółki jako solidnego i rzetelnego wykonawcy również w segmencie projektów kubaturowych celem dalszej dywersyfikacji prowadzonej działalności budowlanej. Jako Generalny Wykonawca dla klientów prywatnych oraz spółki zależnej Mota-Engil Real Estate Management Sp. z o.o. realizujemy szereg projektów kubaturowych o różnym charakterze – cechujących się szybkim okresem realizacji, mniejszą wrażliwością na wahania czynników kosztotwórczych oraz zasadniczo większym poziomem marżowości. Konsekwentnie wzmacniamy i rozwijamy segment kubaturowy, którego wartość w portfelu Mota-Engil Central Europe S.A. na koniec 2019 roku osiągnęła ok. 300 mln złotych.

Reasumując, miniony rok 2019 z punktu widzenia Mota-Engil Central Europe S.A. należał do wymagających tak pod kątem operacyjnym, jak i wynikowym, w którym pomimo niesprzyjających warunków rynkowych Spółka zakończyła w terminie realizację szeregu projektów infrastrukturalnych pozyskanych w poprzednich latach. Jednocześnie Spółka z umiarkowanym optymizmem patrzy na rok 2020 jako kolejny rok wymagający dla całego sektora budowlanego z uwagi na utrzymującą się presję cenową na czynniki kosztowe przy umiarkowanie efektywnych rozwiązaniach waloryzacyjnych w umowach z Zamawiającymi.

Silny i doświadczony zespół, własne zasoby sprzętowe oraz zdobyte doświadczenie pozwalają Spółce postrzegać rok 2020 jako szansę na umacnianie swojej pozycji rynkowej solidnego i doświadczonego wykonawcy partnersko współpracującego z klientami. □

5

POZOSTAŁE INFORMACJE OBOWIĄZKOWE

Mota-Engil Central Europe S.A. nie posiada przeterminowanych długów względem Skarbu Państwa lub innych podmiotów publicznych, w tym względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a także żadnych zaległych zobowiązań podatkowych lub nieopłaconych składek.

W ramach realizowanej przez siebie polityki odpowiedzialności społecznej Spółka powzięła wszelkie możliwe środki w celu zapewnienia, by jej działalność miała jak najmniejszy wpływ na środowisko. Środkami tymi został objęty również sprzęt, zaplecze przemysłowe oraz budynki. □

6

PROPOZYCJA ZARZĄDU SPÓŁKI DOTYCZĄCA PODZIAŁU ROCZNEGO ZYSKU NETTO

Zarząd Mota-Engil Central Europe S.A. będzie wnioskował, aby zysk netto Spółki za rok 2019 został przeznaczony na pokrycie strat z lat ubiegłych i postanawia przedstawić Radzie Nadzorczej Spółki taką propozycję do zaopiniowania. □

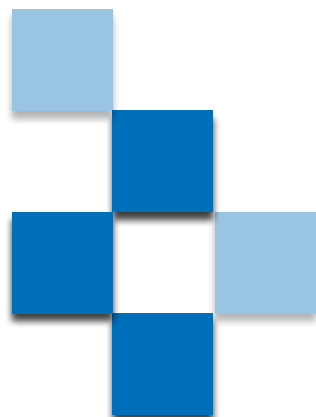
7

MOTA-ENGIL CENTRAL EUROPE SPÓŁKA AKCYJNA

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE SPORZĄDZONE ZGODNIE
Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ
ZATWIERDZONYMI PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ ZA ROK ZAKOŃCZONY
DNIA 31 GRUDNIA 2019 ROKU WRAZ ZE SPRAWOZDANIEM BIEGŁEGO
REWIDENTA Z BADANIA.

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2019 ROKU DO 31 GRUDNIA 2019 ROKU

	Nota	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Przychody z działalności budowlanej i pozostałych usług	II.1.1.	760 725 801,90	790 893 868,12
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów	II.1.1.	41 286 795,37	52 757 731,30
Przychody ze sprzedaży		802 012 597,27	843 651 599,42
Koszt własny sprzedaży	II.1.7.	729 636 584,90	770 524 678,06
Koszt własny sprzedaży towarów i produktów	II.1.7.	33 355 366,10	46 834 555,33
Zysk brutto ze sprzedaży		39 020 646,27	26 292 366,03
Pozostałe przychody operacyjne	II.1.3.	15 575 314,01	4 047 435,10
Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	II.1.7.	39 437 095,40	37 389 787,67
Pozostałe koszty operacyjne	II.1.4.	3 815 874,72	6 182 582,44
Zysk/Strata z działalności operacyjnej		11 342 990,16	-13 232 568,98
Przychody finansowe	II.1.5.	10 708 257,40	10 579 844,94
Koszty finansowe	II.1.6.	18 788 355,84	16 708 627,27
Strata z działalności finansowej		-8 080 098,44	-6 128 782,33
Zysk/Strata brutto		3 262 891,72	-19 361 351,31
Podatek dochodowy	II 2.1.	-938 139,42	2 317 858,41
Zysk/Strata netto		2 324 752,30	-17 043 492,90
Inne całkowite dochody		0,00	0,00
Całkowite dochody ogółem		2 324 752,30	-17 043 492,90

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ SPORZĄDZONE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019 ROKU

AKTYWA	Nota	31.12.2019	31.12.2018
Aktywa trwałe			
Wartości niematerialne i prawne	II.3.1.	9 558 638,85	11 833 611,39
Rzeczowe aktywa trwałe	II.3.2.	143 681 327,98	214 749 364,19
Aktywa z tyt. prawa do użytkowania	II.3.2.10.	109 723 234,76	0,00
Akcje i udziały w jednostkach powiązanych	II.3.4.	66 400 306,11	67 068 894,84
Należności długoterminowe	II.3.7.	2 600 034,62	2 600 099,10
Pozostałe aktywa trwałe	II.3.9.	9 954 763,28	11 601 489,67
Udzielone pożyczki	II.3.4.	5 906 961,43	5 906 961,43
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	II.2.3.	9 432 460,37	10 289 360,79
Razem aktywa trwałe		357 257 727,40	324 049 781,41
Aktywa obrotowe			
Zapasy	II.3.6.	35 875 646,42	27 477 962,94
Należności z tytułu dostaw i usług	II.3.7.	92 275 170,80	100 241 942,41
Pozostałe należności	II.3.7.	8 099 368,99	5 680 740,23
Aktywa z tytułu kontraktów budowlanych		123 276 715,58	143 203 008,52
Pozostałe aktywa obrotowe	II.3.9.	5 622 119,96	4 716 397,91
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	II.3.10.	148 284 928,81	87 560 279,94
Udzielone pożyczki	II.3.11.	134 881 347,02	121 429 733,47
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przezn. do sprzedaży	II.3.5.	41 992,53	0,00
Razem aktywa obrotowe		548 357 290,11	490 310 065,42
RAZEM AKTYWA		905 615 017,51	814 359 846,83
PASYWA	Nota	31.12.2019	31.12.2018
Kapitały własne			
Kapitał podstawowy	II.4.1.	220 000 000,00	200 000 000,00
Pozostały kapitał zapasowy	II.4.2.	9 605 639,16	19 815 210,79
Kapitał z aktualizacji wyceny	II.4.2.	22 635,90	22 635,90
Kapitał rezerwy z przeliczenia Oddziałów	II.4.2.	-14 102,00	-12 251,65
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty	II.4.2.	-23 806 068,53	-36 708 682,48
w tym zysk/strata netto	II.4.2.	2 324 752,30	-17 043 492,90
Razem kapitały własne		205 808 104,53	183 116 912,56
Zobowiązania długoterminowe			
Pożyczki i kredyty długoterminowe	II.5.3.	23 000 000,00	17 285 588,92
Rezerwy długoterminowe	II.5.5.	20 036 179,75	19 940 703,75
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	II.5.2.10.	51 757 143,31	20 130 016,83
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług – długoterminowe	II.5.6.	16 022 407,17	13 828 752,17
Zobowiązania z tytułu zaliczek otrzymanych	II.5.1.	76 170 367,40	44 949 265,27
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	II.5.1.	1 515 854,70	1 815 862,06
Razem zobowiązania długoterminowe		188 501 952,33	117 950 189,00
Zobowiązania krótkoterminowe			
Pożyczki i kredyty krótkoterminowe	II.5.3.	46 510 480,18	100 431 060,21
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	II.5.6.	110 777 266,83	149 357 613,81
Zobowiązania z tytułu zaliczek otrzymanych	II.5.6.	94 847 368,25	27 643 341,42
Rezerwy krótkoterminowe	II.5.5.	119 600 948,89	111 469 980,91
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	II.5.2.	18 165 903,39	8 289 585,28
Zobowiązania finansowe z tytułu factoringu	II.5.6.	77 290 428,92	82 239 720,95
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	II.5.6.	0,00	2 904 597,07
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	II.5.6.	44 112 564,19	30 956 845,62
Razem zobowiązania krótkoterminowe		511 304 960,65	513 292 745,27
RAZEM PASYWA		905 615 017,51	814 359 846,83

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

ZA OKRES OD 1 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2019 ROKU – metoda bezpośrednia

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Wpływy od klientów	1 041 575 212,70	893 112 936,91
Płatności na rzecz dostawców	-752 441 172,47	-818 708 697,69
Płatności na rzecz pracowników	-79 722 619,65	-73 345 738,62
Środki pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej	209 411 420,58	1 058 500,60
Zapłacony/zwrócony podatek dochodowy	-2 997 298,39	0,00
Zapłacone/otrzymane pozostałe płatności	-128 216 997,17	-76 724 382,97
Środki pieniężne z działalności operacyjnej bez wpływu zdarzeń nadzwyczajnych	-131 214 295,56	-76 724 382,97
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	78 197 125,02	-75 665 882,37
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy środków pieniężnych:	73 993 851,79	52 418 201,83
- Zbycie składników rzeczowych aktywów trwałych;	12 533 294,57	9 087 306,56
- Zbycie wartości niematerialnych i prawnych;	0,00	0,00
- Odsetki otrzymane;	26 537,87	93 165,68
- Wpływy ze spłaty pożyczki udzielonej.	61 434 019,35	43 237 729,59
Wydatki środków pieniężnych:	-30 782 002,00	-27 024 687,70
- Płatności z tytułu nabycia aktywów finansowych;	-28 011 701,52	-25 083 123,55
- Płatności z tytułu nabycia składników rzecz. aktywów trwałych;	-2 749 680,48	-1 867 632,54
- Płatności z tytułu nabycia wartości niematerialnych i prawnych.	-20 620,00	-73 931,61
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	43 211 849,79	25 393 514,13
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy środków pieniężnych:	88 486 619,53	80 303 064,11
- Otrzymane pożyczki;	68 026 438,71	79 803 518,00
- Wpłaty na poczet kapitału zakładowego, zapasowego i rezerwowego;	20 061 582,61	0,00
- Pozostałe wpływy.	398 598,21	499 546,11
Wydatki środków pieniężnych:	-149 269 355,25	-28 243 522,30
- Zwrot pożyczek otrzymanych;	-116 346 298,21	-9 124 380,00
- Leasing finansowy;	-18 934 828,59	-10 525 238,69
- Zapłacone odsetki;	-7 796 180,56	-8 036 788,42
- Pozostałe wydatki*	-6 192 047,89	-557 115,19
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-60 782 735,72	52 059 541,81
Zmiana stanu środków pieniężnych	60 626 239,09	1 787 173,57
Wpływ zmian kursu walut na saldo środków pieniężnych w walutach obcych	-29 394,38	34 669,85
Środki pieniężne na początek okresu II.3.10.	87 560 279,94	85 738 436,52
Środki pieniężne z połączenia II.3.10.	127 804,16	0,00
Środki pieniężne na koniec okresu II.3.10.	148 284 928,81	87 560 279,94

*W pozycji pozostałe wydatki w 2019 roku ujęta została kwota spłaty zobowiązań z tyt. faktoringu odwrotnego w wysokości 4 949 292,03 PLN.

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

za okres finansowy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka z tyt. emisji akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowowy z aktualizacji wyceny	Kapitał rezerwowowy z przeliczenia Oddziałów	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Udziały i akcje własne	Razem
Na dzień 01.01.2019	200 000 000,00	0,00	19 815 210,79	22 635,90	-12 251,65	-36 708 682,48	0,00	183 116 912,56
Zysk/strata netto za rok obrotowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 324 752,30	0,00	2 324 752,30
Pozostałe całkowite dochody razem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 324 752,30	0,00	2 324 752,30
Zysk/strata z lat ubiegłych przeniesienie / pokrycie zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy	0,00	0,00	-10 542 731,10	0,00	0,00	10 542 731,10	0,00	0,00
Zysk/strata z lat ubiegłych spółki przejętej – przeniesienie zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy	0,00	0,00	941 748,20	0,00	0,00	0,00	0,00	941 748,20
Podwyższenie kapitału (emisja akcji)	20 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20 000 000,00
Różnice kursowe z przeliczenia Oddziału zagranicznego	0,00	0,00	0,00	0,00	330,57	-330,57	0,00	0,00
Połączenie spółek	0,00	0,00	-608 588,73	0,00	-2 180,92	35 461,12	0,00	-575 308,53
Na dzień 31.12.2019	220 000 000,00	0,00	9 605 639,16	22 635,90	-14 102,00	-23 806 068,53	0,00	205 808 104,53
Nota	II.4.1.	II.4.2.	II.4.2.	II.4.2.	II.4.2.	II.4.2.	II.4.2.	

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

za okres finansowy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka z tyt. emisji akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny	Kapitał rezerwowy z przeliczenia Oddziałów	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Udziały i akcje własne	Razem
Na dzień 01.01.2018	200 000 000,00	0,00	19 815 210,79	22 635,90	-17 375,24	-8 927 662,35	0,00	210 892 809,10
Zastosowanie MSSF 9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-9 449 753,18	0,00	-9 449 753,18
Błędy lat ubiegłych (korekta CIT)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 287 364,00	0,00	-1 287 364,00
Na dzień 01.01.2018 po korektach*	200 000 000,00	0,00	19 815 210,79	22 635,90	-17 375,24	-19 664 779,53	0,00	200 155 691,92
Zysk/strata netto za rok obrotowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-17 043 492,90	0,00	-17 043 492,90
Pozostałe całkowite dochody razem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-17 043 492,90	0,00	-17 043 492,90
Różnice kursowe z przeliczenia Oddziału zagranicznego	0,00	0,00	0,00	0,00	5 123,59	-410,05	0,00	4 713,54
Na dzień 31.12.2018	200 000 000,00	0,00	19 815 210,79	22 635,90	-12 251,65	-36 708 682,48	0,00	183 116 912,56
Nota	II.4.1.	II.4.2.	II.4.2.	II.4.2.	II.4.2.	II.4.2.	II.4.2.	

*Korekty wynikające z zastosowania MSSF 9 oraz korekta podatku dochodowego za poprzednie lata.

I.

WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ORAZ ZASADY RACHUNKOWOŚCI

1. Informacje ogólne

Spółka Mota-Engil Central Europe S.A. rozpoczęła działalność gospodarczą 1 marca 1996 roku w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego. Spółka została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 19 grudnia 1995 roku i zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Śródmieścia, Wydział VI Gospodarczy Rejestrowy w dniu 1 marca 1996 roku uzyskując wpis w Rejestrze Handlowym pod nr RHB 6589. Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 18 maja 2001 roku Spółka została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców pod nr KRS 0000012902. Spółce nadano numer statystyczny REGON 350980504.

Dnia 31 grudnia 2009 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia dokonał w Krajowym Rejestrze Sadowym wpisu potwierdzającego zmianę nazwy Spółki na Mota-Engil Central Europe S.A. Zgodnie z Uchwałą Zarządu z dniem 1 listopada 2019 roku nastąpiła zmiana siedziby Spółki. Obecnie siedziba Spółki znajduje się w Krakowie przy ul. Opolskiej 110.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Według statutu przedmiotem działalności Spółki jest m.in.:

- 1) wykonywanie robót związanych z budową dróg i autostrad;
- 2) wykonywanie robót ogólnobudowlanych związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych;
- 3) wykonywanie robót ogólnobudowlanych związanych ze wznoszeniem budynków;
- 4) wykonywanie robót związanych z budową mostów i tuneli;
- 5) wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów mostowych.

2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Spółka nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku, ponieważ korzysta ze zwolnienia na podstawie MSSF 10.4.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zgodnie z MSSF 10.4 sporządza Mota-Engil, SGPS S.A. z siedzibą: Rua do Rego Lameiro, Nº 38, 4300-454 Porto w Portugalii. Dostęp do skonsolidowanego sprawozdania finansowego można uzyskać na stronie: www.mota-engil.pt. □

3. Skład Zarządu Spółki

W skład Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2019 roku wchodzi:

Manuel Antonio da Fonseca Vasconcelos da Mota	Prezes Zarządu
Pedro Miguel de Sa Januario	Członek Zarządu
Piotr Bienias	Członek Zarządu
Maciej Michałek	Członek Zarządu
Olaf Fatalski	Członek Zarządu
Izabela Ciemięga	Członek Zarządu

W okresie sprawozdawczym i do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania wystąpiły następujące zmiany w składzie Zarządu Spółki:

- w dniu 08.02.2019 Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, powołano do pełnienia funkcji Członka Zarządu Pana Macieja Michałka;
- w dniu 08.02.2019 Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, powołano do pełnienia funkcji Członka Zarządu Pana Roberta Radonia;
- w dniu 18.04.2019 Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, powołano do pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Pana Manuela Mota;
- w dniu 18.04.2019 Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, powołano do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Pana Zbigniewa Zajączkowskiego;
- w dniu 21.08.2019 Pan Robert Radoń złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu z dniem 31.08.2019;
- w dniu 29.08.2019 Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, powołano do pełnienia funkcji Członka Zarządu Pana Olafa Fatalskiego z dniem 2 września 2019 roku;

»

- w dniu 04.09.2019 Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, powołano do pełnienia funkcji Członka Zarządu Panią Izabelę Ciemięgę;
- w dniu 16.10.2019 Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, odwołano z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Pana Zbigniewa Zajączkowskiego.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego w skład Zarządu Spółki wchodził:

Manuel Antonio da Fonseca Vasconcelos da Mota	Prezes Zarządu
Pedro Miguel de Sa Januario	Członek Zarządu
Piotr Bienias	Członek Zarządu
Maciej Michałek	Członek Zarządu
Olaf Fatalski	Członek Zarządu
Izabela Ciemięga	Członek Zarządu

4. Połączenie Spółek handlowych

W okresie sprawozdawczym, za który sporządzono sprawozdanie finansowe, dokonano rozliczenia połączenia Spółek Mota-Engil Central Europe S.A. (Spółka Przejmująca) oraz Mota-Engil Central Europe Business Support Center Sp. z o.o. (Spółka Przejmowana). Przesłanką połączenia było uproszczenie struktury w Grupie Mota-Engil. Połączenie jednostek będących pod wspólną kontrolą oraz przejęcia jednostek, nad którymi spółka przejmująca sprawowała kontrolę, jest wyłączone spod zakresu uregulowań standardów MSSF, w tej sytuacji Spółka zastosowała do rozliczenia transakcji połączenia metodę analogiczną do metody łączenia udziałów.

Przeniesienie majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą zostało dokonane dnia 1 stycznia 2019 roku. Rozliczenie połączenia dokonano poprzez sumowanie poszczególnych aktywów i pasywów według stanu na dzień połączenia. Różnicę powstałą pomiędzy nabytymi aktywami i przejętymi zobowiązaniami, ujęto w pozycji kapitału zapasowego powstałego z połączenia w kwocie (-) 608 588,73 zł. Rozliczenie połączenia przedstawione jest w nocie nr 7. □

5. Informacje o Grupie Kapitałowej

Spółka posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych.

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
			31.12.2019	31.12.2018
Immo Park Sp. z o.o.	Kraków Polska	Roboty ogólnobudowlane – wznoszenie budynków i budowli	100%	100%
Mota-Engil Central Europe PPP Sp. z o.o.	Kraków Polska	Roboty ogólnobudowlane – wznoszenie budynków i budowli	100%	100%
Immo Park Warszawa Sp. z o.o.	Kraków Polska	Roboty ogólnobudowlane – wznoszenie budynków i budowli	100%	100%
Immo Park Gdańsk Sp. z o.o.	Kraków Polska	Roboty ogólnobudowlane – wznoszenie budynków i budowli	100%	100%
Mota-Engil Central Europe PPP 2 Sp. z o.o.	Kraków Polska	Roboty ogólnobudowlane – wznoszenie budynków i budowli	100%	100%
Mota-Engil Central Europe PPP Road Sp. z o.o.	Kraków Polska	Roboty ogólnobudowlane – wznoszenie budynków i budowli	100%	100%
Mota-Engil Central Europe PPP 3 Sp. z o.o.	Kraków Polska	Roboty ogólnobudowlane – wznoszenie budynków i budowli	100%	100%
Mota-Engil Central Europe BSC Sp. z o.o.	Kraków Polska	Działalność rachunkowo-księgowa	0%	100%
Bukowińska Project Development Sp. z o.o.	Kraków Polska	Roboty ogólnobudowlane – wznoszenie budynków	0%	100%
Dzieci Warszawy Project Development Sp. z o.o.	Kraków Polska	Roboty ogólnobudowlane – wznoszenie budynków	0%	100%
Mota-Engil Real Estate Management Sp. z o.o.	Kraków Polska	Budownictwo ogólne – realizacja projektów deweloperskich	100%	100%

W okresie sprawozdawczym Spółka połączyła się ze Spółką Mota-Engil Central Europe BSC Sp. z o.o., o czym jest mowa w notcie 4 oraz dokonała zbycia 100% udziałów w Spółkach: Bukowińska Project Development Sp. z o.o. i Dzieci Warszawy Project Development Sp. z o.o. Na dzień 31 grudnia 2019 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w podmiotach zależnych i współzależnych jest równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek.

Spółka jako jednostka dominująca spełniła warunki z MSSF 10.4 i dlatego nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego obejmującego dane jednostki dominującej i jednostek od niej zależnych. Jednostka dominująca wyższego szczebla obejmuje konsolidacją zarówno zależną od niej Spółkę, jak i wszystkie jednostki zależne od Spółki. □

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

6.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień takich jak leasing oraz sposób ujmowania przychodów ze sprzedaży, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

■ *Leasing*

Spółka na początku ocenia czy dana umowa zawiera leasing. Umowa jest leasingiem, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Przeniesienie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym aktywem, w odniesieniu, do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych i kontroluje wykorzystanie danego aktywa w danym okresie.

Przedmiotem przeprowadzonych analiz są umowy leasingu finansowego, leasingu operacyjnego, najmu, dzierżawy, a także prawa wieczystego użytkowania gruntów. Ponadto zostały przeanalizowane transakcje nabytych usług (koszty usług obcych w ramach działalności operacyjnej) pod kątem występowania sytuacji korzystania ze zidentyfikowanego składnika aktywów.

■ *Ujmowanie przychodów*

Spółka stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych (metoda została opisana szczegółowo w punkcie I.10.19). Stosowanie tej metody wymaga od Spółki ustalania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. Stopień zaawansowania usług wylicza się, stosując metodę udziału kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w całkowitych kosztach wykonania tych usług na podstawie szczegółowych budżetów poszczególnych projektów budowlanych, sporządzonych zgodnie z najlepszą wiedzą i doświadczeniem. W razie pozyskania nowych informacji lub pojawienia się istotnych okoliczności sugerujących potrzebę dokonania weryfikacji wartości szacunkowych efekt zmiany szacunków mógłby wpłynąć na wielkość przychodów i kosztów przypisywanych do poszczególnych okresów sprawozdawczych.

Więcej szczegółów odnośnie osądu i szacunków kierownictwa w zakresie rozpoznawania przychodów z kontraktów budowlanych w toku zostało przedstawione w punkcie 6.2. poniżej.

6.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

■ *Ujmowanie przychodów z kontraktów budowlanych w toku*

Przychody z realizowanych kontraktów budowlanych ujmowane są według metody opartej na nakładach proporcjonalnych do stopnia zaawansowania realizacji umowy. Określenie stopnia zaawansowania jest bardzo istotnym szacunkiem mierzonym udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu, w całkowitych kosztach, które zostaną poniesione do czasu zakończenia realizacji umów. Proces ten opiera się zasadniczo na informacjach otrzymanych od służb technicznych zaangażowanych w prace związane z realizacją kontraktów, ze względu na ich szczegółową wiedzę w tym zakresie, ich doświadczenie i umiejętności techniczne.

■ *Utrata wartości aktywów*

Spółka dokonuje przeglądu aktywów w celu ustalenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę wartości niektórych aktywów. Jeżeli takie przesłanki istnieją, Spółka przeprowadza testy utraty wartości poszczególnych aktywów (grup aktywów) takich jak: aktywa niematerialne, rzeczowe aktywa trwałe, wyceniane w myśl modelu kosztowego. Co najmniej raz w roku przeprowadzane są testy na a utratę wartości firmy. W przypadku braku możliwości określenia wartości godziwej analizowanych aktywów przeprowadzenie testu wymaga oszacowania wartości ekonomicznych (użytkowych) ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do których zostały przypisane te aktywa.

Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Wzrost zastosowanej stopy dyskontowej spowodowałby rozpoznanie dodatkowego odpisu z tytułu utraty ich wartości.

■ *Wycena gruntów kopalnianych i rezerw na rekultywację*

Grunty kopalniane związane z eksploatacją wyceniane są według ceny nabycia, pomniejszonej o skumulowane odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Amortyzacja tych aktywów jest przeprowadzana zgodnie z metodą wyczerpania, która uwzględnia stosunek ilości wydobytych zasobów kopalnianych rocznie do zasobów całkowitych.

»

Zgodnie z wymogami i wytycznymi wykorzystywania rekultywacji gruntów poeksploatacyjnych wyrobisk odkrywkowych i zwalowisk oraz innych terenów kopalnianych przekształconych działalnością przemysłową związaną z eksploatacją kopalin odkrywkowych w wartości według ceny nabycia, uwzględnia się przewidywane koszty koncepcji rekultywacji złoża, które obejmują głównie wykonanie projektu, uporządkowanie terenu oraz zalesienie. Przeszacować dokonuje się z częstotliwością zapewniającą brak istotnych rozbieżności między wartością księgową a wartością godziwą na dzień bilansowy.

■ *Wycena rezerw*

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych przez wyspecjalizowaną firmę zewnętrzną. Zmiana wskaźników finansowych będących podstawą szacunku tj. stopy dyskonta, wskaźnika wynagrodzeń oraz zmiana przyjętej do wyliczeń stopy mobilności (rotacji) pracowników, mogłyby spowodować wzrost wartości rezerwy.

■ *Stawki amortyzacyjne*

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalona jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

■ *Leasing*

Spółka dokonuje klasyfikacji umów jako leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Przeniesienie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym aktywem, w odniesieniu, do którego Spółka ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych i kontroluje wykorzystanie danego aktywa w danym okresie.

Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej umowy leasingu, najmu, dzierżawy, a także prawa wieczystego użytkowania gruntów. Ponadto dokonuje analizy transakcji nabytych usług (koszty usług obcych w ramach działalności operacyjnej) pod kątem występowania sytuacji korzystania ze zidentyfikowanego składnika aktywów.

■ *Wycena w wartości godziwej i procedury związane z wyceną*

Na dzień bilansowy nie dokonano wyceny aktywów i zobowiązań w wartości godziwej. □

7. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze Sprawozdanie finansowe obejmuje dane jednostkowe Spółki. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z konwencją kosztu historycznego.

Sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone przy założeniu, że Spółka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia 31 grudnia 2019 roku, działalność gospodarczą w niezmińszonym istotnie zakresie, bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości. Zarząd Spółki nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Spółkę, w dającej się przewidzieć przyszłości, obejmującej okres nie krótszy niż jeden rok od dnia bilansowego, na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności. Zgodnie z przyjętą strategią Spółka w kolejnym roku będzie kontynuować działania zmierzające do konsolidacji portfela zamówień, utrzymania stabilnego poziomu sprzedaży i zwiększenia jej rentowności. Posiadany przez Spółkę portfel zamówień w segmencie infrastrukturalnym wynoszący 1,7 mld zł, pozwoli osiągnąć w 2020 roku zaplanowany poziom przychodów i poprawę perspektywy wynikowej.

Konsekwentnie wzmacniany i rozwijany segment kubaturowy, w portfelu MECE na koniec roku 2019 wart był 0,28 mld zł. W ocenie Spółki będzie coraz istotniejszą jego częścią i będzie procentował wzrostem znaczenia strategicznego zarówno w wymiarze przychodowym, jak i wynikowym.

7.1. Oświadczenie zgodności

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe sporządzono na podstawie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej przyjętych do stosowania w Unii Europejskiej („MSSF”) oraz związanych z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

7.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą prezentacji niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN). □

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości oraz korekty błęd lat poprzednich

W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka nie zmieniała stosowanych uprzednio zasad rachunkowości, z zastrzeżeniem zmian zasad rachunkowości wynikających z pierwszego zastosowania MSSF 16 (opisane w punkcie 9. poniżej). □

9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Zastosowane nowe i zmienione standardy i interpretacje:

W niniejszym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy zmiany do następujących standardów, które weszły w życie od 1 stycznia 2019 roku:

■ MSSF 16 „Leasing”

Nowy standard MSSF 16 „Leasing” ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca zobowiązany jest ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, z wyjątkiem sytuacji, gdy dany aktyw jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników.

W okresie objętym sprawozdaniem Spółka po raz pierwszy zastosowała MSSF 16 „Leasing”, który w przypadku leasingobiorcy znosi podział na leasing operacyjny i finansowy oraz nakazuje ujmować wszelkie umowy leasingowe jak (dotychczas) leasing finansowy. Spółka zastosowała standard retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym w dniu pierwszego zastosowania. Tym samym Spółka nie dokonała przekształcenia danych porównawczych.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku Spółka ujęła zobowiązanie wycenione jako wartość bieżącą pozostałych do zapłaty opłat leasingowych, zdyskontowanych krańcową stopą procentową dla umów leasingu Spółki w dniu pierwszego zastosowania. Drugostronnie Spółka ujęła aktywa z tytułu prawa do użytkowania – w wysokości równej zobowiązaniu z tytułu leasingu. Ponieważ zobowiązania z tytułu leasingu oraz aktywa z tytułu prawa do użytkowania na dzień

pierwszego zastosowania były tej samej wartości, nie zaszła konieczność wprowadzenia korekty bilansu otwarcia zysków zatrzymanych. Odpowiednie zmiany zasad rachunkowości i ich wpływ na sprawozdanie finansowe zostały opisane w nocie 10.

■ Zmiany do MSSF 9: Prawo wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem

Na skutek ww. zmiany do MSSF 9, jednostki mogą wyceniać aktywa finansowe z tak zwanym prawem do wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody, jeżeli spełniony jest określony warunek – zamiast dokonywania wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy.

■ Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach”

Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach” wyjaśniają, że w odniesieniu do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsiębiorstwie, do których nie stosuje się metody praw własności, a które stanowią część inwestycji netto w te jednostki (np. długoterminowe pożyczki), zastosowanie mają wytyczne MSSF 9 w zakresie utraty wartości. Dodatkowo Rada opublikowała również przykład ilustrujący zastosowanie wymogów MSSF 9 i MSR 28 do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsiębiorstwie.

■ KIMSF 23: Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego

KIMSF 23 wyjaśnia wymogi w zakresie rozpoznania i wyceny zawarte w MSR 12 w sytuacji niepewności związanej z ujęciem podatku dochodowego.

■ Roczne zmiany do MSSF 2015 – 2017

„Roczne zmiany MSSF 2015-2017” wprowadzają zmiany do 4 standardów: MSSF 3 „Połączenia przedsiębiorstw”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania, oraz wyceny.

■ MSR 19 „Świadczenia pracownicze”

Poprawki do standardu określają wymogi związane z ujęciem księgowym modyfikacji, ograniczenia lub rozliczenia programu określonych świadczeń.

»

Wyżej wymienione standardy oraz zmiany do standardów nie miałyby wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki. Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Spółkę.

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Spółka nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie.

■ **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”**

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie. Nowy MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. MSSF 17 zasadniczo zmieni rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi.

Zmiany do powyższego standardu nie dotyczą działalności Spółki. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nowy standard nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.

■ **Zmiany w zakresie Założeń Koncepcyjnych w MSSF**

W 2019 roku opublikowano zmiany do Założeń Koncepcyjnych MSSF, które będą miały zastosowanie z dniem 1 stycznia 2020 roku. Zweryfikowane Założenia Koncepcyjne będą wykorzystywane przez Radę i Komitet ds. Interpretacji w przyszłości podczas prac nad nowymi standardami. Niemniej jednak podmioty przygotowujące sprawozdania finansowe mogą wykorzystywać Założenia Koncepcyjne w celu opracowania polityk rachunkowości do transakcji, które nie zostały uregulowane w obecnie obowiązujących MSSF.

■ **MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”**

W wyniku zmiany do MSSF 3 zmodyfikowana została definicja „przedsięwzięcia”. Aktualnie wprowadzona definicja została zawężona i prawdopodobnie spowoduje, że więcej transakcji przejęć zostanie zakwalifikowanych jako nabycie aktywów. Zmiany do MSSF 3 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.

Wpływ na sprawozdanie finansowe zastosowania ww. zmian do standardu po raz pierwszy nie jest znany. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

■ MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

Rada opublikowała nową definicję terminu „istotność”. Zmiany do MSR 1 i MSR 8 doprecyzowują definicję istotności i zwiększają spójność pomiędzy standardami, ale nie oczekuje się, że będą miały znaczący wpływ na przygotowanie sprawozdań finansowych. Zmiana jest obowiązkowa dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.

■ Zmiany do MSSF 9, MSR 39 oraz MSSF 7 związane z reformą IBOR

Opublikowane w 2019 roku zmiany do MSSF 9, MSR 39 oraz MSSF 7 modyfikują niektóre szczegółowe wymogi w zakresie rachunkowości zabezpieczeń, w głównej mierze, aby oczekiwana reforma stóp referencyjnych (reforma IBOR) zasadniczo nie powodowała zakończenia rachunkowości zabezpieczeń.

Zastosowanie niniejszego standardu nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe. Zmiany do standardów obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.

■ Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

Rada opublikowała zmiany do MSR 1, które wyjaśniają kwestię prezentacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe. Opublikowane zmiany obowiązują dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

■ MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami, które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

»

■ Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi, lub wspólnymi przedsięwzięciami

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej, lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykazuje pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z tylko w zakresie części stanowiącej udziały innych inwestorów. Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 roku. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską. □

10. Zmiany zasad rachunkowości i sporządzania sprawozdania finansowego

W okresie objętym sprawozdaniem Spółka po raz pierwszy zastosowała MSSF 16 „Leasing”, który w przypadku leasingobiorcy znosi podział na leasing operacyjny i finansowy oraz nakazuje ujmować wszelkie umowy leasingowe jak (dotychczas) leasing finansowy. Spółka zastosowała standard retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym w dniu pierwszego zastosowania. Tym samym Spółka nie dokonała przekształcenia danych porównawczych.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku Spółka ujęła zobowiązanie wycenione jako wartość bieżąca pozostałych do zapłaty opłat leasingowych, zdyskontowanych krótką stopą procentową dla umów leasingu Spółki w dniu pierwszego zastosowania. Drugostronnie Spółka ujęła aktywa z tytułu prawa do użytkowania – w wysokości równej zobowiązaniu z tytułu leasingu. Ponieważ zobowiązania z tytułu leasingu oraz aktywa z tytułu prawa do użytkowania na dzień pierwszego zastosowania były tej samej wartości, nie zaszła konieczność wprowadzenia korekty bilansu otwarcia zysków zatrzymanych.

■ Zgodnie z MSSF 16 leasing to umowa lub część umowy, w której przekazuje się prawo do użytkowania składnika aktywów przez dany okres w zamian za wynagrodzenie.

Po pierwsze, aby dana umowa była umową leasingu według MSSF 16, nie musi być nazwaną umową leasingu w rozumieniu kodeksu cywilnego (k.c.). Umową leasingu będzie również umowa najmu i dzierżawy w rozumieniu k.c., a także każda inna umowa, na podstawie której jednostka ma prawo do użytkowania niebędącego jej własnością składnika majątku za wynagrodzeniem. Taką umową jest również prawo wieczystego użytkowania gruntu. Z zakresu MSSF 16 wyłączone są:

- prawa do własności intelektualnych nadawane przez leasingodawcę;
- prawa otrzymywane przez leasingobiorcę na podstawie umów licencyjnych;

- leasing aktywów biologicznych;
- umowy na usługi koncesjonowane oraz;
- umowy dotyczącego poszukiwania lub wykorzystanie minerałów, ropy naftowej, gazu ziemnego oraz podobnych nieodnawialnych źródeł zasobów.

Zgodnie z obowiązującymi Spółkę od 1 stycznia 2019 roku przepisami dotyczącymi leasingu w myśl MSSF 16, Spółka stosuje nowy standard do wszystkich rodzajów leasingu, w tym do aktywów z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów. Dla umów zaklasyfikowanych jako leasing, Spółka stosuje jednolite podejście księgowe, w ramach którego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmuje się aktyw z tytułu prawa do użytkowania leasingowanego aktywa w korespondencji ze zobowiązaniem wynikającym z umów leasingu.

Spółka zdecydowała o zastosowaniu dwóch zwolnień przewidzianych przez standard dotyczący leasingów oraz ujęciu w ciężar kosztów następujących rodzajów umów:

- wszystkich umów, których okres leasingu jest mniejszy niż 12 miesięcy;
- umów, w odniesieniu do których bazyowy składnik aktywów ma wartość mniejszą niż 5.000 dolarów w przeliczeniu na PLN według kursu na 1 stycznia 2019 roku.

Spółka jako leasingobiorca skorzystała również z praktycznego rozwiązania opisanego w paragrafie 10, punkt c) MSSF 16 i potraktowała umowy leasingu, oprócz wynajmu samochodów osobowych, które kończą się w trakcie 2019 roku (rok pierwszego zastosowania) jako leasingi krótkoterminowe.

Zgodnie z MSSF 16 okres leasingu jest ustalany pomiędzy nieodwołalnym okresem umowy a końcem egzekwowalnego okresu umowy. Nieodwołalny okres umowy to okres, w którego trakcie ani leasingobiorca, ani leasingodawca nie mogą odstąpić od umowy. Okres egzekwowalny to okres uwzględniający wszystkie dostępne dla Spółki opcje przedłużenia umowy, ale nieuwzględniający opcji wcześniejszego zakończenia umowy.

Identyfikacja leasingu

Na początku umowy Spółka dokonuje analizy czy dana umowa zawiera leasing. Umowa jest leasingiem, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Przeniesienie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym aktywem w odniesieniu, do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych i kontroluje wykorzystanie danego aktywu w danym okresie.

Przedmiotem przeprowadzonych analiz są umowy leasingu finansowego, leasingu operacyjnego, najmu, dzierżawy, a także prawa wieczystego użytkowania gruntów. Ponadto zostały przeanalizowane transakcje nabytych usług (koszty usług obcych w ramach działalności operacyjnej) pod kątem występowania sytuacji korzystania ze zidentyfikowanego składnika aktywów. »

Ujęcie leasingu w księgach

W dacie rozpoczęcia leasingu Spółka ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania wyceniane są według kosztu, który obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu;
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe;
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę;
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu.

Po dacie rozpoczęcia leasingu leasingobiorca wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania, według kosztu pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne i łączne straty z tytułu utraty wartości oraz uwzględniającego korektę o jakiegokolwiek aktualizacje wartości zobowiązania leasingowego.

W dacie rozpoczęcia leasingu zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty na ten dzień. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem krańcowej stopy procentowej. W celu obliczenia stóp dyskonta na potrzeby MSSF 16 Spółka przyjęła, że stopa dyskontowa powinna odzwierciedlać koszt finansowania, jakie byłoby zaciągnięte na zakup przedmiotu podlegającego leasingowi. Spółka zastosowała stopę dyskonta w wysokości 4% do wyceny prawa wieczystego użytkowania gruntów w wysokości 2,5%.

Zobowiązanie leasingowe obejmuje następujące płatności:

- stałe opłaty leasingowe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe), pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe;
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia leasingu;
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej;
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji;
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w okresie leasingu uwzględniono, że leasingobiorca skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu.

Na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 w umowach leasingu zidentyfikowane zostały opłaty stałe i zmienne. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane zgodnie z MSR 16, natomiast po dacie rozpoczęcia leasin-

gu, wartość zobowiązania z tytułu leasingu zmniejszana jest w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych oraz aktualizowana, w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu. Tylko elementy leasingowe są uwzględniane w wycenie aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania leasingowego. Pozostałe elementy nie leasingowe, takie jak płatności za serwis czy media, są ujmowane osobno, zgodnie z zasadami mającymi zastosowanie do takich opłat.

Prezentacja w sprawozdaniu finansowym

Spółka zdecydowała się uwzględnić aktywa z tytułu prawa do użytkowania w wydzielonej pozycji sprawozdawczej:

- Aktywa z tytułu prawa do użytkowania – umowy najmu/dzierżawy/leasingu powierzchni biurowej, gruntów wykorzystywanych przejściowo jako place budowy oraz samochodów osobowych i ciężarowych, oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów używane na własne potrzeby spółki;

Zobowiązania z tytułu leasingu Spółka prezentuje w linii:

- „Zobowiązania z tytułu leasingu i faktoringu”, ujawniając wartość zobowiązań z tytułu leasingu w notach do sprawozdania finansowego.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów a MSSF 16

Na podstawie ogólnej definicji leasingu Spółka zidentyfikowała, że prawo wieczystego użytkowania gruntów, zgodnie z MSSF 16, spełnia definicję leasingu i powinno zostać ujęte w sprawozdaniu w sytuacji finansowej jako aktywa z tytułu prawa do użytkowania. W przypadku prawa wieczystego użytkowania wykorzystywanego na potrzeby własne Spółki, ujmowane jest ono w ramach środków trwałych, podlega amortyzacji, a odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu prawa wieczystego użytkowania obciążają koszty finansowe. Drugostronnie spółka ujmuje odpowiednio, długo- i krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu.

Wpływ na sprawozdanie finansowe na dzień 1 stycznia 2019 roku

Spółka zastosowała standard retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym w dniu pierwszego zastosowania. Tym samym Spółka nie dokonała przekształcenia danych porównawczych. Na dzień 1 stycznia 2019 roku Spółka ujęła zobowiązanie wycenione jako wartość bieżąca pozostałych do zapłaty opłat leasingowych, zdyskontowanych kraciową stopą procentową dla umów leasingu Spółki w dniu pierwszego zastosowania. Drugostronnie Spółka ujęła aktywa z tytułu prawa do użytkowania – w wysokości równej zobowiązaniu z tytułu leasingu.

Ponieważ zobowiązania z tytułu leasingu oraz aktywa z tytułu prawa do użytkowania na dzień pierwszego zastosowania były tej samej wartości, nie zaszła konieczność wprowadzenia korekty bilansu otwarcia zysków zatrzymanych. »

Poniższa tabela obrazuje wpływ pierwszego zastosowania MSSF 16 na poszczególne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej:

Wpływ zastosowania MSSF 16 na dzień 01.01.2019

	Stan przed zastosowaniem MSSF 16 na 31.12.2018	Reklasyfikacja	Wpływ pierwszego zastosowania	Stan po zastosowaniu MSSF 16 na 01.01.2019
Aktywa Trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe:	214 749 364,19	-63 365 260,43	0,00	151 384 103,76
- Aktywa z tyt. prawa do użytkowania;	0,00	63 365 260,43	15 823 820,17	79 189 080,60
- Inne aktywa trwałe.	109 300 417,22	0,00	0,00	109 300 417,22
Razem aktywa trwałe	324 049 781,41	0,00	15 823 820,17	339 873 601,58
Aktywa obrotowe				
Razem aktywa obrotowe	490 310 065,42	0,00	0,00	490 310 065,42
Razem Aktywa	814 359 846,83	0,00	15 823 820,17	830 183 667,00
Kapitały				
Zobowiązania				
Kapitał własny razem	183 116 912,56	0,00	0,00	183 116 912,56
Zobowiązania długoterminowe:				
- Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu;	20 130 016,83	0,00	12 212 044,56	32 342 061,39
- Inne zobowiązania długoterminowe.	97 820 172,17	0,00	0,00	97 820 172,17
Razem zobowiązania długoterminowe	117 950 189,00	0,00	12 212 044,56	130 162 233,56
Zobowiązania krótkoterminowe:				
- Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu;	8 289 585,28	0,00	3 611 775,61	11 901 360,89
- Inne zobowiązania krótkoterminowe.	505 003 159,99	0,00	0,00	505 003 159,99
Razem zobowiązania krótkoterminowe	513 292 745,27	0,00	3 611 775,61	516 904 520,88
Razem Pasywa	814 359 846,83	0,00	15 823 820,17	830 183 667,00

11. Istotne zasady rachunkowości

11.1. Połączenia jednostek gospodarczych

Przejęcie jednostek i wyodrębnionych części rozlicza się na dzień przejęcia kontroli metodą nabycia. Metoda nabycia postrzega połączenie jednostek gospodarczych z perspektywy tej z łączących się jednostek, którą identyfikuje się jako jednostkę przejmującą. Dające się zidentyfikować aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki przejmowanej ujmuje się w wartości godziwej na dzień połączenia. Jeżeli wartość godziwa netto możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów i zobowiązań przewyższa sumę wynagrodzenia przekazanego na dzień przejęcia, wartości udziałów niesprawujących kontroli oraz wartości godziwej poprzednio posiadanych udziałów w jednostce przejmowanej, nadwyżkę ujmuje się bezpośrednio na zwiększenie kapitału własnego. Natomiast jeżeli różnice między wynagrodzeniem przekazanym na dzień przejęcia, wartością udziałów niesprawujących kontroli oraz wartością godziwą poprzednio posiadanych udziałów w jednostce przejmowanej przewyższa wartość godziwą netto możliwych do zidentyfikowania przyjętych aktywów i zobowiązań w dniu przejęcia, nadwyżka ta stanowi wartość firmy.

Połączenie jednostek będących pod wspólną kontrolą oraz przejęcia jednostek, nad którymi spółka przejmująca sprawowała kontrolę, jest wyłączone spod zakresu uregulowań standardów MSSF. W tej sytuacji Spółka przyjęła politykę rachunkowości polegającą na stosowaniu do rozliczenia transakcji połączenia metodą analogiczną do metody łączenia udziałów. Dotyczy to łączenia się spółek zależnych w sposób bezpośredni lub pośredni od tej samej jednostki dominującej, jak również, kiedy spółka przejmowana bezpośrednio lub pośrednio jest zależna od spółki przejmującej. Rozliczenie połączenia polega na sumowaniu poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów połączonych spółek, według stanu na dzień połączenia, po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu odpowiednich wyłączeń. Według przyjętych zasad rachunkowości Spółka przejmująca rozpoznaje aktywa oraz zobowiązania i kapitały jednostki przejmowanej według ich bieżącej wartości księgowej skorygowanej jedynie w celu ujednolicenia zasad rachunkowości przejmowanej jednostki. Jeżeli różnice między wynagrodzeniem przekazanym na dzień przejęcia kontroli, wartością udziałów niesprawujących kontroli oraz wartością godziwą poprzednio posiadanych udziałów w jednostce przejmowanej przewyższa wartość godziwą netto możliwych do zidentyfikowania przyjętych aktywów i zobowiązań w dniu przejęcia kontroli, nadwyżka ta stanowi wartość firmy. Wartość firmy określona na dzień przejęcia kontroli podlega ujęciu jako składnik aktywów w spółce przejmującej na dzień połączenia.

Po dokonaniu odpowiednich wyłączeń i uwzględnieniu wartości powstałej na dzień przejęcia kontroli pozycje kapitału własnego Spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek, koryguje się o różnicę pomiędzy sumą aktywów i pasywów. Powstałą różnicę odnosi się na kapitał zapasowy z połączenia.

11.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego z dnia poprzedzającego dzień zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub – w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości – kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31.12.2019	31.12.2018
EUR	4,2585	4,3000
CZK	0,1676	0,1673
HUF	1,2885	1,3394
USD	3,7977	3,7597
BYR	0,0002	0,0002

11.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdolnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia. Środki trwałe poddawane są testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową środków trwałych są również koszty ich modernizacji i ulepszeń.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o wartość końcową, przez szacowane okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

Typ	Okres
Budynki i budowle	10-40 lat
Maszyny i urządzenia, w tym:	1-10 lat
- maszyny i urządzenia techniczne;	2-10 lat
- sprzęt IT w tym komputery;	1-5 lat
- urządzenia biurowe.	3-5 lat
Środki transportu	5-10 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	1-10 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się na każdy dzień bilansowy.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia, lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Grunty własne nie podlegają amortyzacji.

Grunty kopalniane związane z eksploatacją zasobów mineralnych wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości według kosztu nabycia, pomniejszonej w kolejnych okresach o skumulowane odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Odpisy amortyzacyjne gruntów kopalnianych liczone są od ilości wydobytego złoża.

11.4. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie »

wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Spółka ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony, czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane są testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu, lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujemuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane na dzień bilansowy.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez przewidywany okres użytkowania.

Przewidywany okres ekonomicznej użyteczności kształtuje się następująco:

Oprogramowanie komputerowe	3 lata
Inne wartości niematerialne i prawne	5 lat

Spółka nie posiada wartości niematerialnych i prawnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich usunięcia z bilansu.

11.5. Wartość firmy

Wartość firmy powstała przy przejęciu kontroli nad Przedsiębiorstwem Robót Drogowo-Mostowych w Lublinie S.A. oraz Eltor S.A., które następnie zostały połączone ze Spółką i stanowi nadwyżkę kosztów nabycia w stosunku do udziału w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy przejęta w wyniku połączenia jednostek gospodarczych jest alokowana do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Alokacji dokonuje się dla tych ośrodków bądź grup ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które według oczekiwań będą czerpać korzyści z połączenia, dzięki któremu ta wartość firmy powstała. Wartość firmy jest testowana co roku pod kątem utraty wartości. Wartość bilansowa ośrodka wypracowującego środki pieniężne zawierającego wartość firmy jest porównywana z jego wartością odzyskiwalną, która odpowiada wartości użytkowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Ośrodek, do którego alokuje się wartość firmy, testuje się pod względem utraty wartości raz w roku. Odpisy z tytułu utraty wartości firmy są ujmowane jako koszt okresu i nie są odwracane w kolejnym okresie.

11.6. Leasing

Polityka rachunkowości w zakresie leasingu została opisana w nocie 10.

11.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwana składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów, lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwana, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwanej. Wartość odzyskiwalna poszczególnych aktywów została ustalona na podstawie ich wartości użytkowych. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która »

odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich, w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwaną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwanej danego składnika aktywów. W takim przypadku podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwanej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód w rachunku zysków i strat. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

11.8. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Przez jednostki zależne rozumie się jednostki kontrolowane przez jednostkę dominującą. Uznaje się, że kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności.

Jednostką stowarzyszoną jest jednostką, na którą spółka dominująca wywiera znaczący wpływ, niebędąca jednostką zależną ani udziałem we wspólnym przedsięwzięciu Spółki dominującej. Znaczący wpływ oznacza zdolność uczestniczenia w ustalaniu polityki finansowej i operacyjnej jednostki stowarzyszonej, bez samodzielnego czy wspólnego sprawowania nad nią kontroli.

Wspólne przedsięwzięcie jest to relacja umowna, na mocy której Grupa i inne strony podejmują działalność gospodarczą podlegającą wspólnej kontroli, a więc taką, w której toku strategiczne decyzje finansowe, operacyjne i polityczne wymagają jednogłośniego poparcia wszystkich stron sprawujących wspólnie kontrolę. Udziały i akcje jednostek zależnych i stowarzyszonych są wyceniane w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości.

11.9. Aktywa finansowe

Spółka kwalifikuje aktywa finansowe do następujących kategorii:

- wyceniane w zamortyzowanym koszcie;
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody;
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Do kategorii **aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie** Spółka klasyfikuje należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki udzielone, które zdały test SPPI, pozostałe należności.

Pożyczki udzielone i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Należności z tytułu dostaw i usług o terminie zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania, nie podlegają dyskontowaniu i są wyceniane w wartości nominalnej. W przypadku aktywów finansowych zakupionych lub powstałych, dotkniętych utratą wartości na moment początkowego ujęcia aktywa te wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe.

Do kategorii **aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody** kwalifikuje się składnik aktywów finansowych, jeśli spełnione są poniższe warunki:

- jest on utrzymywany w modelu biznesowym, którego celem jest zarówno uzyskanie umownych przepływów pieniężnych z tytułu posiadanych aktywów finansowych, jak i z tytułu sprzedaży aktywów finansowych, oraz warunki umowne dają prawo do otrzymania w określonych datach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie kapitał i odsetki od kapitału (tzn. zdał test SPPI).

Skutki zmian wartości godziwej ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach do momentu zaprzestania ujmowania składnika aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, kiedy skumulowany zysk/ strata ujmowane są w sprawozdaniu z wyniku.

Do kategorii **aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy** klasyfikuje się wszystkie instrumenty finansowe, które nie zostały zaklasyfikowane jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub jako wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. »

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych zaliczonym do wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmuje się w wyniku finansowym w okresie, w którym powstały.

Do **instrumentów finansowych zabezpieczających** klasyfikuje się aktywa i zobowiązania finansowe stanowiące instrumenty finansowe wyznaczone i spełniające wymogi rachunkowości zabezpieczeń, wyceniane w wartości godziwej uwzględniającej wszystkie komponenty dotyczące ryzyka rynkowego i ryzyka kredytowego.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

11.9.1. Utrata wartości aktywów finansowych

MSSF 9 wprowadza nowe podejście do szacowania strat w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu oraz wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (inne niż instrumenty kapitałowe). Podejście to bazuje na wyznaczaniu strat oczekiwanych, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości, czy nie. Spółka stosuje następujące modele wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości:

- model ogólny (podstawowy);
- model uproszczony.

W modelu uproszczonym Spółka szacuje oczekiwaną stratę kredytową w perspektywie do terminu zapadalności instrumentu.

Do celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej Spółka wykorzystuje:

- W modelu ogólnym – poziomy prawdopodobieństwa niewypłacalności.

W modelu ogólnym Spółka monitoruje zmiany poziomu ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów finansowych i na podstawie przesłanek wskazujących na prawdopodobieństwo niespłacalności ustala oczekiwaną utratę wartości oraz klasyfikuje aktywa finansowe do wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości. Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że istnieją obiektywne przesłanki, że ich spłata jest mało prawdopodobna lub budzi wątpliwość utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, to Spółka dla tego składnika dokonuje odpisu z tytułu utraty wartości.

■ W modelu uproszczonym – historyczne poziomy spłacalności należności od kontrahentów oraz dwustopniowe podejście (jakościowe i ilościowe) do uwzględnienia wpływu czynników makroekonomicznych na stopy odzysku.

Spółka stosuje model uproszczony kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości dla należności z tytułu dostaw i usług.

W oparciu o analizę historyczną wpływów należności według przedziałów czasowych, segregowanych z uwzględnieniem poziomu ryzyka kredytowego, według typu dłużnika (publiczny, prywatny), oszacowano współczynnik oczekiwanych strat na koniec każdego przedziału czasowego. Następnie współczynnik ten dostosowany został do przewidywanych przyszłych warunków ekonomicznych określonych na podstawie produktu krajowego brutto i skorygowany do 96,05%. Dla należności od odbiorców publicznych współczynnik wynosił 0.

Poniższa tabela przedstawia oszacowany współczynnik dla poszczególnych przedziałów czasowych należności od odbiorców niepublicznych.

Bieżące	Przedział czasowy					
	<90 dni	90-180 dni	181-365 dni	1-2 lata	2-3 lata	>3 lata
0,96%	21,94%	38,00%	48,53%	51,77%	60,34%	71,67%

Tak więc spodziewane straty z tytułu utraty wartości zostały określone na podstawie historycznych strat poniesionych w okresie uznawanym za istotny dla celów statystycznych, przy oszacowaniu współczynników strat dla klienta prywatnego i publicznego.

Spodziewane straty z tytułu utraty wartości pożyczek Spółka ustala, biorąc pod uwagę ocenę ryzyka kredytowego i określony w ten sposób wskaźnik oczekiwanych strat. Straty z tytułu utraty wartości dla należności z tytułu dostaw i usług wycenianych w zamortyzowanym koszcie (w momencie początkowego ujęcia oraz skalkulowane na każdy kolejny dzień kończący okres sprawozdawczy) ujemne się w pozostałych kosztach operacyjnych. Zyski (odwrócenie odpisu) z tytułu zmniejszenia wartości oczekiwanej utraty wartości ujemne się w pozostałych przychodach operacyjnych.

Straty z tytułu utraty wartości pożyczek ujemne się w kosztach finansowych. Zyski (odwrócenie odpisu) z tytułu zmniejszenia wartości oczekiwanej utraty wartości ujemne się w przychodach finansowych.

Dla zakupionych i powstałych aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe na moment początkowego ujęcia korzystne zmiany oczekiwanych strat kredytowych ujemne się jako zysk z tytułu odwrócenia utraty wartości w pozostałych przychodach operacyjnych.

Straty z tytułu utraty wartości dla aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ujemne się w pozostałych kosztach operacyjnych w korespondencji z pozostałymi całkowitymi dochodami, bez obniżenia wartości bilansowej składnika aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. »

Zyski (odwrócenie odpisu) z tytułu zmniejszenia wartości oczekiwanej straty kredytowej ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych w korespondencji z pozostałymi całkowitymi dochodami.

11.10. Pochodne instrumenty finansowe

W grupie instrumentów zabezpieczających wyróżnia się instrumenty stosowane w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut – to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej i na dzień bilansowy prezentowane w tych samych pozycjach, gdzie są prezentowane zabezpieczane nimi transakcje.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń, są bezpośrednio odnoszone na wynik finansowy netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. W roku sprawozdawczym 2019 Spółka nie korzystała z instrumentów pochodnych.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

11.11. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszonej o koszty dokończenia produkcji/wykonania usługi i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku. Wartość rozchodu ustala się z zastosowaniem metody kosztu rzeczywistego.

Za punkt wyjścia wyceny zapasów przyjmuje się ich stan zinventaryzowany drogą spisu z natury.

Jeżeli zapasy poddane spisowi z natury są objęte ewidencją księgową, to stan zapasu na dzień bilansowy ustala się na podstawie danych ksiąg rachunkowych, skorygowanych o stwierdzone podczas spisu różnice w stosunku do stanu ewidencyjnego na dzień spisu.

Zapasy nieobjęte bieżącą ewidencją księgową, których zakupy bezpośrednio obciążają koszty działalności, podlegają spisowi z natury na dzień bilansowy. Wyniki i wycenę tego spisu wprowadza się do ksiąg rachunkowych, jako korektę wartość zapasów.

Spółka tworzy na dzień bilansowy odpis aktualizujący wartość zapasów na podstawie oceny technicznej przydatności do produkcji poszczególnych rodzajów (asortymentów) materiałów i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

11.12. Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności oraz pozostałe aktywa obrotowe

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Model utraty wartości bazuje na kalkulacji strat oczekiwanych. W zakresie oceny ryzyka kredytowego Spółka dokonała analizy tworzenia odpisów na należności i zastosowała uproszczone podejście, które zakłada, że odpis na oczekiwane straty kredytowe będzie równy kwocie oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe. Natomiast zmniejszenie jako koszty finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów.

Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Pozostałe aktywa obrotowe obejmują przede wszystkim kwoty należne z tytułu niezakończonych na dzień bilansowy kontraktów długoterminowych ustalone proporcjonalnie do stopnia zaawansowania.

11.13. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie, lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

11.14. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według odpowiadającej wartości godziwej, pomniejszonej o koszty transakcyjne. Ponieważ kredyty są oprocentowane zmienną stawką WIBOR 1M, a więc ich wartość w czasie będzie się zwiększać poprzez odsetki, nie dokonuje się ich wyceny.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, wykazuje się według zamortyzowanego kosztu, stosując metodę efektywnej stopy procentowej.

W przypadku, gdy wypływ pieniądza w czasie jest odroczone, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Zmniejszenie zobowiązań zdyskontowanych ujmowane jest w przychodach finansowych natomiast zwiększenie w kosztach finansowych.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty lub przychody finansowe.

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób fizycznych, ZUS, zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych oraz ZFŚS. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

11.15. Rezerwy

Rezerwy ujmowane są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest pewne lub wysoce prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz gdy można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

- Rezerwa na grożące straty na kontraktach niezakończonych na dzień bilansowy tworzona jest w wysokości oszacowanych strat, jakie Spółka może ponieść w wyniku ich realizacji. Wartość tą stanowi różnica pomiędzy kosztami przewidywanymi do poniesienia a pozostałymi do uzyskania przychodami ze sprzedaży.
- Rezerwa na roboty gwarancyjne jest tworzona w wysokości szacowanych kosztów robót gwarancyjnych z tytułu sprzedanej produkcji budowlano-montażowej.
- Pracownikom Spółki przysługuje prawo do urlopów na warunkach określonych w przepisach kodeksu pracy. Spółka uznaje koszt urlopów pracowniczych na bazie memoriałowej, stosując metodę zobowiązań. Zobowiązanie z tytułu urlopów pracowniczych ustalone jest na podstawie różnicy pomiędzy faktycznym stanem wykorzystania urlopów przez pracowników a stanem, jaki wynikałby z wykorzystania proporcjonalnego do upływu czasu. Ustaloną kwotę Spółka wykazuje w rezerwach na zobowiązania.
- Spółka tworzy rezerwy na świadczenia pracownicze inne niż wynagrodzenia. Zgodnie z zakładowym systemem wynagradzania, pracownicy mają prawo do odpraw emerytalnych i rentowych w momencie rozwiązania umowy o pracę, w związku z przejściem na emeryturę lub rentę.

Wartość przyszłych świadczeń pracowniczych innych niż wynagrodzenia została wyceniona na podstawie systemu wynagradzania wynikającego z Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy („ZUZP”) przez profesjonalną firmę aktuarialną.

11.16. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku (z późniejszymi zmianami) o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający co najmniej 20 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów kwot uzgodnionych ze związkami zawodowymi zgodnie z ustaleniami zawartymi w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy (ZUZP). Przychodami funduszu są ponadto przychody z tytułu użytkowania majątku socjalnego. Celem Funduszu jest subwencjonowanie utrzymania majątku socjalnego Spółki i finansowanie działalności socjalnej. Saldo bilansowe Funduszu to zakumulowane przychody Funduszu pomniejszone o niepodlegające zwrotowi wydatki z Funduszu.

Spółka ma ograniczoną możliwość dysponowania środkami pieniężnymi Funduszu oraz innymi jego aktywami i nie może z nich korzystać w celu osiągnięcia przychodów.

11.17. Przychody

Przychody obejmują wartość sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług, bez podatku VAT, rabatów i opustów.

Zgodnie z MSSF 15 Spółka ujmuje przychody z umów z klientami w wysokości ceny transakcyjnej w momencie spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, poprzez przekazanie przyręconego towaru lub usługi nabywcy, gdzie przekazanie to stanowi jednocześnie uzyskanie przez nabywcę kontroli nad tym składnikiem aktywów, tj. zdolności do bezpośredniego rozporządzania przekazanym składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści oraz zdolność do niedopuszczenia innych jednostek do rozporządzania składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego korzyści. Jako zobowiązanie do wykonania świadczenia Spółka rozpoznaje każde zawarte w umowie przyrzeczenie przekazania towaru lub wykonania usługi, które można wyodrębnić. Spółka ujmuje przychód, jeżeli jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane oraz jest prawdopodobne, że otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za ich przekazanie. Przychody ujmowane są w taki sposób, aby wykazać zbycie towarów lub zrealizowanie usług na rzecz klientów w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), którego spółka spodziewa się w zamian za zbyte towary lub zrealizowane usługi.

Dla każdego zobowiązania do wykonania świadczenia Spółka ustala czy będzie je realizować w miarę upływu czasu lub czy spełni je w określonym momencie.

Spółka przenosi kontrolę nad dobrem lub usługą w miarę upływu czasu i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia oraz ujmuje przychody w miarę upływu czasu, jeśli spełniony jest jeden z następujących warunków:

- klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia w miarę jego wykonywania;
- w wyniku wykonania świadczenia powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient;
- w wyniku wykonania świadczenia nie powstaje składnik o alternatywnym zastosowaniu dla Spółki, a przysługuje jej egzekwalne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Jeśli zobowiązanie do wykonania świadczenia nie jest spełniane w czasie, uznaje się, że Spółka spełnia je w określonym momencie.

Zgodnie z tym standardem Spółka dokonuje identyfikacji transakcji będących źródłem przychodów. W wyniku analizy Spółka zidentyfikowała następujące główne strumienie przychodów:

- umowy o usługę budowlaną;
- umowy na dostawę produktów w tym zasobów kopalnianych;
- umowy na dostawę standardowych dóbr.

Spółka dokonuje weryfikacji umów zawartych z klientami pod kątem analizy kluczowych warunków zawartych w tych umowach.

Na podstawie analizy tych umów pod względem określenia obowiązków w zakresie świadczenia usług oraz terminu uznania określonych przychodów Spółka przyjęła:

- Przychód związany z wykonaniem umów budowlanych Spółka kwalifikuje do ujmowania w trakcie realizacji kontraktu w miarę upływu czasu, stosując metodę opartą na nakładach.
- Umowy dotyczące wydobycia zasobów kopalnianych, wytworzonych produktów zostały potraktowane jako jednorazowe zobowiązanie do świadczenia spełniane w momencie przekazania przyręczzonego dobra.
- W odniesieniu do dostawy standardowych dóbr spółka ujmuje przychód w momencie przekazania kontroli nad dobrami.
- W odniesieniu do zmiennych składników cenowych powiązanych z umowami o usługę budowlaną (takimi jak: premie, rewizje cen, roszczenia, wnioski o zwrot kosztów itp.), które zgodnie z MSSF 15 powinny być ujmowane tylko wtedy, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że będą przekształcone w dochody, zidentyfikowano zmienny składnik związany z waloryzacją ceny i zostanie on dostosowany do określenia przychodu z tytułu wykonanych, a nie zafakturowanych prac budowlanych na 31 grudnia 2019 roku.
- Nie stwierdzono istotnych kosztów związanych z nabyciem kontraktów, które powinny być kapitalizowane.

W przypadku świadczenia przez Spółkę usług budowlanych zasadniczo powstaje jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia. Tym samym kwestia przypisania ceny transakcyjnej do zobowiązania do wykonania świadczenia nie wymaga szacowania.

Przychody ze sprzedaży towarów ujmuje się w wyniku finansowym jednorazowo, w momencie spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia.

Przychody z tytułu świadczenia usług budowlanych długoterminowych są ujmowane na podstawie stopnia spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, stosując metody oparte na nakładach ustalane jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia. »

W wyniku takich ustaleń Spółka dokonuje osobno dla każdego kontraktu niezakończonego na dzień bilansowy odpowiednio:

- zwiększenia wartości przychodów ze sprzedaży oraz zwiększenia aktywów z tytułu kontraktów budowlanych lub
- zmniejszenia wartości przychodów ze sprzedaży, oraz zwiększenia pasywów z tytułu kontraktów budowlanych.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty związane z realizacją kontraktu przekroczą łączne przychody, przewidywana strata (nadwyżka kosztów nad przychodami) obciąża koszty operacyjne oraz drugostronnie tworzona jest rezerwa na umowy rodzące obciążenia (rezerwa na straty na kontraktach).

Nieuregulowane kwoty naliczone i zafakturowane za pracę wykonaną w ramach umowy prezentowane są w pozycji „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności”, natomiast kwoty zatrzymane przez odbiorców – w pozycji „kaucje z tytułu umów o budowę”.

Dla kontraktów niezakończonych, dla których wartość kontraktowa wyrażona jest w walutach innych niż uznane za funkcjonalne, przychody ze sprzedaży ustala się według kursu walutowego kontraktu terminowego „forward” dla odpowiedniej transakcji, możliwego do uzyskania w dniu zawarcia umowy oraz z uwzględnieniem metody stopnia zaawansowania kontraktu.

W odniesieniu do zmiennych składników cenowych powiązanych z umowami o usługę budowlaną (takimi jak: premie, rewizje cen, roszczenia, wnioski o zwrot kosztów itp.), Spółka uwzględni zmienny składnik związany z waloryzacją ceny w wartości przychodu z tytułu wykonanych, a nie zafakturowanych prac budowlanych.

W odniesieniu do umów z komponentem finansowym zidentyfikowano zaliczki otrzymane od klientów, przy czym te zostały potraktowane jako obejmujące element finansowy, uznany za niezależne zobowiązanie do wykonania świadczenia.

W przypadku kontraktów budowlanych udzielone zaliczki przez Inwestora konsumowane są głównie przez wydatki dokonywane w pierwszych etapach każdej budowy.

Przychody ze sprzedaży towarów ujmuje się w wyniku finansowym jednorazowo, w momencie spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia.

Przychód ze sprzedaży zasobów kopalnianych, wytworzonych produktów zostały potraktowane jako jednorazowe zobowiązanie do świadczenia i jest ujmowany czasów momencie dostawy.

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się stosownie do upływu czasu, metodą efektywnej stopy procentowej. Jeżeli następuje utrata wartości należności, Spółka obniża jej wartość bilansową do wartości odzyskiwanej.

Przychody z tytułu odsetek prezentowane są w rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów jako „przychody odsetkowe” lub „pozostałe przychody”.

11.18. Podatki

11.18.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

11.18.2. Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania niemającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wyzyskać ww. różnice, aktywa i straty:

»

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych, oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy. Podatek dochodowy dotyczący pozycji nieujmowanych w wyniku jest ujmowany w kapitale własnym, w pozycji zyski zatrzymane.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym. □

II.

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

1. Przychody i koszty

1.1. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, stosując metody oparte na nakładach ustalane jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

Umowy budowlane w trakcie realizacji. Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Całkowite przychody z działalności budowlanej uzyskane w roku bilansowym	760 725 801,90	790 893 868,12
Przychody uzyskane w roku bilansowym na kontraktach niezakończonych, wyliczone metodą stopnia zaawansowania realizacji umowy na dzień bilansowy	574 321 216,13	585 255 099,41
Koszty poniesione w roku bilansowym na kontraktach niezakończonych	511 613 527,08	547 091 617,15
Ujęte zyski minus straty poniesione w roku bilansowym na kontraktach niezakończonych	62 707 689,05	38 163 482,26
Ujęte w sprawozdaniu finansowym jako kwoty należne:		
- od klientów w ramach umów o budowę (kaucje zatrzymane);	132 035,84	0,00
- na rzecz klientów w ramach umów o budowę (zaliczki otrzymane).	171 017 735,65	72 592 606,69

1.2. Przychody według rodzajów

Spółka w roku 2019 realizowała przyjęte założenia rozwojowe polegające na dywersyfikacji oraz konsolidacji obecności Spółki w obszarze infrastruktury publicznej. W oparciu o kryterium produktu i usług w ramach podstawowego przedmiotu działalności wyodrębniono następujące rodzaje przychodów operacyjnych: »

1. Budownictwo:
 - a) Roboty publiczne:
 - roboty drogowe;
 - wiadukty i roboty mostowe.
 - b) Nieruchomości oraz projekty partnerstwa publiczno-prywatnego PPP.
 - c) Budowa sieci kanalizacyjnych/ sanitarnych oraz instalacji elektrycznych.
2. Sprzedaż materiałów i produktów.

W poniższej tabelach przedstawione zostały dane dotyczące poszczególnych rodzajów przychodów ze sprzedaży Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku.

Przychody segmentów branżowych
Działalność kontynuowana
Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	01.01-31.12.2019		01.01-31.12.2018	
		%		%
Usługi budowlane	758 305 206,64	94,55%	790 893 868,12	93,75%
Roboty publiczne w tym:	512 099 541,60	63,85%	606 900 837,42	71,94%
-roboty drogowe;	373 245 996,07	46,54%	462 277 884,01	54,80%
-wiadukty;	80 411 204,35	10,03%	113 082 689,50	13,40%
-roboty kanalizacyjno-sanitarne i instalacje elektryczne.	58 442 341,18	7,29%	31 540 263,91	3,74%
Nieruchomości i PPP	236 406 680,18	29,48%	171 536 355,95	20,33%
Sieci elektroenergetyczne	9 798 984,86	1,22%	12 456 674,75	1,48%
Sprzedaż produktów i materiałów	41 286 795,37	5,15%	52 757 731,30	6,25%
Pozostała sprzedaż*	2 420 595,25	0,30%		
Razem:	802 012 597,26	100%	843 651 599,42	100%

* Przychody z tytułu usług wspólnych świadczonych na rzecz spółki z Grupy, zaprezentowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów łącznie w pozycji przychody z działalności budowlanej.

1.3. Pozostałe przychody operacyjne

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	2 200 913,90	937 514,08
Inne przychody operacyjne:	13 374 400,11	3 109 921,02
- otrzymane kary i odszkodowania;	1 415 011,03	2 046 388,05
- rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności;	4 573 103,14	0,00
- odpis przedawnionych zobowiązań;	886 736,26	0,00
- rozliczenia usług z lat poprzednich;	6 351 487,35	0,00
- inne.	148 071,33	1 063 532,97
Łącznie:	15 575 314,01	4 047 435,10

1.4. Pozostałe koszty operacyjne

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Aktualizacja wartości aktywów, w tym,	2 098 424,95	3 055 123,65
- odpis aktualizujący wartość należności;	0,00	1 555 123,65
- wartość firmy – utrata wartości.	2 098 424,95	1 500 000,00
Inne koszty operacyjne:	1 717 449,77	3 127 458,79
- odpisane należności;	73 486,12	24 311,39
- zapłacone kary i odszkodowania;	385 631,69	2 028 318,01
- rezerwy na świadczenia pracownicze;	187 071,00	310 012,00
- opłaty sądowe i inne koszty postępowania;	400 063,56	424 461,53
- inne.	671 197,40	340 355,86
Razem:	3 815 874,72	6 182 582,44

1.5. Przychody finansowe

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Odsetki, w tym:	6 614 011,12	4 768 808,45
- odsetki od pożyczek;	5 558 429,23	4 356 678,21
- odsetki od kontrahentów;	1 034 134,89	401 609,23
- odsetki bankowe;	21 351,65	10 521,01
- odsetki inne.	95,35	0,00
Inne, w tym:	4 094 246,28	5 811 036,49
- nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi;	0,00	692 918,70
- zysk ze zbycia aktywów finansowych;	2 995 000,00	5 020 004,15
- odpis aktualizujący wartość należności i zobowiązań długoterminowych netto;	1 082 700,12	98 113,64
- pozostałe.	16 546,16	0,00
Razem:	10 708 257,40	10 579 844,94

1.6. Koszty finansowe

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Odsetki, w tym:	7 459 450,26	8 899 227,74
- odsetki budżetowe;	54 281,17	338 937,20
- odsetki od pożyczek i kredytów;	2 592 573,16	4 318 388,59
- odsetki od leasingu;	1 824 546,42	853 403,02
- odsetki od factoringu i pozostałe.	2 988 049,51	3 388 498,93
Inne, w tym:	11 328 905,58	7 809 399,53
- nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi;	1 720 123,25	0,00
- prowizje od kredytów;	1 389 117,52	1 516 028,00
- koszty gwarancji bankowych;	5 514 684,10	6 211 996,91
- pozostałe;	237 685,89	1 549,12
- koszty z tytułu zbycia wierzytelności;	2 306 203,20	0,00
- odpis aktualizujący wartość pożyczek zgodnie z IFRS 9.	161 091,62	79 825,50
Razem:	18 788 355,84	16 708 627,27

1.7. Koszty według rodzajów

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Amortyzacja	31 783 695,22	24 297 576,62
Zużycie materiałów i energii	202 958 500,44	261 491 238,93
Usługi obce	429 617 333,92	434 513 793,92
Podatki i opłaty	5 122 655,94	5 034 386,42
Koszty świadczeń pracowniczych	133 696 545,15	123 064 192,34
Pozostałe koszty rodzajowe	2 661 050,13	5 910 640,11
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	805 839 780,80	854 311 828,34
-pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży;	729 636 584,90	770 524 678,06
-pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży towarów i produktów;	33 355 366,10	46 834 555,33
-pozycje ujęte w kosztach sprzedaży i ogólnego zarządu;	39 437 095,40	37 389 787,67
-koszt wytworzenia półproduktów i produktów w toku i sprzedanych towarów.	3 410 734,40	-437 192,72

1.8. Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży		
Amortyzacja środków trwałych	29 509 892,48	23 268 193,44
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych	5 502,54	9 694,62
Razem:	29 515 395,02	23 277 888,06
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży i ogólnego zarządu		
Amortyzacja środków trwałych	1 929 785,15	706 676,65
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych	338 515,05	313 011,91
Razem:	2 268 300,20	1 019 688,56

1.9. Koszty świadczeń pracowniczych

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży		
Wynagrodzenia	77 632 917,65	76 712 867,97
Koszty ubezpieczeń społecznych	14 887 656,01	14 774 825,68
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	5 113 235,92	5 589 625,32
Razem:	97 633 809,58	97 077 318,97
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży i ogólnego zarządu		
Wynagrodzenia	29 306 364,39	21 330 250,61
Koszty ubezpieczeń społecznych	4 833 213,68	3 152 111,18
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	1 923 157,50	1 504 511,58
Razem:	36 062 735,57	25 986 873,37

2. Podatek dochodowy

2.1. Obciążenie podatkowe – uzgodnienie zysku/straty brutto do podstawy opodatkowania

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Zysk/strata brutto:	3 262 891,72	-19 361 351,31
Koszt podatku dochodowego wg stawki 19%	619 949,43	-3 678 656,75
Przychody podatkowe niebędące przychodami bilansowymi	1 950 496,42	22 142 597,40
Efekt podatkowy przychodów nieujętych w księgach	370 594,32	4 207 093,51
Przychody trwale niestanowiące przychodu podatkowego	-4 806 719,28	-1 840 792,21
Przychody przejściowo niestanowiące przychodu podatkowego (związane z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych)	-17 866 662,98	-12 081 951,10
Odliczenie przychodów poniesionych poza terytorium kraju	0,00	-3 788 047,33
Efekt podatkowy przychodów niebędących przychodami podatkowymi	-4 307 942,63	-3 365 050,22
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	6 481 403,45	19 216 365,36
Koszty przejściowo niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (związane z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych)	9 044 519,34	3 641 161,16
Odliczenie kosztów poniesionych poza terytorium kraju	0,00	3 793 072,10
Efekt podatkowy kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	2 949 925,33	5 063 613,74
Dochód/strata podatkowa:	-1 934 071,33	11 721 054,07
Odliczenia od dochodu, w tym:	0,00	0,00
- straty z lat ubiegłych	0,00	-3 209 301,05
Efekt podatkowy strat podatkowych odliczonych w okresie	0,00	-609 767,20
Podstawa opodatkowania:	-1 934 071,33	8 511 753,02
Podatek dochodowy (zobowiązania bieżące):	0,00	1 617 233,07
Bilansowa zmiana stanu rezerw/aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:	-938 139,42	-3 935 091,48
Podatek wykazany w rachunku zysków i strat:	-938 139,42	-2 317 858,41
Efektywna stawka podatkowa	28,75%	11,97%

2.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenie podatkowe jest wyliczane na podstawie obowiązującej stawki w 2019 roku – 19%. Różnice pomiędzy nominalną a efektywną stawką podatkową przedstawiają się następująco:

Zysk brutto	3 262 891,72
Koszt podatku dochodowego wg stawki 19%	619 949,43
Efekt podatkowy przychodów trwale niebędących podatkowymi	-913 276,66
Efekt podatkowy kosztów trwale niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	1 231 466,66
Koszt podatku ujęty w rachunku zysków i strat	938 139,42

Efektywna stawka podatkowa po uwzględnieniu ww. różnic za ten okres wynosi 28,75%.

2.3. Odroczony podatek dochodowy

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego są następujące:

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	31.12.2019	31.12.2018
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
- przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy;	8 106 741,67	5 666 113,27
- przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy.	23 715 835,20	23 773 777,36
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31 822 576,87	29 439 890,62
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
- przypadające do uregulowania po upływie 12 miesięcy;	2 217 379,24	2 084 048,62
- przypadające do uregulowania w ciągu 12 miesięcy.	20 172 737,26	17 066 481,22
Razem zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	22 390 116,50	19 150 529,83
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	9 432 460,37	10 289 360,79

Na rezerwę/aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego składają się różnice z następujących tytułów:

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

	31.12.2019	31.12.2018
- różnica z tytułu spłaty rat leasingowych i opłat wstępnych;	2 683 588,93	1 793 721,82
- zarachowane należności z tytułu odsetek i odszkodowań;	4 283 684,17	4 604,86
- zarachowane odsetki od pożyczek;	1 003 919,63	1 499 785,61
- zarachowane różnice kursowe na dzień bilansowy;	2 683,62	5 318,16
- zarachowane roboty w toku.	14 416 240,15	15 847 099,38
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – ogółem:	22 390 116,50	19 150 529,83

Nadwyżka aktywa nad rezerwą z tytułu podatku odroczonego wynosi 9 432 460,37 zł.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	31.12.2019	31.12.2018
- różnica między amortyzacją planową i podatkową;	3 644 085,36	2 668 861,25
- zarachowane odsetki od zobowiązań i pożyczek;	6 079,88	11 530,51
- niewypłacone wynagrodzenia i inne przekazane składki ZUS;	607 005,38	521 119,53
- rezerwy na podwykonawców i roboty gwarancyjne oraz koszty robót w toku;	21 516 001,63	19 696 714,65
- rezerwy na przewidywane koszty i straty;	2 252 927,69	2 378 096,47
- zarachowane różnice kursowe na dzień bilansowy;	968 274,22	16 978,86
- rozliczenia międzyokresowe przychodów;	144 958,93	233 895,73
- zarachowane odszkodowania;	25 083,66	133 010,36
- należne wpłaty na ZFŚS i fundusz likwidacyjny;	28 633,02	414 768,94
- przychód pod. niezafakturowany nieujęty produkcji w toku;	102 478,46	0,00
- odpisy aktualizujące należności;	1 556 951,90	2 755 147,04
- strata podatkowa możliwa do rozliczenia.	970 096,74	609 767,28
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – razem:	31 822 576,87	29 439 890,62
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – ogółem:	31 822 576,87	29 439 890,62

3. Aktywa trwałe i obrotowe

3.1. Wartości niematerialne i prawne

Stan na 31.12.2019

	Licencje – oprogramowanie komputerowe	Wartość firmy	Znak towarowy	Koncesje, licencje, patenty, prawa	Koszty założenia, restrukturyzacji	Pozostałe WNIP	Ogółem
Wartość brutto na 01.01.2019	2 946 983,94	22 047 341,04	0,00	20 000,00	3 112,40	387 000,00	25 404 437,38
Zwiększenie	20 620,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20 620,00
Zmniejszenie	700 741,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	700 741,01
Transfery	146 850,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	146 850,00
Inne – nabycie na skutek połączenia (MECE BSC)	723 061,94	0,00	0,00	610 042,97	0,00	0,00	1 333 104,91
Wartość brutto na 31.12.2019	3 136 774,87	22 047 341,04	0,00	630 042,97	3 112,40	387 000,00	26 204 271,28
Umorzenie na 01.01.2019	2 262 915,97	745 129,02	0,00	9 333,31	3 112,40	383 250,00	3 403 740,70
Zwiększenie	338 934,26	0,00	0,00	1 333,33	0,00	3 750,00	344 017,59
Zmniejszenie	700 741,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	700 741,01
Transfery	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Inne – nabycie na skutek połączenia (MECE BSC)	723 061,94	0,00	0,00	610 042,97	0,00	0,00	1 333 104,91
Umorzenie na 31.12.2019	2 624 171,16	745 129,02	0,00	620 709,61	3 112,40	387 000,00	4 380 122,19
Odpis aktualizujący na 01.01.2019	0,00	10 167 085,29	0,00	0,00	0,00	0,00	10 167 085,29
Zwiększenie	0,00	2 098 424,95	0,00	0,00	0,00	0,00	2 098 424,95
Zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transfery	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Odpis aktualizujący na 31.12.2019	0,00	12 265 510,24	0,00	0,00	0,00	0,00	12 265 510,24
Wartość netto na 01.01.2019	684 067,97	11 135 126,73	0,00	10 666,69	0,00	3 750,00	11 833 611,39
Wartość netto na 31.12.2019	512 603,71	9 036 701,78	0,00	9 333,36	0,00	0,00	9 558 638,85

Stan na 31.12.2018

	Licencje – oprogramowanie komputerowe	Wartość firmy	Znak towarowy	Koncesje, licencje, patenty, prawa	Koszty założenia, restrukturyzacji	Pozostałe WNiP	Ogółem
Wartość brutto na 01.01.2018	2 936 121,44	22 047 341,04	0,00	576 904,82	3 112,40	387 000,00	25 950 479,70
Zwiększenie	10 862,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 862,50
Zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	556 904,82	0,00	0,00	556 904,82
Transfery	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość brutto na 31.12.2018	2 946 983,94	22 047 341,04	0,00	20 000,00	3 112,40	387 000,00	25 404 437,38
Umorzenie na 01.01.2018	1 945 292,77	745 129,02	0,00	564 904,80	3 112,40	379 500,00	3 637 938,99
Zwiększenie	317 623,20	0,00	0,00	1 333,33	0,00	3 750,00	322 706,53
Zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	556 904,82	0,00	0,00	556 904,82
Transfery	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Umorzenie na 31.12.2018	2 262 915,97	745 129,02	0,00	9 333,31	3 112,40	383 250,00	3 403 740,70
Odpis aktualizujący na 01.01.2018	0,00	8 667 085,29	0,00	0,00	0,00	0,00	8 667 085,29
Zwiększenie	0,00	1 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00
Zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transfery	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Odpis aktualizujący na 31.12.2018	0,00	10 167 085,29	0,00	0,00	0,00	0,00	10 167 085,29
Wartość netto na 01.01.2018	990 828,67	12 635 126,73	0,00	12 000,02	0,00	7 500,00	13 645 455,42
Wartość netto na 31.12.2018	684 067,97	11 135 126,73	0,00	10 666,69	0,00	3 750,00	11 833 611,39

Spółka w ramach wartości niematerialnych nie posiada składników wytworzonych we własnym zakresie.

Wartość firmy została przejęta w wyniku połączenia jednostek gospodarczych. Jako wartość niematerialna o nieokreślonym czasie ekonomicznego użytkowania, która to podlega weryfikacji na okoliczność utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Na podstawie analizy i posiadanej wiedzy w zakresie możliwości generowania przychodów przez ośrodek Eltor S.A. Zarząd oszacował na dzień 31 grudnia 2019 roku odpis z tytułu utraty wartości firmy dla tego ośrodka w wysokości 2 098 424,95 zł. W wyniku przeprowadzonego testu na utratę wartości firmy Zarząd stwierdził, że dla ośrodka PRDM w Lublinie S.A., nie ma potrzeby dokonania odpisu z tytułu utraty wartości.

Wartość początkowa powstała w wyniku połączenia z:

■ PRDM w Lublinie S.A.	9 036 701,78 zł
■ Eltor S.A.	11 568 454,24 zł

Wartość księgowa:

■ PRDM w Lublinie S.A.	9 036 701,78 zł
■ Eltor S.A.	0,00 zł

Wartość firmy została oszacowana na podstawie założeń przyjętych dla Regionu generującego przepływy pieniężne. Zarówno ośrodek PRDM w Lublinie S.A. oraz Eltor S.A. po połączeniu z MECE S.A. stanowią ośrodki wykorzystujące własne zasoby do generowania przychodów w zakresie realizacji kontraktów. Ośrodek PRDM w Lublinie S.A. poprzez zaangażowanie w realizację większych kontraktów w Regionie, gdzie profil kompetencyjny/branżowy optymalnie dopasowuje się do specyfiki robót budowlanych, jest w stanie zapewnić oczekiwany poziom przychodów w roku następnym, a jednocześnie jest w stanie zwiększyć aktywność na rynku budownictwa ogólnego poprzez zastosowanie wyspecjalizowanych zasobów dotyczących wykonawstwa robót budowlano-mostowych.

Biorąc pod uwagę zdolność produkcyjną/wykonawczą ośrodka PRDM w Lublinie S.A. Zarząd dokonał pięcioletniej prognozy przepływów pieniężnych, opierając się na poniższych założeniach:

- nakłady inwestycyjne, obejmujące głównie inwestycje o charakterze odtworzeniowym na poziomie średnio ok. 1,2 mln zł rocznie w PRDM w Lublinie S.A.;
- zapotrzebowanie na kapitał obrotowy netto w wysokości 3% przychodów;
- średnio ważony koszt kapitału własnego i obcego (WACC) na poziomie 7,3%. W okresie poprzednim użyto 7,4%;
- stopa wzrostu wartości przepływów pieniężnych po okresie prognozy wynosi 0%.

Wzrost założonej wartości WACC o 1 punkt procentowy spowodowałaby spadek wartości firmy dla ośrodka PRDM w Lublinie S.A. o 9 603 tys. zł, natomiast spadek założonej wartości WACC o 1 punkt procentowy spowodowałaby wzrost wartości firmy o 12 616 tys. zł.

3.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Stan na 31.12.2019

	Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto Rzeczowych Aktywów trwałych na 01.01.2019	72 877 315,07	0,00	48 614 430,32	127 905 647,58	31 579 864,74	74 591 161,94	5 457 013,32	361 025 432,97
Zwiększenia ogółem, w tym:	0,00	0,00	6 240 035,27	6 644 038,84	0,00	1 349 281,15	9 609 383,62	23 842 738,88
- przyjęcie do użytkowania;	0,00	0,00	0,00	1 652 120,05	0,00	1 320 796,15	9 609 383,62	12 582 299,82
- transfery;	0,00	0,00	6 240 035,27	3 997 639,37	0,00	0,00	0,00	10 237 674,64
- nabycie na skutek połączenia;	0,00	0,00	0,00	239 509,17	0,00	28 485,00	0,00	267 994,17
- zaliczka na zakup środka trwałego;	0,00	0,00	0,00	3 870,00	0,00	0,00	0,00	3 870,00
- transfery/reklasyfikacja z prawa do użytkowania (wykup).	0,00	0,00	0,00	750 900,25	0,00	0,00	0,00	750 900,25
Zmniejszenia ogółem, w tym:	0,00	0,00	1 134 209,35	10 704 835,18	4 451 877,11	488 346,35	10 237 674,64	27 016 942,63
- sprzedaż;	0,00	0,00	128 818,35	9 183 110,42	4 451 877,11	221 224,27	0,00	13 985 030,15
- likwidacja;	0,00	0,00	1 005 391,00	1 521 724,76	0,00	267 122,08	0,00	2 794 237,84
- transfery.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 237 674,64	10 237 674,64
Wartość brutto na 31.12.2019	72 877 315,07	0,00	53 720 256,24	123 844 851,24	27 127 987,63	75 452 096,74	4 828 722,30	357 851 229,22
Odpis aktualizujący na 01.01.2019	10 324 853,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 324 853,32
Zwiększenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zmniejszenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Odpis aktualizujący na 31.12.2019	10 324 853,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 324 853,32
Umorzenie rzeczowych aktywów trwałych na 01.01.2019	7 835 475,97	0,00	17 261 392,47	90 156 900,99	26 408 345,01	57 654 361,45	0,00	199 316 475,89
Zwiększenia ogółem, w tym:	1 560 040,25	0,00	3 142 039,97	8 392 758,44	1 105 944,17	5 872 552,81	0,00	20 073 335,64
- amortyzacja roku;	1 560 040,25	0,00	3 142 039,97	7 411 620,34	1 105 944,17	5 844 067,81	0,00	19 063 712,54
- nabycie na skutek połączenia;	0,00	0,00	0,00	230 238,00	0,00	28 485,00	0,00	258 723,00
- transfery/reklasyfikacja z prawa do użytkowania (wykup).	0,00	0,00	0,00	750 900,10	0,00	0,00	0,00	750 900,10
Zmniejszenia ogółem, w tym:	0,00	0,00	1 075 813,33	9 898 562,38	4 082 041,55	488 346,35	0,00	15 544 763,61
- sprzedaż;	0,00	0,00	111 663,88	8 395 186,35	4 082 041,55	221 224,27	0,00	12 810 116,05
- likwidacja.	0,00	0,00	964 149,45	1 503 376,03	0,00	267 122,08	0,00	2 734 647,56
Umorzenie na 31.12.2019	9 395 516,22	0,00	19 327 619,11	88 651 097,05	23 432 247,63	63 038 567,91	0,00	203 845 047,92
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na 01.01.2019	54 716 985,78	0,00	31 353 037,85	37 748 746,59	5 171 519,73	16 936 800,49	5 457 013,32	151 384 103,76
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na 31.12.2019	53 156 945,53	0,00	34 392 637,13	35 193 754,19	3 695 740,00	12 413 528,83	4 828 722,30	143 681 327,98

	Grunty/ działki	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Maszyny i urzą- dzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto aktywów z tytułu prawa do użytkowania na 01.01.2019	597 661,89	34 472 255,07	2 563 317,30	45 659 607,77	12 106 453,72	0,00	0,00	95 399 295,75
Zwiększenia ogółem, w tym:	1 166 906,73	0,00	12 202 858,90	16 358 191,55	13 310 778,29	37 055,35	0,00	43 075 790,82
- przyjęcie do używania.	1 166 906,73	0,00	12 202 858,90	16 358 191,55	13 310 778,29	37 055,35	0,00	43 075 790,82
Zmniejszenia ogółem, w tym:	0,00	0,00	33 827,65	754 381,25	266 153,04	0,00	0,00	1 054 361,94
- sprzedaż;	0,00	0,00	0,00	3 481,00	0,00	0,00	0,00	3 481,00
- likwidacja;	0,00	0,00	33 827,65	0,00	266 153,04	0,00	0,00	299 980,69
- transfery/reklasyfikacja z prawa do użytkowania (wykup).	0,00	0,00	0,00	750 900,25	0,00	0,00	0,00	750 900,25
Wartość brutto aktywów z tyt. prawa do użytkowania na 31.12.2019	1 764 568,62	34 472 255,07	14 732 348,55	61 263 418,07	25 151 078,97	37 055,35	0,00	137 420 724,63
Umorzenie aktywów z tytułu prawa do użytkowania na 01.01.2019	0,00	4 107 895,12	0,00	9 447 900,97	2 654 419,06	0,00	0,00	16 210 215,15
Zwiększenia ogółem, w tym:	537 472,48	585 633,98	2 109 435,90	5 079 279,15	4 050 522,60	13 620,98	0,00	12 375 965,09
- amortyzacja roku.	537 472,48	585 633,98	2 109 435,90	5 079 279,15	4 050 522,60	13 620,98	0,00	12 375 965,09
Zmniejszenia ogółem, w tym:	0,00	0,00	15 034,51	751 987,91	121 667,95	0,00	0,00	888 690,37
- sprzedaż;	0,00	0,00	0,00	1 087,81	0,00	0,00	0,00	1 087,81
- likwidacja;	0,00	0,00	15 034,51	0,00	121 667,95	0,00	0,00	136 702,46
- transfery/reklasyfikacja z prawa do użytkowania (wykup).	0,00	0,00	0,00	750 900,10	0,00	0,00	0,00	750 900,10
Umorzenie aktywów z tytułu prawa do użytkowania na 31.12.2019	537 472,48	4 693 529,10	2 094 401,39	13 775 192,21	6 583 273,71	13 620,98	0,00	27 697 489,87
Wartość netto aktywów z tyt. prawa do użytkowania na 01.01.2019	597 661,89	30 364 359,95	2 563 317,30	36 211 706,80	9 452 034,66	0,00	0,00	79 189 080,60
Wartość netto aktywów z tytułu prawa do użytkowania na 31.12.2019	1 227 096,14	29 778 725,97	12 637 947,16	47 488 225,86	18 567 805,26	23 434,37	0,00	109 723 234,76
Razem rzeczowe aktywa trwałe i z tytułu prawa do użytkowania na 31.12.2019	54 384 041,67	29 778 725,97	47 030 584,29	82 681 980,05	22 263 545,26	12 436 963,20	4 828 722,30	252 404 562,74

Stan na 31.12.2018

	Grunty własne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na 01.01.2018	96 193 489,91	46 864 570,35	167 744 519,76	38 547 383,13	80 111 547,48	1 881 810,00	431 343 320,63
Zwiększenia ogółem, w tym:	4 081 095,37	2 842 414,93	31 349 446,62	168 510,08	1 424 379,99	11 899 925,63	51 765 772,62
- przyjęcie do użytkowania;	4 081 095,37	0,00	26 922 939,24	168 510,08	375 079,99	11 899 925,63	43 447 550,31
- transfery;	0,00	2 842 414,93	4 426 507,38	0,00	1 049 300,00	0,00	8 318 222,31
- nabycie na skutek połączenia.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zmniejszenia ogółem, w tym:	0,00	1 092 554,96	25 528 711,03	617 430,87	6 944 765,53	8 324 722,31	42 508 184,70
- sprzedaż;	0,00	0,00	25 205 520,02	389 920,00	101 434,88	6 500,00	25 703 374,90
- likwidacja;	0,00	1 092 554,96	323 191,01	227 510,87	6 843 330,65	0,00	8 486 587,49
- transfery.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 318 222,31	8 318 222,31
Wartość brutto na 31.12.2018	100 274 585,28	48 614 430,32	173 565 255,35	38 098 462,34	74 591 161,94	5 457 013,32	440 600 908,55
Odpis aktualizujący na 01.01.2018	10 324 853,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 324 853,32
Zwiększenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zmniejszenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Odpis aktualizujący na 31.12.2018	10 324 853,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 324 853,32
Umorzenie na 01.01.2018	10 001 708,59	16 301 489,10	98 931 567,01	26 747 192,42	58 349 452,26	0,00	210 331 409,38
Zwiększenia ogółem, w tym:	1 941 662,50	2 052 458,33	11 031 464,82	2 715 461,05	6 233 823,39	0,00	23 974 870,09
- amortyzacja roku;	1 941 662,50	2 052 458,33	11 031 464,82	2 715 461,05	6 233 823,39	0,00	23 974 870,09
- transfery.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zmniejszenia ogółem, w tym:	0,00	1 092 554,96	10 358 229,87	399 889,40	6 928 914,20	0,00	18 779 588,43
- sprzedaż;	0,00	0,00	10 035 664,87	329 644,87	95 951,45	0,00	10 461 261,19
- likwidacja;	0,00	1 092 554,96	322 565,00	70 244,53	6 832 962,75	0,00	8 318 327,24
- transfery.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Umorzenie na 31.12.2018	11 943 371,09	17 261 392,47	99 604 801,96	29 062 764,07	57 654 361,45	0,00	215 526 691,04
Wartość netto na 01.01.2018	75 866 928,00	30 563 081,25	68 812 952,75	11 800 190,71	21 762 095,22	1 881 810,00	210 687 057,93
Wartość netto na 31.12.2018	78 006 360,87	31 353 037,85	73 960 453,39	9 035 698,27	16 936 800,49	5 457 013,32	214 749 364,19
W tym Rzeczowe Aktywa Trwałe w leasingu na 31.12.2018	0,00	0,00	36 306 056,95	3 921 857,29	0,00	0,00	40 227 914,24

3.3. Nakłady inwestycyjne

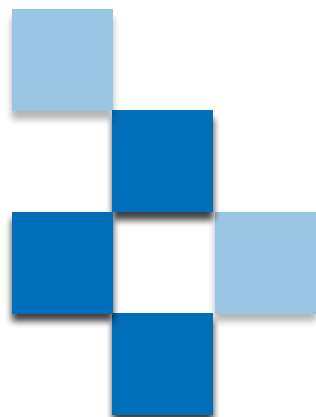
	01.01.2019-31.12.2019	01.01.2018-31.12.2018
Rzeczowe aktywa trwałe	12 582 299,82	43 447 550,31
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	43 075 790,82	0,00
Wartości niematerialne	20 620,00	10 862,50
Razem:	55 678 710,64	43 458 412,81

W roku kończącym się 31 grudnia 2019 roku, jak i roku poprzednim, Spółka nie poniosła kosztów obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu finansowania środków trwałych w budowie ujętych w koszcie ich wytworzenia lub cenie nabycia.

3.4. Aktywa finansowe (długoterminowe)

	31.12.2019	31.12.2018
Akcje/Udziały w spółkach nienotowanych na giełdzie	66 400 306,11	67 068 894,84
Pożyczki udzielone – Immo Park Sp. z o.o.	5 906 961,43	5 906 961,43
Razem:	72 307 267,54	72 975 856,27

Poniższa tabela prezentuje ruchy dokonane w 2019 roku na inwestycjach finansowych.

Akcje/Udziały w spółkach nienotowanych na giełdzie.

Okres zakończony 31.12.2019

Nazwa jednostki	Wartość brutto na 01.01.2019	Zwiększenie	Zmniejszenie	Wartość brutto na 31.12.2019	Odpis aktualizujący	Wartość netto na 31.12.2019
IMMO Park Sp. z o.o.	3 250 228,44	0,00	0,00	3 250 228,44	0,00	3 250 228,44
Mota-Engil Central Europe PPP Sp. z o.o.	5 000,00	0,00	0,00	5 000,00	0,00	5 000,00
IMMO Park Warszawa Sp. z o.o.	5 000,00	0,00	0,00	5 000,00	0,00	5 000,00
Mota-Engil Central Europe PPP 2 Sp. z o.o.	5 018,00	0,00	0,00	5 018,00	0,00	5 018,00
IMMO Park Gdańsk Sp. z o.o.	5 008,67	0,00	0,00	5 008,67	0,00	5 008,67
Mota-Engil Central Europe PPP Road Sp. z o.o.	5 051,00	0,00	0,00	5 051,00	0,00	5 051,00
Mota-Engil Central Europe PPP 3 Sp. z o.o.	5 000,00	0,00	0,00	5 000,00	0,00	5 000,00
Mota-Engil Real Estate Managment Sp. z o.o.	63 120 000,00	0,00	0,00	63 120 000,00	0,00	63 120 000,00
Mota-Engil Central Europe BSC Sp. z o.o.	658 588,73	0,00	658 588,73	0,00	0,00	0,00
Bukowińska Project Development Sp. z o.o.	5 000,00	0,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00
Dzieci Warszawy PD Sp. z o.o.	5 000,00	0,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	67 068 894,84	0,00	668 588,73	66 400 306,11	0,00	66 400 306,11

W okresie sprawozdawczym Spółka dokonała zbycia 100% udziałów w Spółkach: Bukowińska Project Development Sp. z o.o. oraz Dzieci Warszawy Project Development Sp. z o.o.

3.5. Aktywa trwałe przeznaczone na sprzedaż

W okresie sprawozdawczym Spółka posiadała aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.

	31.12.2019	31.12.2018
Nieruchomości	36 700,69	0,00
Maszyny i urządzenia	5 291,84	0,00
Środki transportu	0,00	0,00
Razem:	41 992,53	0,00

3.6. Zapasy

	31.12.2019	31.12.2018
Materiały (według ceny nabycia)	31 299 703,37	26 456 601,06
Towary i pozostałe składniki	0,00	0,00
Zaliczki na poczet dostaw	29 057,05	10 295,00
Półprodukty i produkty w toku	4 546 886,00	1 011 066,88
Razem:	35 875 646,42	27 477 962,94
Materiały (według ceny nabycia)	31 299 703,37	26 456 601,06
Towary i pozostałe składniki	0,00	0,00
Zaliczki na poczet dostaw	29 057,05	10 295,00
Półprodukty i produkty w toku	4 546 886,00	1 011 066,88
Zapasy ogółem według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia oraz wartości netto możliwej do uzyskania	35 875 646,42	27 477 962,94

Materiały stanowią elementy składowe przeznaczone do wykorzystania w procesach produkcyjnych, do zużycia w działalności budowlanej.

Żadna kategoria zapasów nie stanowiła zabezpieczenia kredytów.

Koszty zapasów ujęte w pozycji „Koszt własny sprzedaży” wynosiły w 2019 roku 194 546 653,26.

3.7. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	31.12.2019	31.12.2018
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek brutto	4 404,29	4 404,29
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych brutto	0,00	0,00
Aktualizacja wartości długoterminowych należności	-369,67	-305,19
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług netto	4 034,62	4 099,10
Pozostałe należności długoterminowe brutto	2 596 000,00	2 596 000,00
Odpis aktualizujący pozostałe należności długoterminowe	0,00	0,00
Pozostałe należności długoterminowe netto	2 596 000,00	2 596 000,00
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek brutto	64 035 559,38	40 651 331,77
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych brutto	43 802 648,29	85 705 366,51
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	-15 563 036,87	-26 114 755,87
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług netto	92 275 170,80	100 241 942,41
Pozostałe należności krótkoterminowe brutto	8 099 368,99	5 785 810,31
Odpis aktualizujący pozostałe należności krótkoterminowe	0,00	-105 070,08
Pozostałe należności krótkoterminowe netto	8 099 368,99	5 680 740,23

Należności i zobowiązania wobec podmiotów powiązanych przedstawione są w nocie II.6.2.

Spółka dokonuje odpisów aktualizujących wartość należności, których zapłata budzi wątpliwości lub ich spłata jest mało prawdopodobna oraz dyskontuje należności handlowe długoterminowe, których zapłata nie jest zagrożona. Spółka zgodnie z MSSF 9 dokonała również wyceny wartości należności handlowych na bazie kalkulacji strat oczekiwanych. W tym celu przeprowadzono analizę należności handlowych i zastosowano uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności. Analizy dokonano na podstawie wskaźników oczekiwanego niewypełnienia zobowiązania ustalone na podstawie danych historycznych, obejmujących okres czterech lat z uwzględnieniem poziomu ryzyka kredytowego według typu dłużnika (publiczny, prywatny). Następnie na podstawie przeprowadzonej analizy oszacowano współczynnik oczekiwanych strat na koniec każdego przedziału czasowego, który w kolejnym kroku został dostosowany do przewidywanych przyszłych warunków ekonomicznych określonych na podstawie produktu krajowego brutto i skorygowany do 96,05%.

W wyniku zastosowania MSSF 9 utworzony został odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w kwocie 3 275 340,40 zł.

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne.

Wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług

	Razem	Nieprzeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne		
			1-180 dni	181-360 dni	>360 dni
31.12.2019	94 875 205,42	93 206 505,25	670 589,59	71 778,46	926 332,12
31.12.2018	102 842 041,51	99 730 230,82	1 233 592,67	215 638,92	1 662 579,10

3.8. Odpisy aktualizujące wartość aktywów krótkoterminowych

	Stan na 01.01.2019	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na 31.12.2019
Należności i roszczenia wątpliwe	18 225 350,83	6 821 488,45	12 759 142,81	12 287 696,47
Należności długoterminowe (dyskonto)	305,19	369,67	305,19	369,67
Utrata wartości należności handlowych – MSSF 9	7 994 475,12	3 275 340,40	7 994 475,12	3 275 340,40
Utrata wartości pożyczek – MSSF 9	747 388,16	908 479,78	747 388,16	908 479,78
Razem:	26 967 519,30	11 005 678,30	21 501 311,28	16 471 886,32

3.9. Pozostałe aktywa trwałe i pozostałe aktywa obrotowe

	31.12.2019	31.12.2018
Ubezpieczenia i gwarancje	6 875 562,33	7 672 798,32
Strata ze sprzedaży do leasingu zwrotnego	1 901 945,24	2 655 109,04
Inne (wydatki dotyczące następnych lat obrotowych)	255 635,11	221 398,78
Przygotowanie terenu do eksploatacji Górka Sobocka	921 620,60	1 052 183,53
Pozostałe aktywa trwałe – razem	9 954 763,28	11 601 489,67
Ubezpieczenia i gwarancje	4 323 038,58	3 577 047,83
Inne (wydatki dotyczące następnego roku obrotowego)	1 167 026,22	1 008 385,59
Odsetki należne z tyt. pożyczek udzielonych	1 492,28	401,60
Przygotowanie terenu do eksploatacji Górka Sobocka	130 562,88	130 562,89
Pozostałe aktywa obrotowe – razem	5 622 119,96	4 716 397,91

3.10. Środki pieniężne

	31.12.2019	31.12.2018
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty – razem	148 076 160,33	87 426 474,36
Rachunki bieżące	36 897 092,56	41 904 254,20
Depozyty do 1 roku	108 939 839,24	45 522 220,16
Środki pieniężne w drodze	2 239 228,53	0,00
Środki pieniężne w kasie	208 768,48	133 805,58
Razem – do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych	148 284 928,81	87 560 279,94
Ogółem środki pieniężne:	148 284 928,81	87 560 279,94

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, które dotyczyły:

- Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) w wysokości 564 627,20 zł;
- rachunków VAT w wysokości 3 225 703,55 zł.

3.11. Pozostałe aktywa finansowe

	31.12.2019	31.12.2018
Pozostałe aktywa finansowe – razem	134 881 347,02	121 429 733,47
w tym pożyczki udzielone:	135 789 826,80	122 177 121,63
Bukowińska Project Development (PL)	1 857,88	16 834 603,87
Grota-Roweckiego Project Development (PL)	0,00	0,00
Sikorki Project Development (PL)	73,97	24 086 683,72
Senatorska Project Development (PL)	3 381,37	14 135 680,52
Wilanów Project Development (PL)	6 170 610,52	22 665,76
Immo Park Warszawa (PL)	89 066,35	85 466,38
Immo Park Gdańsk (PL)	159 277,69	5 768,06
Mota-Engil Vermelo Sp. z o.o. (PL)	0,00	22 042 305,23
ME-Central Europe PPP Sp. z o.o. (PL)	135 942,09	126 881,12
ME-Central Europe PPP 2 (PL)	61 847,93	55 367,27
ME-Central Europe PPP 3 (PL)	62 401,96	55 907,79
ME-Central Europe PPP Road Sp. z o.o. (PL)	74 886,36	67 892,69
Grodkowska Project Development (PL)	0,00	3 103 066,26
Dzieci Warszawy Project Development	14 412,61	58 466,63
Project Development 1	-607,12	179 395,41
Project Development 2	0,00	25 274 612,00
Mota-Engil Real Estate Management (PL)	119 152 368,36	5 432 748,85

Kilińskiego PD (PL)	-14,30	4 641,56
Sołtysowska Project Development (PL)	5,70	5,70
Balic Project Development (PL)	0,00	1 055 910,71
Mota-Engil Central Europe (CZ)	4 013,75	4 006,57
Devonska Project Development (CZ)	0,00	994,81
M-Invest Slovakia Mierova (SK)	0,00	-13,12
Immo Park (PL)	1 225 866,02	1 027 624,54
Kilińskiego Property Investments (PL)	0,00	8 516 439,30
Dmowskiego Project Development (PL)	0,00	0,00
Mota-Engil S.G.P.S. (PT)	4 283 322,88	0,00
Mota-Engil Real Estate S.G.P.S. (PT)	47 763,79	0,00
Mota-Engil Europa (PT)	4 293 608,10	0,00
MEEC Africa (PT)	9 740,89	0,00
Odpisy aktualizujące pożyczek	-908 479,78	-747 388,16
Ogółem pozostałe aktywa finansowe:	134 881 347,02	121 429 733,47

Pozzczególne pozycje pozostałych aktywów finansowych na 31 grudnia 2019 roku uwzględniają wartość wyceny pozycji w walutach obcych. □

4. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/rezerwowe

4.1. Kapitał podstawowy (akcyjny)

	Ilość akcji		Wartość nominalna akcji	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Akcje serii A	680 000	680 000	1 360 000,00	1 360 000,00
Akcje serii B	650 000	650 000	1 300 000,00	1 300 000,00
Akcje serii C	4 000 000	4 000 000	8 000 000,00	8 000 000,00
Akcje serii D	3 000 250	3 000 250	6 000 500,00	6 000 500,00
Akcje serii E	6 669 750	6 669 750	13 339 500,00	13 339 500,00
Akcje serii F	6 500 000	6 500 000	13 000 000,00	13 000 000,00
Akcje serii G	18 500 000	18 500 000	37 000 000,00	37 000 000,00
Akcje serii H	15 449 400	15 449 400	30 898 800,00	30 898 800,00
Akcje serii I	32 250 600	32 250 600	64 501 200,00	64 501 200,00
Akcje serii J	12 300 000	12 300 000	24 600 000,00	24 600 000,00
Akcje serii K	10 000 000	0	20 000 000,00	0,00
Razem:	110 000 000	100 000 000	220 000 000,00	200 000 000,00

Wszystkie akcje Spółki są opłaconymi w pełni akcjami imiennymi, nieuprzywilejowanymi o wartości nominalnej 2,00 PLN.

Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 2 sierpnia 2019 roku został podwyższony kapitał zakładowy z 200 000 000,00 PLN do kwoty 220 000 000,00 PLN, w drodze emisji 10 000 000 sztuk akcji zwykłych imiennych serii „K” o wartości nominalnej 2,00 PLN w zamian za wkład pieniężny, co oznacza, że kapitał zakładowy wzrósł o kwotę 20 000 000,00 PLN. Wszystkie nowo wyemitowane akcje objęła Mota-Engil Central Europe Management SGPS S.A. za cenę emisyjną 2,00 PLN za każdą akcję.

W związku z podwyższeniem kapitału spółka poniosła następujące koszty:

- opłatę notarialną w wysokości 4 305 PLN brutto;
- podatek od czynności cywilnoprawnych w wysokości 100 000 PLN.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku 100% akcji posiada Mota-Engil Central Europe Management SGPS S.A.

4.2. Pozostałe składniki kapitałów własnych

	31.12.2019	31.12.2018
Pozostały kapitał zapasowy, w tym:	9 605 639,16	19 815 210,79
- utworzony zgodnie z art. Art. 396 §1 KSH na pokrycie strat, stanowiący 8% zysków za dany rok;	0,00	3 353 626,21
- kapitał zapasowy powstały z połączenia Spółek zależnych.	9 605 639,16	16 461 584,58
Kapitał rezerwowy z przeliczenia Oddziałów	-14 102,00	-12 251,65
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny	22 635,90	22 635,90
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty	-23 806 068,53	-36 708 682,48
Razem:	-14 191 895,47	-16 883 087,44

Zysk z roku 2019 Spółka planuje przeznaczyć na pokrycie strat z lat ubiegłych. □

5. Zobowiązania długoterminowe i krótkoterminowe

5.1. Zobowiązania długoterminowe

Stan na 31.12.2019

	od 1 do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Rezerwy długoterminowe	16 614 406,75	457 427,00	2 964 346,00	20 036 179,75
Zobowiązania długoterminowe wobec jednostek powiązanych:	0,00	0,00	0,00	0,00
- z tytułu pożyczki;	0,00	0,00	0,00	0,00
- z tytułu dostaw i usług.	0,00	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania długoterminowe wobec jednostek pozostałych:	119 054 980,20	34 824 681,34	14 586 111,04	168 465 772,58
- z tytułu kredytów bankowych;	8 400 000,00	14 600 000,00	0,00	23 000 000,00
- z tytułu dostaw i usług;	6 927 299,85	6 121 020,24	2 974 087,08	16 022 407,17
- z tytułu leasingu finansowego;	27 218 496,36	14 101 939,80	10 436 707,15	51 757 143,31
- zaliczki otrzymane;	76 170 367,40	0,00	0,00	76 170 367,40
- fundusz likwidacyjny zakładów górniczych;	0,00	0,00	1 175 316,81	1 175 316,81
- pozostałe.	338 816,59	1 721,30	0,00	340 537,89
Razem zobowiązania długoterminowe:	135 669 386,95	35 282 108,34	17 550 457,04	188 501 952,33

Stan na 31.12.2018

	od 1 do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Rezerwy długoterminowe	16 636 608,75	406 978,00	2 897 117,00	19 940 703,75
Zobowiązania długoterminowe wobec jednostek powiązanych:	17 285 588,92	0,00	0,00	17 285 588,92
- z tytułu pożyczki.	17 285 588,92	0,00	0,00	17 285 588,92
Zobowiązania długoterminowe wobec jednostek pozostałych:	66 129 989,92	11 417 692,42	3 176 213,99	80 723 896,33
- z tytułu dostaw i usług;	5 782 297,88	5 923 159,91	2 123 294,38	13 828 752,17
- z tytułu leasingu finansowego;	14 650 627,66	5 479 389,17	0,00	20 130 016,83
- z tytułu umów;	44 949 265,27	0,00	0,00	44 949 265,27
- fundusz likwidacyjny zakładów górniczych;	0,00	0,00	1 052 919,61	1 052 919,61
- pozostałe.	747 799,11	15 143,34	0,00	762 942,45
Razem zobowiązania długoterminowe:	100 052 187,59	11 824 670,42	6 073 330,99	117 950 189,00

5.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu

Leasing

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów, oraz wartość opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	31.12.2019		31.12.2018	
	Opłaty minimalne (kapitał)	Wartość opłat (netto)	Opłaty minimalne (kapitał)	Wartość opłat (netto)
W okresie 1 roku	18 165 903,39	20 233 962,43	8 289 585,28	9 126 569,57
W okresie od 1 do 5 lat	51 757 143,31	62 486 590,86	20 130 016,83	21 141 173,19
Powyżej 5 lat	0,00	0,00	0,00	0,00
Opłaty leasingowe ogółem:	69 923 046,70	82 720 553,29	28 419 602,11	30 267 742,76
- krótkoterminowe;	18 165 903,39		8 289 585,28	
- długoterminowe.	51 757 143,31		20 130 016,83	

Leasing ujęty w kosztach usług

Przedmiot leasingu	Leasing aktywów o niskiej wartości	Leasing krótkoterminowy
Biura	0,00	1 250 387,75
Grunty i działki	46 698,50	333 074,97
Wypożyczenie techniczne/kontenery	640 678,33	0,00
Lokale mieszkalne na potrzeby zakwaterowania pracowników	587 007,88	1 843 192,94
Samochody	0,00	263 240,41
Razem:	1 274 384,71	3 689 896,07

5.3. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

	31.12.2019	31.12.2018
Krótkoterminowe		
Kredyty w rachunku bieżącym	39 467 717,25	15 242 215,74
Kredyty pozostałe – część przypadająca do spłaty w ciągu 12 miesięcy	7 000 000,00	46 400 000,00
Zobowiązania krótkoterminowe wobec jednostek powiązanych – pożyczki	23 899,00	38 728 157,51
Zobowiązania krótkoterminowe wobec jednostek powiązanych – odsetki od pożyczek	18 863,93	60 686,96
Razem pożyczki i kredyty krótkoterminowe:	46 510 480,18	100 431 060,21
	31.12.2019	31.12.2018
Długoterminowe		
Kredyty pozostałe – część przypadająca do spłaty po 12 miesiącach	23 000 000,00	0,00
Zobowiązania długoterminowe wobec jednostek powiązanych – pożyczki	0,00	17 285 588,92
Zobowiązania długoterminowe wobec jednostek powiązanych – odsetki od pożyczek	0,00	0,00
Razem pożyczki i kredyty długoterminowe:	23 000 000,00	17 285 588,92

5.4. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na renty inwalidzkie lub emerytury jednorazowe odprawy w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia. Odprawa jest zwiększona z tytułu łącznego stażu w Mota-Engil Central Europe S.A. oraz we wszystkich przedsiębiorstwach, których Mota-Engil Central Europe S.A. jest następcą prawnym w stosunkach pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	2019	2018
Bilans otwarcia	2 616 819,00	2 306 807,00
Wykorzystanie rezerwy	-279 448,77	-204 822,40
Rozwiązanie rezerwy	0,00	0,00
Utworzenie rezerwy	466 519,77	514 834,40
Bilans zamknięcia	2 803 890,00	2 616 819,00

Główne założenia przyjęte przez aktuariusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31.12.2019	31.12.2018
Stopa dyskontowa (proc.)	2,1	2,6
Przewidywany wskaźnik inflacji (proc.)	2,5	2,5
Wskaźnik rotacji pracowników (proc.)	14,5	11,9
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (proc.)	3,5	3,5

5.5. Rezerwy – zmiana stanu

Zmiana stanu rezerw na 31.12.2019

	Stan na 01.01.2019	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Zwiększenia	Stan na 31.12.2019
Na świadczenia emerytalne i podobne	5 294 404,36	2 934 099,97	22 934,16	4 038 895,48	6 376 265,71
Na koszty usług obcych	99 019 337,22	99 019 337,22	0,00	107 122 726,93	107 122 726,93
Na roboty gwarancyjne	21 880 289,00	6 600 473,42	0,00	6 321 865,42	21 601 681,00
Na odsetki od kredytów i innych zobowiązań	3 936 654,08	3 936 654,08	0,00	3 256 455,00	3 256 455,00
Na rekultywację gruntów kopalnianych	1 280 000,00	0,00	0,00	0,00	1 280 000,00
Rezerwy razem:	131 410 684,66	112 490 564,69	22 934,16	120 739 942,83	139 637 128,64
w tym:					
- pozostałe rezerwy długoterminowe:					20 036 179,75
- rezerwy krótkoterminowe:					119 600 948,89

Rezerwy długoterminowe obejmują:

- rezerwę na roboty gwarancyjne w kwocie 16 201 260,75 zł, przewidzianą do rozliczenia w okresie pięciu lat;
- rezerwę na rekultywację gruntów w wysokości 1 280 000 zł
- oraz na świadczenia pracownicze w kwocie 2 554 919 zł.

Rezerwy krótkoterminowe obejmują:

- rezerwę na podwykonawców w kwocie 106 177 933,49 zł;
- rezerwę na roboty gwarancyjne w kwocie 5 400 420,25 zł;
- rezerwę na niewykorzystane urlopy w kwocie 3 572 375,71 zł;
- rezerwę na odprawy emerytalne w kwocie 248 971 zł;
- rezerwę na odsetki w kwocie 3 256 455,00 zł;
- rezerwę na pozostałe koszty w kwocie 944 793,44 zł.

Zmiana stanu rezerw na 31.12.2018

	Stan na 01.01.2018	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Zwiększenia	Stan na 31.12.2018
Na świadczenia emerytalne i podobne	4 650 190,96	2 529 940,42	18 265,94	3 192 419,76	5 294 404,36
Na koszty usług obcych	73 807 355,98	73 807 355,98	0,00	99 019 337,22	99 019 337,22
Na roboty gwarancyjne	22 754 825,75	7 208 358,20	15 546 467,55	21 880 289,00	21 880 289,00
Na odsetki od kredytów i innych zobowiązań	2 637 620,54	2 637 620,54	0,00	3 936 654,08	3 936 654,08
Na rekultywację gruntów kopalinianych	1 280 000,00	0,00	0,00	0,00	1 280 000,00
Rezerwy razem:	105 129 993,23	86 183 275,14	15 564 733,49	128 028 700,06	131 410 684,66
w tym:					
- pozostałe rezerwy długoterminowe:					19 940 703,75
- rezerwy krótkoterminowe:					111 469 980,91

5.6. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

	31.12.2019	31.12.2018
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług brutto wobec pozostałych podmiotów	18 170 041,77	14 893 622,17
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec podmiotów powiązanych	0,00	0,00
Aktualizacja zobowiązań długoterminowych (dyskonto)	-2 147 634,60	-1 064 870,00
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług – ogółem	16 022 407,17	13 828 752,17
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług brutto wobec pozostałych jednostek	108 388 021,69	137 913 603,88
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec podmiotów powiązanych	2 389 245,14	11 444 009,93
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług – ogółem	110 777 266,83	149 357 613,81
Zobowiązania z tytułu zaliczek otrzymanych	94 847 368,25	27 643 341,42

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu zaliczek otrzymanych – ogółem:	94 847 368,25	27 643 341,42
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	18 165 903,39	8 289 585,28
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe z tytułu leasingu – ogółem:	18 165 903,39	8 289 585,28
Zobowiązania finansowe z tytułu factoringu odwrotnego	77 290 428,92	82 239 720,95
Zobowiązania finansowe z tytułu factoringu odwrotnego – ogółem:	77 290 428,92	82 239 720,95
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	0,00	2 904 597,07
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego – ogółem:	0,00	2 904 597,07
Podatek VAT	27 563 597,42	16 688 702,73
PFRON	132 638,40	56 562,00
Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 678 993,00	1 696 951,00
Ubezpieczenia społeczne	5 649 442,49	5 009 320,30
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	6 192 551,29	5 255 139,47
ZFŚS	857 986,33	1 127 729,95
Fundusz likwidacyjny zakładów górniczych	0,00	0,00
Inne zobowiązania	2 037 355,26	1 122 440,17
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe – ogółem:	44 112 564,19	30 956 845,62

Należności i zobowiązania wobec podmiotów powiązanych przedstawione są w nocie II.6.2.

Zgodnie z polityką rachunkowości Spółka dokonuje dyskontowania wartości zobowiązań długoterminowych.

Poniżej przedstawiono analizę zobowiązań z tytułu dostaw i usług nieprzeterminowanych i przeterminowanych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku.

Zmiana stanu zobowiązań finansowych

	Stan na 01.01.2019	Zmiany w grupie	Zmiany w zaciągniętych zobowiązaniach leasingowych	Różnice kursowe	Inne rozliczenia bezpłatowe	Przepływy pieniężne	Stan na 31.12.2019
Kredyty rachunku bieżącym	15 242 215,74	0,00	0,00	0,00	0,00	24 225 501,51	39 467 717,25
Kredyty – pozostałe	46 400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-16 400 000,00	30 000 000,00
Pożyczki	56 074 433,39	18 694,17	0,00	155 437,40	-60 440,55	-56 145 361,48	42 762,93
Leasingi	28 419 602,11	0,00	57 747 748,09	0,00	0,00	-16 244 303,50	69 923 046,70
Razem:	146 136 251,24	18 694,17	57 747 748,09	155 437,40	-60 440,55	-64 564 163,47	139 433 526,88

Wiekowanie zobowiązań z tytułu dostaw i usług

	Razem	Nieprzeterminowane	Przeterminowane		
			1-180 dni	181-360 dni	>360 dni
31.12.2019	126 799 674,00	118 143 962,48	8 527 801,92	65 187,50	62 722,10
31.12.2018	163 186 365,98	134 299 072,47	28 704 572,87	107 815,16	74 905,48
				01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym				857 824,20	778 484,40

5.7. Zobowiązania warunkowe

	31.12.2019	31.12.2018
Gwarancje bankowe	183 708 222,42	239 566 040,48
Gwarancje ubezpieczeniowe	443 426 403,11	285 059 801,11
Razem zobowiązania warunkowe:	627 134 625,53	524 625 841,59

Zobowiązania warunkowe głównie związane są z realizacją prowadzonych przez Spółkę kontraktów budowlanych.

5.8. Prawne zabezpieczenie zobowiązań na majątku Spółki

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka Mota-Engil Central Europe S.A. miała następujące prawne zabezpieczenia zobowiązań na majątku:

1. Kredyt Średnioterminowy w banku SOCIÉTÉ GÉNÉRALE S.A. oddział w Polsce na kwotę 30 000 000,00 PLN (saldo na 31 grudnia 2019 roku wynosi 29.534.610,29 zł);

- hipotekę łączną do kwoty 34 500 000,00 zł na nieruchomościach położonych w Gminie Strzelin.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka nie posiadała innych zobowiązań zabezpieczonych na jej majątku.

5.9. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Wobec obowiązującej Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom GAAR, która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce, organ podatkowy może dokonać innej interpretacji przepisów podatkowych lub zmienić podejście do wydawanych interpretacji podatkowych, co może potencjalnie wpłynąć na powstanie zobowiązania podatkowego za okresy przeszłe lub możliwość realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. W ocenie Zarządu, uwzględniając przepisy GAAR, nie występuje konieczność korekty bieżącego lub odroczonego podatku dochodowego za bieżący okres sprawozdawczy.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań z tego tytułu. □

6. Informacje o podmiotach powiązanych

6.1. Jednostka dominująca całej Grupy

Spółka funkcjonuje w ramach grupy kapitałowej Mota-Engil SGPS S.A., która jest wobec spółki podmiotem dominującym najwyższego szczebla. Podmiotem dominującym wobec Spółki jest Mota-Engil Central Europe Management SGPS S.A. będąca w posiadaniu 100% akcji.

6.2. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Transakcje z jednostkami powiązanymi odbywały się na warunkach równoważnych tym obowiązującym w transakcjach przeprowadzanych na warunkach rynkowych.

W wyniku dokonanych transakcji z podmiotami powiązanymi stan należności i zobowiązań oraz wartość sprzedaży i zakupów prezentuje się następująco:

Transakcje z podmiotami powiązanymi

	31.12.2019	31.12.2018
Mota-Engil Central Europe (CZ)		
Zakupy	8 083,63	2,51
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	13 733,05	948,51
Sprzedaż	561 096,96	3 829 260,74
Należności z tytułu dostaw i usług	700 133,18	19 352,07
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	4 013,75	4 006,57
Kilińskiego Project Development Sp. z o.o. (PL)		
Sprzedaż	17 760,00	5 250,00
Należności z tytułu dostaw i usług	62 607,00	12 472,20
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	-14,30	4 641,56
Dmowskiego Project Development Sp. z o.o. (PL)		
Sprzedaż	17 580,00	6 774,44
Należności z tytułu dostaw i usług	9 138,90	811 918,61
Devonska Project Development (CZ)		
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	0,00	994,81
Sprzedaż	0,00	0,00
Immo Park Sp. z o.o. (PL)		
Sprzedaż	161 619,06	63 564,70
Należności z tytułu dostaw i usług	15 629,63	6 380,65
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	7 132 827,45	6 934 585,97
Kilińskiego Property Investments Sp. z o.o. (PL)		
Zakupy	394 544,88	349 352,59
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	774 283,85	388 667,00
Zobowiązania z tytułu pożyczek i odsetek	25 127,34	84 580,50
Sprzedaż	8 992 654,79	29 244 139,45
Należności z tytułu dostaw i usług	307,50	7 194 188,84
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	0,00	8 516 439,30

Immo Park Warszawa Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	16 620,00	4 620,00
Należności z tytułu dostaw i usług	67 337,42	27 214,82
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	89 066,35	85 466,38

Immo Park Gdańsk Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	149 517,80	4 620,00
Należności z tytułu dostaw i usług	270 605,71	26 140,31
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	159 277,69	5 768,06
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 306,26	1 306,26
Zakupy	0,00	1 062,00

ME Vermelo Sp. z o.o. (PL)

Zakupy	0,00	311 717,74
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0,00	255 116,22
Sprzedaż	126 200,02	32 503 649,46
Należności z tytułu dostaw i usług	4 838 224,52	20 160 396,46
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	0,00	22 042 305,23

ME-Central Europe PPP Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	16 620,00	4 620,00
Należności z tytułu dostaw i usług	68 085,65	27 963,05
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	135 942,09	126 881,12

ME-Central Europe PPP 2 Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	16 620,00	4 620,00
Należności z tytułu dostaw i usług	61 840,67	21 718,07
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	61 847,93	55 367,27

ME-Central Europe PPP Road Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	16 620,00	4 590,00
Należności z tytułu dostaw i usług	62 112,49	21 989,89
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	74 886,36	67 892,69

ME-Central Europe PPP 3 Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	16 620,00	4 620,00
Należności z tytułu dostaw i usług	59 400,76	19 278,16
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	62 401,96	55 907,79

Wileńska Project Development Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	240,00	1 305,00
----------	--------	----------

ME Real Estate Management Sp. z o.o. (PL)

Zakupy	-50 489,70	50 489,70
Sprzedaż	1 554 691,64	1 402 523,24
Należności z tytułu dostaw i usług	2 039 501,57	2 432 603,23
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	119 152 368,36	5 432 748,85
Pozostałe należności z tyt. umowy sprzedaży udziałów	3 005 000,00	0,00
Sprzedaż udziałów	2 995 000,00	0,00

Kordylewskiego Project Development Sp. z o.o. (PL)

Należności z tytułu dostaw i usług	20 206,44	6 273,00
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	74 730,03	74 730,03
Sprzedaż	5 960,00	5 070,00

Sołtysowska Project Development Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	50 830,31	15 939,75
Należności z tytułu dostaw i usług	27 853,23	19 118,16
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	5,70	5,70
Pozostałe należności	547,37	797,37

Sikorki Project Development Sp. z o.o. (PL)

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0,00	155 877,19
Sprzedaż	62 262,67	2 011 741,71
Należności z tytułu dostaw i usług	14 152,15	3 198 091,78
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	73,97	24 086 683,72

Balice Project Development Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	34 277,13	18 742,46
Należności z tytułu dostaw i usług	4 671,01	11 957 171,61
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	0,00	1 055 910,71

Grota-Roweckiego Project Development Sp. z o.o. (PL)

Zakupy	0,00	37 811,67
Sprzedaż	26 520,00	68 514,31
Należności z tytułu dostaw i usług	415 220,61	290 631,57

Grodkowska Project Development Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	17 633 986,43	21 278,00
Prace niezafakturowane	1 325 246,73	0,00
Należności z tytułu dostaw i usług	349 349,39	124 303,80
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	0,00	3 103 066,26
Zakupy	120 238,33	0,00

Bukowińska Project Development Sp. z o.o. (PL)

Zakupy	106 763,31	143 716,32
Sprzedaż	10 322 420,20	17 340 874,22
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0,00	17 649,98
Należności z tytułu dostaw i usług	3 517 920,23	6 448 152,95
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	1 857,88	16 834 603,87

Senatorska Project Development Sp. z o.o. (PL)

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2 029,50	20 962,73
Zakupy	172 410,79	30 269,48
Sprzedaż	17 669 105,34	30 721 790,85
Należności z tytułu dostaw i usług	7 217 174,29	5 166 467,89
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	3 381,37	14 135 680,52
Zaliczki otrzymane	0,00	2 066 922,28

Dzieci Warszawy Project Development Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	17 400,00	4 800,00
Należności z tytułu dostaw i usług	34 304,70	3 062,70
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	14 412,61	58 466,63

29 Listopada Project Development Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	17 280,00	4 800,00
Należności z tytułu dostaw i usług	85 042,20	18 277,80

Project Development 1 Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	18 540,00	6 770,00
Należności z tytułu dostaw i usług	24 390,90	11 463,60
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	-607,12	179 395,41

Project Development 2 Sp. z o.o. (PL)

Sprzedaż	30 574 283,42	23 340 810,29
Należności z tytułu dostaw i usług	11 598,65	13 972 911,51

Należności z tytułu pożyczek i odsetek	0,00	25 274 612,00
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	473 901,15	142 694,48
Zakupy	314 618,73	158 803,82
Prace niezafakturowane	2 298 227,82	2 474 900,52

Wilanów Project Development Sp. z o.o. (PL)

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0,00	415 796,69
Zakupy	0,00	368 900,48
Sprzedaż	1 054 959,00	6 280 507,53
Należności z tytułu dostaw i usług	0,00	11 068 474,40
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	6 170 610,52	22 665,76

Mota-Engil Magyarorszag Zrt (HU)

Sprzedaż	12 915,19	0,00
Należności z tytułu dostaw i usług	112 450,02	100 787,46

ME-Real Estate (HU)

Sprzedaż	12 915,19	0,00
Należności z tytułu dostaw i usług	369 130,64	41 996,42

Hungaria Hotel (HU)

Sprzedaż	5 374,81	0,00
Należności z tytułu dostaw i usług	2 129,26	116,96

Mota-Engil Central Europe Business Support Center Sp. z o.o. (PL)

Zakupy	0,00	10 174 463,99
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0,00	1 742 314,51
Sprzedaż	0,00	1 331 632,95
Należności z tytułu dostaw i usług	0,00	1 737 094,82
Zakupy – rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00

Bay 6.3 (Hun)

Sprzedaż	0,00	0,00
Należności z tytułu dostaw i usług	7 781,19	0,00

Bay Park (HU)

Sprzedaż	645,20	0,00
Należności z tytułu dostaw i usług	0,00	116,96

Obol Invest (HU)

Zobowiązania z tytułu pożyczek i odsetek	5,40	5,46
Należności z tytułu dostaw i usług	49 242,22	701,76
Sprzedaż	2 579,81	0,00

Obol XI (Hun)

Sprzedaż	2 579,81	0,00
Należności z tytułu dostaw i usług	17 514,20	269,83

Ekośrodowisko Sp. z o.o. (PL)

Należności z tytułu dostaw i usług	47 456,12	7 589,10
Sprzedaż	19 312,21	10 824,45

MESP SA (PT)

Zakupy	938 773,92	1 289 788,63
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	627 151,64	330 818,05
Zakupy – rozliczenia międzyokresowe	972 381,56	65 229,90
Sprzedaż	0,00	668 392,78

Mota-Engil SGPS S.A. (PT)

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	29 852,77	5 513 384,76
Zobowiązania z tytułu pożyczek i odsetek	17 630,19	38 700 000,00
Należności z tytułu dostaw i usług	4 072,68	4 076,88
Należność z tytułu pożyczek i odsetek	4 283 322,88	0,00
Zakupy	8 023,61	6 360 276,13
Pozostałe przychody (korekta kosztów z lat poprzednich)	6 351 478,35	0,00

Mota-Engil Central Europe SGPS S.A. (PT)

Sprzedaż udziałów	0,00	5 020 004,15
Należności z tytułu dostaw i usług	166 221,75	0,00
Należności z tytułu pożyczek i odsetek	47 763,79	0,00
Pozostałe należności z tyt. umowy cesji	105 513,71	0,00

Mota-Engil Engenharia E Construção S.A. (PT)

Zakupy	8 145,79	645 169,30
Rozliczenie kosztów konsorcjum	-6 406 581,79	-47 513 486,67
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	204 073,81	1 154,14
Zobowiązania z tytułu pożyczek i odsetek	0,00	17 289 847,43
Sprzedaż	54 947 094,58	104,00
Należności z tytułu dostaw i usług	22 751 298,29	104,00

ME Europa (PT)

Należności z tytułu pożyczek i odsetek	4 293 608,10	0,00
--	--------------	------

Mota-Engil Engenharia E Construção S.A. Oddział Polska

Zakupy	200 545,65	1 876 611,56
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	188 183,08	2 382 589,38
Sprzedaż	214 538,84	915 487,17
Należności z tytułu dostaw i usług	145 616,63	739 988,24

Martifer Polska Sp. z o.o. Gliwice (PL)

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0,00	0,00
Należności z tytułu dostaw i usług	6 506,95	6 506,95

Mota-Engil Africa

Sprzedaż	0,00	257 055,60
----------	------	------------

ME Środowisko (PL)

Należności z tytułu dostaw i usług	47 970,00	0,00
Sprzedaż	12 000,00	0,00

Mota-Engil Engenharia Oddział Rumunia

Należności z tytułu dostaw i usług	77,89	0,00
Sprzedaż	3 881,28	0,00

Mota-Engil Engenharia Oddział Węgry

Należności z tytułu dostaw i usług	5 961,90	0,00
Sprzedaż	5 166,07	0,00

ME Investitii AV SRL (RO)

Należności z tytułu dostaw i usług	92 409,75	0,00
Sprzedaż	5 592,62	0,00

Mota-Engil-Eng.E Construcão Africa (PT)

Należności z tytułu pożyczek i odsetek	9 740,89	0,00
--	----------	------

7. Połączenie Spółek

7.1. Przejęcie jednostki

Zgodnie z Postanowieniem Sądu z dnia 31 grudnia 2018 roku zostało dokonane połączenie Spółki z Mota-Engil Central Europe Business Support Center Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie. Połączenie nastąpiło na podstawie Art. 492. Dnia 1 stycznia 2019 roku dokonano przeniesienia majątku spółki przejmowanej na Spółkę Przejmującą (Mota-Engil Central Europe S.A.).

Spółka Przejmowana była pod wspólną kontrolą Spółki przejmującej, w związku z czym zastosowano do rozliczenia transakcji połączenia metodę analogiczną do metody łączenia udziałów.

Rozliczenie połączenia dokonano poprzez sumowanie poszczególnych aktywów i pasywów według stanu na dzień Połączenia.

Szczegóły dotyczące przejęcia jednostki zaprezentowano w tabeli poniżej.

Wyszczególnienie	Opis/Dane liczbowe (PLN)
Nazwa spółki przejętej	Mota-Engil Central Europe Business Support Center Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie
Główny przedmiot działalności	świadczenie usług wspólnych
Data wpisu do KRS	31.12.2018
Wartość posiadanych udziałów	658 588,73
Wartość przejętych aktywów	4 616 859,61
Wartość firmy na dzień przejęcia kontroli	0,00
Wartość przejętych zobowiązań	3 591 831,21
Zysk netto	35 461,12
Zysk/strata z lat ubiegłych	0,00
kapitał zapasowy	939 567,28
Wartość z rozliczenia połączenia/zmiana w kapitale własnym	-608 588,73

Spółka na dzień połączenia posiadała 100% udziałów w spółce przejmowanej, w związku z tym połączenie nastąpiło bez podwyższenia kapitału Spółki przejmującej i bez wydania akcji spółki przejmującej wspólnikom Spółki przejmowanej.

7.2. Analiza ujętych aktywów i zobowiązań na dzień połączenia

Ujęte kwoty możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań Mota-Engil Central Europe Business Support Center Sp. z o.o. w MECIE

	Wartość w chwili połączenia (PLN)
AKTYWA TRWAŁE:	97 971,17
Wartość firmy	0,00
Wartości niematerialne i prawne	88 700,00
Rzeczowy aktywa trwałe	9 271,17
Inwestycje długoterminowe	0,00
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00
AKTYWA OBROTOWE:	4 518 888,44
Zapasy	0,00
Należności krótkoterminowe	4 377 014,07
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	127 804,17
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	14 070,20
ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA:	3 591 831,21
Rezerwy na zobowiązania	418 940,05
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	3 172 891,16
Rozliczenie międzyokresowe	0,00
ZMIANY W KAPITALE WŁASNYM	975 028,40
Zysk netto	35 461,12
Zysk/strata z lat ubiegłych	0,00
Kapitał zapasowy	939 567,28
Różnica pomiędzy przejętymi aktywami i pasywami	50 000,00

7.3. Wartość powstała z tytułu przejęcia Spółek

Wartość nabytych aktywów (PLN)	4 616 859,61
Wartość nabytych zobowiązań i składników kapitału własnego (PLN)	4 566 859,61
Wartość udziałów w jednostce przejmowanej (PLN)	658 588,73
Wartość zmniejszająca kapitał własny (PLN)	-608 588,73

W momencie połączenia Spółek powstała ujemna różnica pomiędzy wartością możliwych do zidentyfikowania aktywów netto nad wartością poprzednio posiadanych udziałów w spółce przejmowanej, którą ujęto w pozycji kapitał powstały z połączenia. □

8. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Polityka zarządzania ryzykiem finansowym Spółki służy minimalizacji ewentualnych ujemnych skutków wywołanych niepewnością właściwą rynkom finansowym. Niepewność ta, znajdująca odbicie w rozmaitych aspektach, wymaga szczególnej uwagi oraz podejmowania konkretnych, skutecznych środków w toku zarządzania ryzykiem finansowym.

Działania polegające na zarządzaniu ryzykiem finansowym są koordynowane przez Dział Finansowy, pod bezpośrednim nadzorem Dyrektora Finansowego Spółki, przy wsparciu Działu Controllingu oraz są prowadzone zgodnie z wytycznymi zatwierdzonymi przez Zarząd.

Podejście Spółki do zarządzania ryzykiem finansowym jest ostrożne i zachowawcze. Charakteryzuje je stosowanie instrumentów pochodnych w celu zabezpieczenia ryzyka, w stosownych okolicznościach, czemu zawsze towarzyszy punkt widzenia, że ryzyko to jest powiązane ze zwykłą, rutynową działalnością Spółki. Instrumenty pochodne ani inne instrumenty finansowe nigdy nie są traktowane z nastawieniem spekulacyjnym.

Różne rodzaje ryzyka finansowego korelują ze sobą, a rozmaite środki zarządzania nimi, choć swoiste dla każdego z rodzajów ryzyka, są w dużej mierze ze sobą powiązane. Taka korelacja służy osiągnięciu tego samego, wspólnego celu, jakim jest ograniczenie niestabilności przepływów gotówkowych oraz spodziewanych zwrotów.

Główne instrumenty finansowe, z których korzysta Spółka to: kredyty bankowe, pożyczki, umowy leasingu finansowego zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

	31.12.2019	31.12.2018
Aktywa finansowe		
Środki pieniężne	148 284 928,81	87 560 279,94
Pożyczki	140 788 308,45	127 336 694,90
Należności handlowe	92 279 205,42	100 246 041,51
Razem aktywa finansowe:	381 352 442,68	315 143 016,35
	31.12.2019	31.12.2018
Zobowiązania finansowe		
Kredyty i pożyczki	69 510 480,18	117 716 649,13
Pozostałe zobowiązania finansowe z tyt. leasingu	69 923 046,70	28 419 602,11
Pozostałe zobowiązania finansowe z tyt. factoringu	77 290 428,92	82 239 720,95
Zobowiązania handlowe	126 799 674,00	163 186 365,98
Razem zobowiązania finansowe:	343 523 629,80	391 562 338,17

Poza tym Spółka posiada zobowiązania warunkowe wykazane w nocie II.5.7.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

8.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych (pożyczek i kredytów długoterminowych). Spółka korzysta ze zobowiązań o oprocentowaniu zmiennym, opartym o WIBOR 1M i 3M. Celem strategii zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest optymalizacja kosztów zadłużenia oraz zapewnienie, by zobowiązania finansowe nie stały się nadmiernie niestabilne — co oznacza kontrolę i zmniejszanie ryzyka ponoszenia strat w wyniku wahań stóp procentowych, do których indeksowany jest dług Spółki, w całości denominowany w PLN. W 2019 i 2018 roku Spółka nie zawierała kontraktów na zamianę stóp procentowych.

8.2. Wrażliwość na wahania stóp procentowych

Przedstawioną poniżej analizę wrażliwości oparto o stopień narażenia na ryzyko zmiany poziomu stóp procentowych dla pozycji zobowiązań na dzień bilansowy z tytułu kredytów bankowych. Na potrzeby analizy założono, że kwota zobowiązań z tytułu kredytów niespłaconych na dzień bilansowy była niezapłacona przez cały rok. Gdyby stopy procentowe były o 1 punkt procentowy wyższe/niższe, a wszystkie inne zmienne zachowały stałą wartość, to wynik netto Spółki zmalałby/wzrósłby o 242 164 zł, głównie w efekcie zmian kwoty kosztów odsetkowych.

8.3. Ryzyko walutowe

Spółka jest narażona na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje przede wszystkim w wyniku ustalania wartości przychodów w zawieranych kontraktach w EUR, podczas gdy większość zakupów wyrażona jest w walucie sprawozdawczej jednostki. W powyższych przypadkach Spółka zawiera transakcje „outright forward” w taki sposób, aby odpowiadały one warunkom zabezpieczanych pozycji i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia. W ujęciu historycznym narażenie Spółki na ryzyko wahań kursowych pojawiało się tylko wyjątkowo i miało nieistotny charakter, dzięki czemu zyski Spółki były mniej podatne na wahania kursowe. Ponieważ w okresie sprawozdawczym nie wystąpiło ryzyko walutowe, Spółka nie zawierała transakcji „outright forward”.

8.4. Ryzyko kredytowe

Spółka stara się zawierać transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Narażenie Spółki na ryzyko kredytowe jest bardzo niewielkie, jako że jej najwięksi klienci (odpowiadający za ponad 95% przychodów Spółki) to podmioty z sektora publicznego, zatem Spółka jest w bardzo ograniczonym zakresie zdana na należności z tytułu sprzedaży materiałów — wierzytelności zabezpieczonych kontraktowo.

Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest ograniczone. Łagodzenie ryzyka kredytowego ma charakter prewencyjny, następuje bowiem jeszcze przed jego wystąpieniem, dzięki wsparciu podmiotów udzielających informacji o ryzyku kredytowym oraz przedstawiających profile takiego ryzyka, dostarczając tym samym podstaw do decyzji o przedłużeniu kredytu. Następnie, po przedłużeniu kredytu, łagodzenie ryzyka polega na zorganizowaniu oraz utrzymywaniu struktur kontroli kredytu, a w szczególnych przypadkach na występowaniu z roszczeniem z tytułu zabezpieczenia kredytu wobec poręczycieli na rynku.

Środki te umożliwiają utrzymywanie wierzytelności klientów na poziomie niezagrażającym stabilnej sytuacji finansowej Spółki.

8.5. Ryzyko związane z płynnością

Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy poprzez okresowe planowanie płynności, uwzględniając terminy wymagalności/zapadalności zarówno inwestycji, jak i aktywów finansowych oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem zarządzania ryzykiem związanym z płynnością jest zapewnienie, by środki dostępne co pewien czas wystarczały na terminowe zaspokajanie zaciągniętych zobowiązań. Polega to zatem na zapewnieniu, by Spółka dysponowała środkami finansowymi (saldami i wpływami pieniężnymi) wymaganymi do zaspokojenia jej zobowiązań (wydatków pieniężnych), kiedy te stają się wymagalne.

Zapewnienie sporej elastyczności finansowej, nieodzownej dla zarządzania tym ryzykiem, jest dokonywane za pomocą następujących środków:

- stworzenie partnerskich stosunków z podmiotami finansowymi; pozyskanie długofalowego wsparcia finansowego z ich strony;
- zawieranie kontraktów oraz pozyskanie nadmiarowych linii kredytowych, służących jako rezerwy płynności, dostępnych do wykorzystania w każdej chwili;

- skrupulatne planowanie finansowe w przedsiębiorstwie, w tym przygotowanie i okresowy przegląd rachunków przepływów gotówkowych, co umożliwia prognozowanie nadwyżek oraz deficytów finansowych;
- finansowanie inwestycji średnio- i długoterminowych, dostosowywanie terminów płatności długów oraz planu spłaty zobowiązań pożyczkowych do możliwości projektu lub przedsiębiorstwa w zakresie generowania przepływów gotówkowych. □

9. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby bieżącą działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość Spółki.

Kapitał obejmuje akcje imienne, nieuprzywilejowane pomniejszony o wyniki netto osiągnięte przez Spółkę w poprzednich latach. Szczegółowo struktura kapitału została opisana w nocie II. 4.1 oraz w II.4.2. □

10. Struktura zatrudnienia według stanu na dzień bilansowy

	31.12.2019	31.12.2018
Zarząd	5	3
Kadra kierownicza	294	219
Pozostali pracownicy umysłowi	366	295
Pracownicy fizyczni	646	662
Zatrudnienie – razem:	1 311	1 179

11. Wynagrodzenie Zarządu oraz Rady Nadzorczej

Wynagrodzenie wypłacone lub płatne na rzecz Członków Zarządu i Rady Nadzorczej w roku 2019 wyszczególniono poniżej:

■ Płace i inne krótkoterminowe świadczenia pracownicze	- 2 894 112,43 PLN
■ Świadczenia z rozwiązania stosunku pracy	- 522 962,14 PLN

Osoby zarządzające i nadzorujące nie otrzymują innych świadczeń poza krótkoterminowymi świadczeniami pracowniczymi. W Spółce nie było zastosowania programu motywacyjnego dla Członków Zarządu i Rady Nadzorczej. □

12. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Pomimo ogłoszenia w dniu 20 marca 2020 roku na terytorium Polski stanu epidemii w opinii Zarządu sytuacja ta nie powoduje konieczności uznania jej za zdarzenie korygujące po dniu bilansowym. Spółka spodziewa się, że skutki pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 i związane z tym działania podjęte przez administrację rządową, będą miały umiarkowanie negatywny wpływ na przyszłe wyniki finansowe Spółki.

Działalność operacyjna Spółki prowadzona jest bez istotnych zakłóceń, z uwzględnieniem stosowania się do obowiązujących przepisów prawa, oraz zaleceń Głównego Inspektoratu Sanitarnego dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracowników własnych, oraz podmiotów współpracujących. Mając na uwadze charakter działalności Spółki oraz zakres prowadzonych prac budowlanych, nie stwierdzono przerwania łańcuchów dostaw materiałów kluczowych dla dalszego kontynuowania prac. Spółka posiada zabezpieczone środki finansowe pozwalające na zachowanie płynności finansowej w krótkim i średnim okresie, jednakże ewentualne duże zahamowanie bądź czasowe zawieszenie produkcji budowlanej, bądź ograniczenia w procesie sprzedaży lokali mieszkalnych mogą powodować dodatkowe trudności w bieżącym funkcjonowaniu Spółki rzutujące na jej sytuację finansowo-ekonomiczną.

Z uwagi na umiarkowaną absencję u podwykonawców i pracowników Spółki oraz relatywnie niewielkie problemy z dostawami kluczowych towarów i materiałów, Spółka w ostatnim czasie zachowała stosunkowo wysoką zdolność produkcyjną. Prace trwają na wszystkich realizowanych kontraktach budowlanych w segmencie infrastrukturalnym i kubaturowym, zarówno dla Zamawiających publicznych i prywatnych. Spółka jest w stałym kontakcie z Zamawiającymi, współdziałając w celu utrzymania ciągłości prowadzonych prac budowlanych, na co szczególnie kładziony jest nacisk ze strony publicznej.

Z uwagi na dynamikę bieżącej sytuacji niemożliwe jest oszacowanie finalnego wpływu epidemii na funkcjonowanie Spółki, jednak nie jest wykluczona rewizja początkowych planów produkcyjnych na ten rok sięgających ponad 1,2 MLD PLN. □

13. Wynagrodzenie biegłego rewidenta

Zgodnie z umową na badanie sprawozdania finansowego Mota-Engil Central Europe S.A. wynagrodzenie biegłego rewidenta wynosi 200 000 PLN netto.

Kraków, 7 maja 2020 r.

Sprawozdanie finansowe przedstawione przez Zarząd Mota-Engil Central Europe S.A.

Prezes Zarządu

Manuel Antonio da Fonseca Vasconcelos da Mota

Członek Zarządu

Maciej Michałek

Członek Zarządu

Pedro Miguel de Sa Januario

Członek Zarządu

Piotr Bienias

Członek Zarządu

Olaf Fatalski

Członek Zarządu

Izabela Ciemięga

Sporządził:

Danuta Michalska-Potaczek – Kierownik Działu Sprawozdawczości Finansowej

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA

Dla Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej Mota-Engil Central Europe S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Nasza opinia

Naszym zdaniem, załączone roczne sprawozdanie finansowe Mota-Engil Central Europe S.A. („Spółka”):

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Spółki na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz jej wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony w tym dniu zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Spółkę przepisami prawa oraz jej statutem; zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy z dn. 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa o rachunkowości” – tekst jednolity – Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.).

Przedmiot naszego badania

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego Mota-Engil Central Europe S.A., które zawiera:

- sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2019 r.; oraz sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.:
- sprawozdanie z całkowitych dochodów;
- sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych;
- sprawozdanie z przepływów pieniężnych, oraz
- informację dodatkową zawierającą opis przyjętych zasad rachunkowości i inne informacje objaśniające.

Podstawa opinii

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KRSB”) oraz stosownie do postanowień ustawy

z dn. 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym („Ustawa o biegłych rewidentach” – Dz. U. z 2019 r., poz. 1421, z późn. zm.). Nasza odpowiedzialność zgodnie z KSB została dalej opisana w sekcji Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Niezależność i etyka

Jesteśmy niezależni od Spółki zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”) przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do naszego badania sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IFAC. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Spółki zgodnie z wymogami niezależności określonymi w Ustawie o biegłych rewidentach. □

Nasze podejście do badania

Podsumowanie

Zaprojektowaliśmy nasze badanie ustalając istotność i oceniając ryzyko istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego. W szczególności rozważyliśmy gdzie Zarząd Spółki dokonał subiektywnych osądów; na przykład w odniesieniu do znaczących szacunków księgowych, które wymagały przyjęcia założeń oraz rozważenia wystąpienia przyszłych zdarzeń, które z natury są niepewne. Odnieśliśmy się również do ryzyka obejścia przez Zarząd kontroli wewnętrznej, w tym – wśród innych spraw – rozważyliśmy czy wystąpiły dowody na stronniczość Zarządu, która stanowiłaby ryzyko istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem.

Istotność

Na zakres naszego badania miał wpływ przyjęty poziom istotności. Badanie zaprojektowane zostało w celu uzyskania racjonalnej pewności czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia. Zniekształcenia mogą powstać na skutek oszustwa lub błędu. Zniekształcenia są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podjęte na podstawie sprawozdania finansowego.

Na podstawie naszego zawodowego osądu ustaliliśmy progi ilościowe dla istotności, w tym ogólną istotność w odniesieniu do sprawozdania finansowego jako całości. Progi te, wraz z czynnikami jakościowymi umożliwiły nam określenie zakresu naszego badania oraz rodzaj, czas i zasięg procedur badania, a także ocenę wpływu zniekształceń, zarówno indywidualnie, jak i łącznie na sprawozdanie finansowe jako całość. »

Koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują, na sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym wszystkie opinie, oświadczenia i stwierdzenia zawarte w sprawozdaniu biegłego rewidenta z badania są wyrażane z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i zawodowym osądem biegłego rewidenta.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, rocznego sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej i wyniku finansowego Spółki zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz z obowiązującymi Spółkę przepisami prawa i statutem, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd uważa za niezbędną, aby umożliwić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Spółki do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd albo zamierza dokonać likwidacji Spółki, albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości. Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Naszymi celami są uzyskanie racjonalnej pewności czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podjęte na podstawie sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Spółki ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Spółki obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywu, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosownej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Spółki;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Spółki;
- wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Spółki zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, które mogą poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Spółki do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Spółka zaprzestanie kontynuacji działalności;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Komunikujemy się z Radą Nadzorczą Spółki odnośnie, między innymi, do planowanego zakresu i czasu przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleń badania, w tym wszelkich znaczących słabości kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania. □

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności

Inne informacje

Na inne informacje składa się sprawozdanie z działalności Spółki za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2019 r. („Sprawozdanie z działalności”).

»

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie Sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami prawa. Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby Sprawozdanie z działalności Spółki spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego nie obejmuje Sprawozdania z działalności.

W związku z badaniem sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest przeczytanie Sprawozdania z działalności, i czyniąc to, rozważenie czy są one istotnie niespójne ze sprawozdaniem finansowym, z naszą wiedzą uzyskaną w trakcie badania, lub w inny sposób wydają się być istotnie zniekształcone. Jeżeli, na podstawie wykonanej pracy stwierdzimy istotne zniekształcenie Sprawozdania z działalności, jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszym sprawozdaniu z badania. Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami Ustawy o biegłych rewidentach jest również wydanie opinii czy Sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym.

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Na podstawie wykonanej pracy w trakcie badania, naszym zdaniem, Sprawozdanie z działalności Spółki:

- zostało sporządzone zgodnie z wymogami art. 49 Ustawy o rachunkowości;
- jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Ponadto oświadczamy, że w świetle wiedzy o Spółce i jej otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania nie stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności Spółki istotnych zniekształceń.

Kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k., spółki wpisanej na listę firm audytorskich pod numerem 144, którego rezultatem jest niniejsze sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta, jest Michał Mastalerz. □

Michał Mastalerz
Kluczowy Biegły Rewident
Numer w rejestrze 90074
Kraków, 8 maja 2020 r.

MOTAENGIL
CENTRAL EUROPE

Mota-Engil Central Europe S.A.

ul. Opolska 110

31-323 Kraków

www.mota-engil-ce.eu

